

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

แนวความคิดในการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัด

พระนครศรีอยุธยา

CONCEPT DESIGN OF PRA NAKORN SRI AYUTTHAYA PROVINCIAL  
ADMINISTRATION ORGANIZATION BUILDING



อพ.  
ภา 1142  
2550

เลขหมู่.....  
เลขทะเบียน..... 74441  
วัน,เดือน,ปี..... - 1 ต.ค. 2550

b. 11824633  
i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
พ.ศ.2550  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**CONCEPT DESIGN OF PRA NAKORN SRI AYUTTHAYA PROVINCIAL  
ADMINISTRATION ORGANIZATION BUILDING**



**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT  
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF  
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN ARCHITECTURE  
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES**

**KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
2007  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



**COPYRIGHT 2007**

**SCHOOL OF GRADUATE STUDIES**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
**KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวความคิดในการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วน  
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นักศึกษา

นายภาคภูมิ รงค์ศรี

รหัสประจำตัว

45063110

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

สถาปัตยกรรม

พ.ศ.

2550

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รศ.สมพล คำรงค์เสถียร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

### บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษา แนวความคิดในการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมของอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และศึกษาแนวทางการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในรูปแบบของงานสถาปัตยกรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี 2 กลุ่ม 1) กลุ่มผู้ให้บริการ คือ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ชั่วคราว จำนวน 190 คน 2) กลุ่มประชาชนผู้เข้ามารับบริการภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 103 คน โดยเก็บข้อมูลจาก การสังเกตพฤติกรรม และแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ

ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการประจำ และเจ้าหน้าที่ชั่วคราวในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความคิดเห็นต่อพื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงานนั้นยัง ไม่มีความเหมาะสมต่อการทำงาน สาเหตุเกิดจากพื้นที่ต่อจำนวนของผู้ปฏิบัติงานในแผนกไม่เพียงพอ ตำแหน่งการจัดรูปแบบการใช้งาน พื้นที่การเก็บเอกสาร ชั้นเก็บเอกสาร แสงสว่าง การระบายอากาศที่ไม่เพียงพอในส่วนภายนอกอาคารการจัดพื้นที่จอดรถ เส้นทางเดินรถโดยไม่มีป้ายสัญลักษณ์และการกำหนดทางสัญจรทางเข้า-ออก ก่อให้เกิดความสับสนและอันตรายได้ ส่วนความคิดเห็นของประชาชนผู้เข้ามารับบริการ เห็นว่าพื้นที่สาธารณะของผู้เข้ามาใช้บริการนั้นยังน้อยเกินไปรวมทั้งการจัดวางตำแหน่งไม่ว่าจะเป็นที่นั่งรอ การติดต่อสอบถามเคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ ห้องน้ำที่ไม่เพียงพอ ตำแหน่งของอาคารที่ไม่เพียงพอ ทำให้แต่ละแผนกต้องกระจายออกจากอาคารหลัก ทำให้ผู้มาติดต่อเกิดความสับสนในการติดต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<b>Thesis Title</b>	Concept Design of Pra Nakorn Sri Ayutthaya Provincial Administration Organization Building
<b>Student</b>	Mr.Phakphum Thongsri
<b>Student ID.</b>	45063110
<b>Degree</b>	Master of Industrial Education
<b>Program</b>	Architecture
<b>Year</b>	2007
<b>Thesis Advisor</b>	Associate Professor Sompol Dumrungsathian
<b>Thesis Co-advisor</b>	Assistant Professor Dr.Lertlak Kinhom

### ABSTRACT

This research was to study Concept Design of Pra Nakorn Sri Ayutthaya Provincial Administration Organization Building. The objectives of this study were to study a building environment of Pra Nakorn Sri Ayutthaya Provincial Administration Organization Building and to study the architectural design. Samples in this research were divided to two groups 1) 190 people government officers and temporary staffs 2) 103 people who had been used the services from Pra Nakorn Sri Ayutthaya Provincial Administration Organization. Instruments used in this research were interviewing, observation and questionnaires. Data were analyzed by frequency and percentages.

The research found that group of Government officers and temporary staffs expressed their opinions that working area was inappropriate with several reasons as follow; not enough working area, inappropriate of working location, not enough documents storage area and documents shelves, lighting, and ventilation system. There were also problems outside the building which were parking, circulation and signs which might cause confusion and dangerous for users. Group of people also pointed out that there was not enough public area and inappropriate location for waiting area and information counter, not enough restrooms including location of building which affected to a separation of each department from main building which made users confuse to contact.

# กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ สมพล ดำรงเสถียร และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำชี้แนะแก้ปัญหาตลอดจนให้ความรู้และประสบการณ์ที่ดีแก่ข้าพเจ้า

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบหัวข้อ โครงร่างวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตลอดจนข้อชี้แนะ จนในที่สุดทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

ขอขอบคุณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ที่เอื้อเฟื้อในด้านข้อมูล ขอขอบคุณพี่ๆ ในองค์การบริหารส่วน จังหวัดทุกท่านที่ให้ความกรุณาในการตอบแบบสอบถามและการติดต่อขอข้อมูล ขอขอบคุณผู้มาใช้ บริการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกท่านที่ให้ความกรุณาในการตอบแบบสอบถาม

สุดท้ายต้องขอขอบคุณน้องๆ เพื่อน ที่เป็นเสมือนคู่มือและเป็นกำลังใจที่ดีตลอดมาในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สำหรับคุณงามความดีอันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้กับมารดา ซึ่งเป็นที่รักและที่เคารพยิ่ง ตลอดจนครูอาจารย์ที่เคารพทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และถ่ายทอด ประสบการณ์ที่ดีให้แก่ข้าพเจ้า

ภาคภูมิ ธงศรี

# สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	VII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 แนวคิดการกระจายอำนาจผู้ท้องถิ่น.....	7
2.1.1 ความเป็นมาของการกระจายอำนาจ.....	7
2.1.2 ความหมายของการกระจายอำนาจ.....	8
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	9
2.2.1 ประวัติการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	9
2.2.2 การจัดตั้งและฐานะ.....	10
2.2.3 โครงสร้างส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	10
2.2.4 พระราชบัญญัติกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	12
2.2.5 รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	14
2.2.6 ลักษณะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ การบริหารราชการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	15
2.3 การศึกษาเปรียบเทียบองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคกลาง.....	16
2.3.1 อาคารตัวอย่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี.....	17
2.3.2 อาคารตัวอย่างอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี.....	24
2.3.3 อาคารตัวอย่างอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	30

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.4 การศึกษาทฤษฎีแนวคิดและหลักการในการออกแบบงานสถาปัตยกรรม.....	40
2.4.1 แนวคิดการออกแบบอาคาร.....	40
2.4.2 ข้อกำหนดมาตรฐานอาคารประเภทที่ทำการของราชการ พ.ศ. 2521.....	44
2.4.3 แนวคิดการจัดสภาพแวดล้อมภายในอาคาร.....	49
2.4.4 แนวคิดการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร.....	55
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ให้บริการ.....	66
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลผู้รับบริการ.....	73
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา.....	81
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	81
5.2 อภิปรายผล.....	86
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	88
5.4 การนำเสนอแนวความคิดในการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัด พระนครศรีอยุธยา .....	88
บรรณานุกรม .....	104
ภาคผนวก.....	107
ภาคผนวก ก แบบสอบถามประกอบการวิจัย.....	107
ภาคผนวก ข เอกสารติดต่อทางราชการ.....	117
ประวัติผู้เขียน.....	120

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

# สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงตัวอย่างการวิเคราะห์แนวความคิดในการออกแบบ เป็น 3 ช่วง ซึ่งอยู่ในพิสัย ของความเป็นนามธรรมและรูปธรรม.....	42
2.2 แสดงระดับความคงเสถียรจากต้นกำเนิด.....	50
2.3 แสดงสัมประสิทธิ์ในการคูณเสียงของวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง.....	50
2.4 แสดงวัสดุชนิดต่าง ๆ กับการยึดเหนี่ยวของเสียงเป็นเปอร์เซ็นต์.....	51
3.1 แสดงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ปีงบประมาณ 2548) ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2548.....	61
4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	66
4.2 แสดงการให้บริการและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในพื้นที่.....	67
4.3 แสดงพื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงาน.....	68
4.4 แสดงพื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงาน.....	69
4.5 แสดงพื้นที่แกนสัญญาณ.....	70
4.6 แสดงพื้นที่จอดรถ.....	71
4.7 แสดงมุมมองและทัศนียภาพ.....	72
4.8 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้รับบริการ.....	73
4.9 แสดงการให้บริการและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในพื้นที่ของจังหวัด.....	75
4.10 แสดงพื้นที่ใช้สอยในการรับบริการ.....	76
4.11 แสดงพื้นที่ใช้สอยในการรับบริการ.....	77
4.12 แสดงพื้นที่แกนสัญญาณ.....	78
4.13 แสดงพื้นที่จอดรถ.....	79
4.14 แสดงมุมมองและทัศนียภาพ.....	80

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

# สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แผนภูมิแสดงโครงสร้างส่วนราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	11
2.2 แสดงอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี.....	17
2.3 แสดงแผนที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี.....	19
2.4 แสดงผังบริเวณอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี.....	22
2.5 แสดงพื้นที่ทำงานในสำนักปลัด กองกิจการสภา อบจ. และกองแผนงานและงบประมาณ.....	23
2.6 แสดงพื้นที่ทำงานในกองคลังและกองช่าง.....	23
2.7 แสดงพื้นที่ทางเดินและบริเวณภายนอกอาคาร.....	23
2.8 แสดงทัศนียภาพภายนอกอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี.....	25
2.9 แสดงผังบริเวณ อาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี.....	28
2.10 แสดงพื้นที่ทำงานในสำนักปลัด กองช่างและ กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.....	29
2.11 แสดงพื้นที่ภายใน ทางเดิน อาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี.....	29
2.12 แสดงพื้นที่ภายนอก อาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี.....	29
2.13 แสดงอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	30
2.14 แสดงแผนที่ขอบเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	31
2.15 แสดงแบบแปลนพื้นที่ชั้นที่1อาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	32
2.16 แสดงแบบแปลนพื้นที่ชั้นที่2อาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	33
2.17 แสดงแบบแปลนพื้นที่ชั้นที่3อาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	34
2.18 แสดงแบบแปลนหลังคา อาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	35
2.19 แสดงรูปด้านหน้าอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	36
2.20 รูปด้านหลัง อาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	37
2.21 รูปด้านซ้าย รูปด้านขวา อาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	38
2.22 แสดงพื้นที่ทำงานในสำนักปลัด อบจ.กองกิจการสภา กองแผนและงบประมาณ.....	39
2.23 แสดงพื้นที่ทำงานในกองคลัง กองช่าง กองกิจการขนส่งและกองกิจการพาณิชย์.....	39
2.24 แสดงพื้นที่ทางเดินและบริเวณภายนอกอาคาร.....	39
2.25 แสดงการวิเคราะห์ความหมายของแนวความคิดในการออกแบบ เป็น 3 ช่วง ซึ่งอยู่ในพิสัยของความเป็นรูปธรรมและนามธรรม.....	41
5.1 แสดงแนวความคิดในการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายใน.....	89
5.2 แสดงแนวความคิดในการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอก.....	89
5.3 แสดงแนวความคิดในการออกแบบอาคารต่อความต้องการของผู้ให้บริการและผู้รับบริการ.....	89

เอกสารประกอบ 5.3 แนวความคิดในการออกแบบอาคารต่อความต้องการของผู้ให้บริการและผู้รับบริการ..... 89

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
5.4 แสดงการวิเคราะห์พื้นที่ก่อสร้าง อบจ.พระนครศรีอยุธยา.....	90
5.5 แสดงผังบริเวณ อบจ.พระนครศรีอยุธยา.....	91
5.6 แสดงผังหลังคาอาคาร อบจ.พระนครศรีอยุธยา.....	92
5.7 แสดงแปลนพื้นที่ 1,2 อาคาร อบจ.พระนครศรีอยุธยา (ส่วนอาคารเดิม).....	93
5.8 แสดงแปลนพื้นที่ 3, แปลนหลังคาอาคาร อบจ.พระนครศรีอยุธยา (ส่วนอาคารเดิม).....	94
5.9 แสดงรูปด้านหน้า, รูปด้านหลัง อาคาร อบจ.พระนครศรีอยุธยา (ส่วนอาคารเดิม).....	95
5.10 แสดงรูปด้านขวา, รูปด้านซ้าย, รูปตัด อาคาร อบจ.พระนครศรีอยุธยา(ส่วนอาคารเดิม).....	96
5.11 แสดงแปลนพื้นที่ล่าง, แปลนหลังคา อาคารหอประชุม อบจ.พระนครศรีอยุธยา.....	97
5.12 แสดงรูปด้าน, รูปตัด อาคารหอประชุม อบจ.พระนครศรีอยุธยา.....	98
5.13 แสดงแปลนพื้นที่ 1, แปลนพื้นที่ 2 อาคารส่วนเพิ่มเติม อบจ.พระนครศรีอยุธยา.....	99
5.14 แสดงแปลนหลังคา, รูปด้านซ้าย, รูปด้านขวา, รูปตัด อาคารส่วนเพิ่มเติม อบจ. พระนครศรีอยุธยา .....	100
5.15 แสดงรูปด้านหน้า, รูปด้านหลัง อาคารส่วนเพิ่มเติม อบจ.พระนครศรีอยุธยา.....	101
5.16 แสดงทัศนียภาพภายนอกอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	102
5.17 แสดงทัศนียภาพภายนอกอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	103

# บทที่ 1

## บทนำ

### 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการวางแผนพัฒนาในประเทศไทยที่ผ่านมา มีหน่วยงานดำเนินการในการดำเนินงานพัฒนาในพื้นที่หลายหน่วยงาน ถึงแม้ว่าจะมีแนวทางการพัฒนาที่ยึดตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นแนวทางในการพัฒนาแต่ก็ยังพบว่ามีความปัญหาในการพัฒนาที่ซ้ำซ้อน และไม่ตรงกับปัญหาและความต้องการ รวมทั้งศักยภาพในพื้นที่ ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมและความรู้สึกเป็นเจ้าของในการพัฒนา

ภายใต้เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญของแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น ได้มีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2543 ซึ่งได้มอบภารกิจในการพัฒนาเพื่อตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนภายในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีอิสระในการตัดสินใจในการดำเนินการพัฒนาท้องถิ่น ได้ตามกฎหมาย การพัฒนาจึงเน้นเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในพื้นที่เฉพาะแต่ละท้องถิ่นเป็นสำคัญ (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พระนครศรีอยุธยา (สมาน สังสียกฤษดิ์. 2546 :85)

การพัฒนาของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นประโยชน์และส่งผลกระทบต่อความเจริญของท้องถิ่นดียิ่งขึ้น ถ้าได้มีการเชื่อมโยงการพัฒนาของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องสนับสนุนการพัฒนาซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดการประสานการพัฒนาระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาภายในพื้นที่จังหวัด (องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา . 2546 : 2)

องค์การบริหารส่วนจังหวัด นอกจากจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ทำหน้าที่ในการให้บริการและพัฒนาภายในเขตจังหวัดแล้ว ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.2546 ยังได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นองค์กรประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในพื้นที่ของจังหวัด เพื่อประสานการพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นไปในทิศทางที่เกื้อหนุน สนับสนุนการพัฒนาซึ่งกันและกัน ตลอดจนการสนับสนุนแผนพัฒนาในระดับอำเภอ จังหวัด และระดับชาติด้วย (องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2546 : 279)

องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาและประสาน

แผนการพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ในอนาคต ทั้งนี้เพื่อความสอดคล้องสนับสนุนของการ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในการสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ในการพัฒนา

จากหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในเรื่องของการประสานแผนพัฒนาเพื่อให้เชื่อมโยงกับหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น การรับภารกิจ การถ่ายโอนภารกิจอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่ที่ต้องทำเพื่อตอบสนองตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อท้องถิ่นในเรื่องของการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว การอำนวยความสะดวก และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวปัจจุบันในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ได้มีการจัดเตรียมพื้นที่เพื่อให้บริการให้สอดคล้องกับการพัฒนาในเรื่องดังกล่าวซึ่งจากแผนแม่บทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ ซึ่งจัดทำโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยคงความเป็นผู้นำทางการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียอย่างต่อเนื่องเพื่อก้าวสู่การเป็น World Class Destination การส่งเสริมการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวออกสู่ภูมิภาคอื่น ๆ การสนับสนุนให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีความพร้อมและเข้มแข็งในการบริหารจัดการเพื่อผลประโยชน์ของท้องถิ่นโดยตรง และการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้คงความเป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์ และสะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทยที่ชัดเจน โดยมีสาระที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยว ได้แก่

1. การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวที่ดำเนินการในปัจจุบันและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยสนับสนุนให้ท้องถิ่นจัดงานกิจกรรมประเพณีและเทศกาลที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทั้งกิจกรรมขนาดเล็ก และกิจกรรมขนาดใหญ่ นอกจากนี้ยังสนับสนุนทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ตลอดปี
2. แผนการพัฒนาที่จะเน้นเป็นพิเศษหรือจะดำเนินการเพิ่มเติม ได้แก่ การผลักดันให้ท้องถิ่นจัดให้มีกิจกรรมประเพณีที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดการกระจายนักท่องเที่ยวในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อกระจายนักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง รักษาเอกลักษณ์และธรรมเนียมดั้งเดิม จัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยว ทั้งกิจกรรมเทศกาลสงกรานต์ และลอยกระทงซึ่งเป็นที่รู้จักและยอมรับของนานาชาติ (องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2546 : 258)

จากการสำรวจจากสถานที่จริงของผู้วิจัยได้พบกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัด อาทิ ลักษณะสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมกับการทำงาน ลักษณะอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีความหนาแน่นของผู้มาใช้บริการ และเข้าหน้าที่ ความแออัด คับแคบ แสงสว่างที่ไม่เพียงพอ ทางเข้า-ออกที่ปะปนกันระหว่างประชาชนผู้มาใช้บริการและข้าราชการเจ้าหน้าที่ที่เข้ามาทำงาน อาคารที่จอดรถไม่เพียงพอกับความต้องการไม่มีการแยกส่วนกิจกรรมในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน สัดส่วนของพื้นที่ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานเป็นต้น ดังนั้นเพื่อให้เป็นอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัด และตอบสนองต่อการขยายตัวในอนาคตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ต้องเป็นหน่วยงานเพื่อการประสานแผนงานและสร้างความเชื่อมโยงให้เกิดขึ้นในการพัฒนาของจังหวัด

ส่วนจังหวัด รับผิดชอบจึงต้องมีการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบของอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีลักษณะเป็นรูปธรรมและนามธรรมในการพัฒนาองค์กรและศักยภาพในการให้บริการต่อชุมชนและประชาชนต่อไป

## 1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพแวดล้อม ของอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เสนอแนวทางการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

## 1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎี หลักการของแผนแนวความคิดในการออกแบบ ผู้วิจัยได้นำหลักการที่สอดคล้อง มาใช้ เป็นแนวความคิดในการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัด

Programmatic Concept หมายถึง ความคิดในระดับนามธรรมที่มุ่งใช้ในการแก้ปัญหาทางด้านการใช้สอยของโครงการ โดยที่ยังไม่ชี้แจงถึงผลลัพธ์ทางกายภาพที่ชัดเจน

Design Concept หมายถึง ความคิดในระดับรูปธรรม ที่มุ่งใช้ในการแก้ปัญหาทางด้านการใช้สอยของโครงการ โดยการเสนอเป็นผลลัพธ์ทางกายภาพที่ชัดเจน

จากแนวคิดต่างๆจะทำให้สามารถกำหนดตำแหน่งการวางผังอาคาร การออกแบบพื้นที่ใช้สอยอาคาร ที่มีการใช้งานที่เหมาะสม ผู้วิจัยจึงนำมาทำการศึกษา แนวความคิดในการออกแบบวางผังอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังต่อไปนี้

1. สภาพแวดล้อมภายใน
  - 1.1 พื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงาน
  - 1.2 พื้นที่ในการบริการประชาชน
  - 1.3 ทางเดินและแสงสว่างในพื้นที่ทำงาน
  - 1.4 เสียงรบกวน
  - 1.5 การระบายอากาศ
  - 1.6 ความปลอดภัยในการทำงาน
2. สภาพแวดล้อมภายนอก
  - 2.1 พื้นที่จอดรถภายนอกทั้งรถเจ้าหน้าที่ และผู้รับบริการ
  - 2.2 เส้นทางเข้า – ออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 1.4 ขอบเขตของการวิจัย

### 1.4.1 ขอบเขตของเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยศึกษาทั้งสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกตามกรอบการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

### 1.4.2 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้ให้บริการซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่และบุคลากรแต่ละฝ่ายในองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกลุ่มผู้ใช้บริการในพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

### 1.4.3 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 2 กลุ่มคือ

- กลุ่มผู้ให้บริการ ประกอบด้วย ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ชั่วคราวและลูกจ้างโดยโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ปีงบประมาณ 2548) ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2548 มีเจ้าหน้าที่ทั้งหมด 214 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สำนักปลัด อบจ.	จำนวน 47 คน
2. กองกิจการสภา อบจ.	จำนวน 14 คน
3. กองแผนและงบประมาณ	จำนวน 19 คน
4. กองคลัง	จำนวน 51 คน
5. กองช่าง	จำนวน 57 คน
6. กองส่งเสริมคุณภาพชีวิต	จำนวน 20 คน
7. หน่วยตรวจสอบภายใน	จำนวน 6 คน

- กลุ่มผู้ใช้บริการ ประกอบด้วย ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีผู้รับบริการจำนวน 135 คน

### 1.4.4 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ทำการศึกษา ได้แก่ สภาพแวดล้อมของอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบอาคาร โดยเลือกวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้งานภายในอาคาร ตามหลักการดังต่อไปนี้

#### 1. สภาพแวดล้อมภายใน

##### 1.1 พื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

##### 1.2 พื้นที่ในการบริการประชาชน

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีมติเห็นชอบในข้อนี้ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.3 ทางเดินและแสงสว่างในพื้นที่ทำงาน
- 1.4 เสียงรบกวน
- 1.5 การระบายอากาศ
- 1.6 ความปลอดภัยในการทำงาน
2. สภาพแวดล้อมภายนอก
  - 2.1 พื้นที่จอดรถภายนอกทั้งรถเจ้าหน้าที่และผู้รับบริการ
  - 2.2 เส้นทางเข้า – ออก

## 1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

องค์การบริหารส่วนจังหวัด หมายถึง หน่วยการปกครองท้องถิ่นนอกเขตเทศบาลและเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโดยครอบคลุมพื้นที่ชนบทในจังหวัดเป็นสำคัญ และยังสามารถให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นองค์กรประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในพื้นที่ของจังหวัด เพื่อประสานการพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นไปในทิศทางที่เกื้อหนุนสนับสนุนการพัฒนาซึ่งกันและกัน ตลอดทั้งการสนับสนุนแผนพัฒนาในระดับอำเภอ จังหวัด และระดับชาติ ได้รับการจัดตั้งโดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 ปัจจุบันมีองค์การบริหารส่วนจังหวัดรวมทั้งสิ้น 75 แห่ง ได้กำหนด อบจ.ไว้ 5 ชั้น ตามความเจริญของท้องถิ่น

แนวความคิดในการออกแบบ หมายถึง ความคิดแรกเริ่มที่มีความคิดครอบคลุม เป็นความคิดรวบยอด ทำหน้าที่ประสานหรือรวมองค์ประกอบต่างๆเข้าด้วยกันเพื่อให้ได้ผลงานออกแบบที่เป็นการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด เพื่อสนองเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการ

สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สิ่งต่างๆทั้งปวงทางกายภาพที่ปรากฏขึ้นตามธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น ทั้งภายในและภายนอกอาคารที่มีผลกระทบต่อผู้ใช้อาคาร ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมภายในอาคาร
  - 1.1 พื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงาน หมายถึง พื้นที่ทำงานสำหรับข้าราชการที่ปฏิบัติงานประจำรวมทั้ง พื้นที่ในการจัดวางเครื่องเรือนในบริเวณที่ทำงาน
  - 1.2 พื้นที่แกนสัญจรและบริการทางตั้ง หมายถึง พื้นที่โถงทางเดินเชื่อม ห้องน้ำ-ส้วมลัพท์ บันได สำหรับอาคาร
  - 1.3 แสงสว่างในพื้นที่ทำงาน หมายถึง แสงสว่างจากธรรมชาติ และแสงสว่างจากหลอดไฟฟ้าสำหรับใช้ในบริเวณพื้นที่ทำงาน
  - 1.4 เสียงรบกวน หมายถึง เสียงที่เกิดจากภายในและภายนอกอาคาร ได้แก่ เสียงโทรศัพท์ เสียงเครื่องพิมพ์ดีด เสียงสนทนา เสียงจากอุปกรณ์ต่างๆ เสียงรถยนต์เป็นต้น
  - 1.5 การระบายอากาศ หมายถึง การหมุนเวียนถ่ายเทอากาศในอาคารโดยธรรมชาติ

เอกสารและเครื่องปรับอากาศ สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6 ความปลอดภัยในอาคาร หมายถึง การป้องกันอันตรายที่อาจเกิดกับตัวอาคารและผู้ใช้อาคาร ได้แก่ ระบบดับเพลิง ช่องทางการหนีไฟ

## 2. สภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร

2.1 พื้นที่จอดรถภายนอกอาคาร หมายถึง พื้นที่จอดรถสำหรับผู้ใช้สอยอาคารที่จัดไว้ภายนอกอาคาร

2.2 การทำรั้วรอบอาคาร หมายถึง การสร้างกำแพงกั้นไม่ให้รुकล้ำในการจัดพื้นที่เพื่อครอบครองอาคารส่วนในด้านประโยชน์ใช้สอย เช่น กันลม กันเสียง กันฝุ่น เป็นต้น

2.3 การกำหนดเส้นทางสัญจรทางเข้า-ออก หมายถึง การกำหนดทางเข้า-ออกของยานพาหนะในการเข้าสู่ตัวอาคาร โดยมีการกำหนดทางเข้า-ออกที่ชัดเจน



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## บทที่ 2

### เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะกล่าวถึงวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา แนวคิดการจัดวางผังอาคาร องค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อรองรับและตอบสนองตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อท้องถิ่น โดยมีเนื้อหา ดังนี้

#### 2.1 แนวคิดการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

2.1.1 ความเป็นมาของการกระจายอำนาจ

2.1.2 ความหมายของการกระจายอำนาจ

#### 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.2.1 ประวัติการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.2.2 การจัดตั้งและฐานะ

2.2.3 โครงสร้างส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.2.4 พระราชบัญญัติกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.2.5 รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.2.6 ลักษณะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

#### 2.3 การศึกษาเปรียบเทียบองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคกลาง

#### 2.4 การศึกษาแนวคิดและหลักการในการออกแบบงานสถาปัตยกรรม

2.4.1 แนวคิดการออกแบบอาคาร

2.4.2 ข้อกำหนดมาตรฐานอาคารประเภทที่ทำการของราชการ พ.ศ. 2521

2.4.3 แนวคิดการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในอาคาร

2.4.4 แนวคิดการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร

#### 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### 2.1 แนวคิดการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

#### 2.1.1 ความเป็นมาของการกระจายอำนาจ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 มาตรา 35 กำหนดให้คณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น โดยอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้ (สมาน สวัสดิโยกฤษฎ์, 2543 : 85)

(1) กำหนดรายละเอียดของอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะที่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ จะต้องกระทำโดยในกรณีใดเป็นอำนาจและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ

ของรัฐหรือระหว่างองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นด้วยกัน ให้กำหนดแนวทางวิธีปฏิบัติเพื่อประสาน การดำเนินการให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม

(2) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการในการจัดสรรสัดส่วนภายในและอากรให้เพียงพอ แก่การดำเนินการตามอำนาจ และหน้าที่ที่กำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้โดยต้องคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐ ในการให้บริการสาธารณะเป็นส่วนรวมด้วย

(3) รายละเอียดเกี่ยวกับการเสนอให้แก้ไขหรือจัดให้มีกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการ ตามแผนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(4) จัดระบบการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดนโยบาย และมาตรการการกระจาย บุคลากรจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค ไปสู่ส่วนท้องถิ่น โดยการสร้างระบบการถ่ายเทกำลังคนสู่ท้องถิ่น และสร้างระบบความก้าวหน้า สายอาชีพที่เหมาะสม

สำหรับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ให้ความสำคัญกับ การกระจายอำนาจการปกครองไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา 78 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และในมาตรา 282 ถึงมาตรา 290 ที่ให้ ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครองการบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ ทั้งนี้รัฐบาล เป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมาย รวมทั้งกำหนด วิสัยทัศน์การกระจาย อำนาจสู่ท้องถิ่น (สมาน สังสิทธิโยคฤกษ์. 2543 : 143)

### 2.1.2 ความหมายของการกระจายอำนาจ

สถาบันดำรงราชานุภาพ (2539 : 19) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจว่า หมายถึง การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ และภารกิจจากภาครัฐส่วนกลาง ให้แก่องค์กรหรืออื่นใด ไม่ว่าจะเป็ นองค์กรภาครัฐส่วนภูมิภาค องค์กรอิสระ องค์กรท้องถิ่น หรือแม้แต่เอกชน ไปดำเนินการแทน ซึ่งอาจ เป็นการถ่ายโอนชนิดของภารกิจ หรือถ่ายโอนความรับผิดชอบ ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งก็ได้

แนวคิดพื้นฐานของการกระจายอำนาจ ทำให้เราได้เรียนรู้ว่า การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เป็นการกระจายหน้าที่ ที่เป็นประโยชน์โดยตรงต่อท้องถิ่น ให้ท้องถิ่นรับผิดชอบดำเนินการเอง กระจายอำนาจการตัดสินใจ กระจายทรัพยากรการบริหาร เช่น บุคลากร งบประมาณ และเทคโนโลยี ที่เหมาะสม แก่ท้องถิ่น รวมทั้งการสนับสนุนให้ท้องถิ่นเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการท้องถิ่นได้เอง อย่างมีประสิทธิภาพ (สถาบันดำรงราชานุภาพ. 2539 : 21)

## 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.2.1 ประวัติการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดรูปแบบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ได้มีการปรับปรุงแก้ไขและวิวัฒนาการมาตามลำดับ โดยจัดให้สภาจังหวัดขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ.2476 ตามความในพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ.2476 ฐานะของสภาจังหวัดขณะนั้น มีลักษณะเป็นองค์การแทนประชาชนทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหารือแนะนำแก่คณะกรรมการจังหวัดยังมีได้มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่แยกต่างหากจากราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นตามกฎหมายต่อมาในปี พ.ศ.2481 ได้มีการตราพระราชบัญญัติสภาจังหวัด พ.ศ.2481 ขึ้นโดยมีความประสงค์ที่จะแยกกฎหมายที่เกี่ยวกับสภาจังหวัดไว้โดยเฉพาะ สำหรับสาระสำคัญของพระราชบัญญัตินั้นยังมิได้มีการเปลี่ยนแปลงฐานะและบทบาทของสภาจังหวัดไปจากเดิมกล่าว คือ สภาจังหวัดยังคงทำหน้าที่เป็นสภาที่ปรึกษาของคณะกรรมการจังหวัดเท่านั้นจนกระทั่งได้มีการการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2495 ซึ่งกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชา ข้าราชการและรับผิดชอบบริหารราชการในส่วนจังหวัด ของกระทรวง ทบวงกรมต่าง ๆ โดยตรงแทนคณะกรรมการจังหวัดเดิม โดยผลแห่งพระราชบัญญัตินี้ทำให้สภาจังหวัดมีฐานะเป็นสภาที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัดแต่เนื่องจากบทบาท และการดำเนินงานของสภาจังหวัดในฐานะที่ปรึกษาซึ่งคอยให้คำแนะนำและควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของจังหวัด ไม่สู้จะได้ผลตามความมุ่งหมายเท่าใดนักจึงทำให้เกิดแนวคิดที่จะปรับปรุงบทบาทของสภาจังหวัด ให้มีประสิทธิภาพโดยให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนในการปกครองตนเองยิ่งขึ้นในปี พ.ศ.2498 อันมีผลให้เกิด "องค์การบริหารส่วนจังหวัด" ขึ้นตามภูมิภาคต่อมาได้มีการประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งเมื่อสภาจังหวัดแปรสภาพมาเป็นสภาการปกครองท้องถิ่นจึงมีบทบาทและอำนาจหน้าที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก (สมาน สังสิโยภฤกษ์. 2543 : 87)

สถาบันดำรงราชานุภาพ (2539 : 9) ปัจจุบัน พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 ได้ผ่านการพิจารณาของรัฐสภาและประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 114 ตอนที่ 62 ก ลงวันที่ 31 ตุลาคม 2540 โดยใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2540 เป็นต้นมา พระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นกฎหมายที่กล่าวถึงระเบียบวิธีการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแทนที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ.2498 สำหรับเหตุผลของการใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้อาจพิจารณาได้จากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติซึ่งระบุว่า "โดยที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ.2498 เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่รับผิดชอบในพื้นที่ทั้งจังหวัดที่อยู่นอกเขตสุขาภิบาล และเทศบาล เมื่อได้มีพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในการนี้สมควรปรับปรุงบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามการดำเนินการ  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้สอดคล้องกัน และปรับปรุงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เหมาะสมยิ่งขึ้น" นอกจากนี้ จะพิจารณาในเหตุผลของพระราชบัญญัติแล้ว จากบันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญ สภาผู้แทนราษฎรซึ่งพิจารณาร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดครั้งที่ 2 วันที่ 13 มีนาคม 2540 ที่ประชุมได้อภิปรายประเด็นวัตถุประสงค์ของการออกกฎหมายสรุปว่า

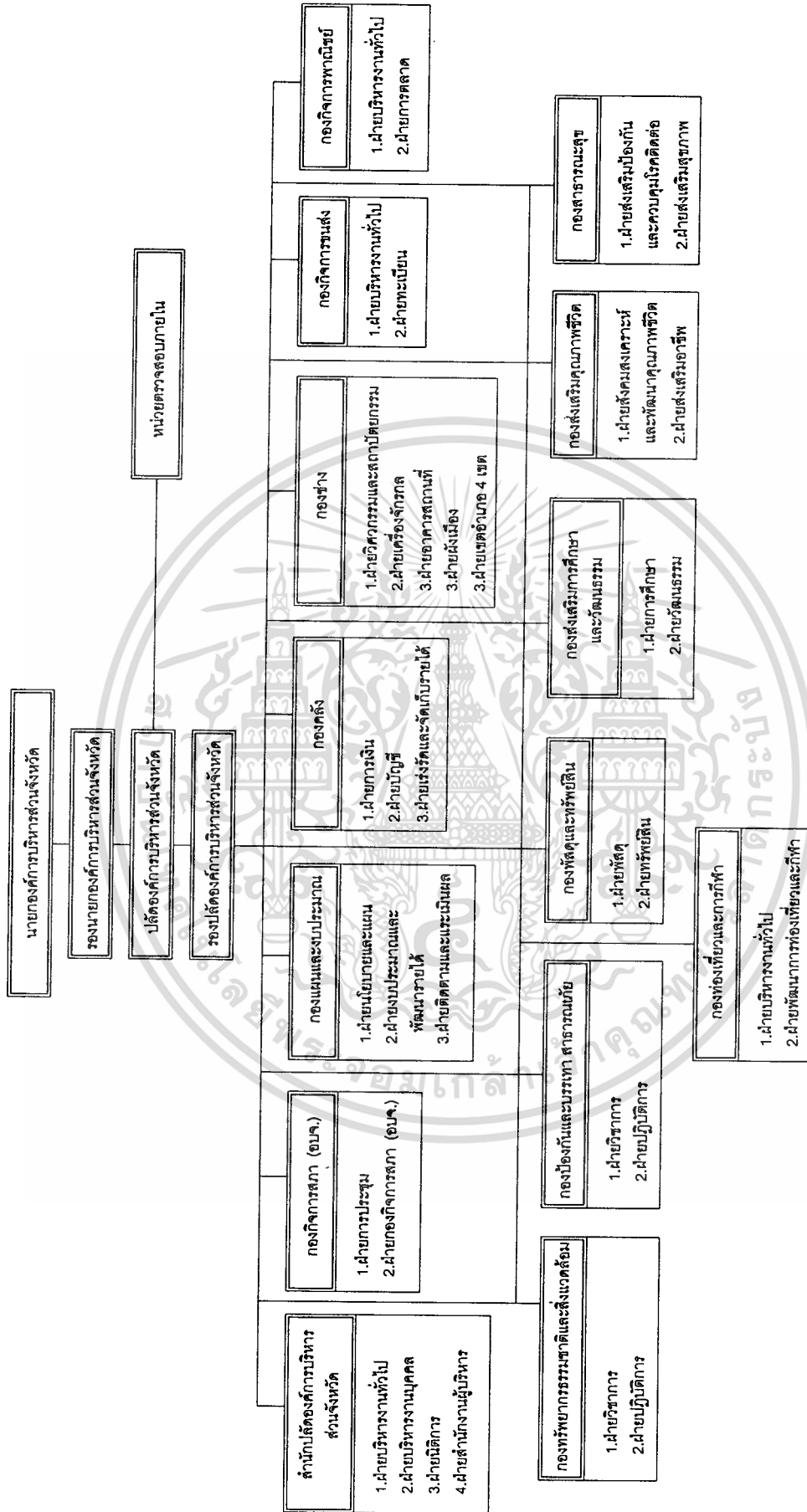
1. เพื่อจัดระบบบริหารให้มีประสิทธิภาพซึ่งปัจจุบันมีปัญหาด้านการบริหารการจัดกาจัดพื้นที่ และรายได้ซ้ำซ้อน
2. เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนตามการเปลี่ยนแปลงของการเมืองการปกครองท้องถิ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการขยายความเจริญเติบโตของแต่ละท้องถิ่น
3. เพื่อเป็นการถ่ายโอนอำนาจการปกครองส่วนภูมิภาคมาสู่ท้องถิ่น โดยให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดทำหน้าที่ในการประสานกับองค์กรปกครองท้องถิ่น การประสานกับรัฐบาลและตัวแทนหน่วยงานของรัฐการถ่ายโอนภารกิจและงบประมาณที่เคยอยู่ในภูมิภาค ไปอยู่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัด
4. เพื่อเป็นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น โดยจะเพิ่มอิสระให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดมากขึ้นด้วย โดยการลดการกำกับดูแลจากส่วนกลางลง

**2.2.2 การจัดตั้งและฐานะ** พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 กำหนดให้มีหน่วยการบริหารราชการ ส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งเรียกว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีอยู่ในทุกจังหวัดๆ ละ 1 แห่ง รวม 75 แห่ง มีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีพื้นที่รับผิดชอบทั่วทั้งจังหวัด โดยทับซ้อนกับพื้นที่ของหน่วยการบริหาร ราชการส่วนท้องถิ่นอื่น คือ เทศบาล สุขาภิบาล และ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนั้น ความเป็นนิติบุคคลก่อให้เกิดความสามารถในการทำนิติกรรม ความเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นก่อให้เกิดอำนาจ หน้าที่ และขอบเขตพื้นที่ในการใช้อำนาจหน้าที่นั้น (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2540 : 166)

### 2.2.3 โครงสร้างส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

เทศบาลแบ่งโครงสร้างองค์กรออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร ซึ่งวิธีการได้มาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีลักษณะเช่นเดียวกันกับการได้มาซึ่งคณะรัฐมนตรีและสภาผู้แทนราษฎรตามระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา (ภาพที่ 2.1 โครงสร้างส่วนราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด)

โครงสร้างระบบราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา



ภาพที่ 2.1 แผนภูมิแสดงโครงสร้างส่วนราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 2.2.4 พระราชบัญญัติกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

### 2.2.4.1 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542

สถาบันดำรงราชานุภาพ (2539 : 114) องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามมาตรา 45 ดังต่อไปนี้

1. ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย
2. จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
3. สนับสนุนสภาตำบล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
4. ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบล และราชการส่วนท้องถิ่น
5. แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาตำบล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
6. อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 เฉพาะภายในเขตสภาตำบล
7. คຸ້ມກອງ ດູແລ ແລະ ບຳຮຸກຮ້າຍພັດທະນາຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (7 ທວີ) "ບຳຮຸກຮ້າຍສິລະ ຈາຣິຕປະເພນີ ກູມີປັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ວັດທະນະທຳອັນດີຂອງທ້ອງຖິ່ນ"
8. จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการ หรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
9. จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นกำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

### 2.2.4.2 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

สมาน สังข์โยกฤษฎ์ (2543 : 135) องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชน ในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา 17 ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
2. การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
3. การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
4. การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
5. การคຸ້ມກອງ ດູແລ ແລະ ບຳຮຸກຮ້າຍພາປ່າໄມ້ ທີ່ດິນ ທຳພາຍຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากนำมาใช้

6. การจัดการศึกษา
7. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
8. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
9. การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม
10. การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม
11. การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม
12. การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ
13. การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ
14. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
15. การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ
16. การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
17. การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง
18. การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
19. การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อ
20. การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ
21. การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร
22. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
23. การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด
24. จัดทำกิจกรรมใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
25. สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
26. การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
27. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
28. จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 29. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

### 2.2.5 รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

สมาน สวัสดิโกฤษณ์ (2543 : 100) รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะสามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้ตามกฎหมายกำหนดไว้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียรายได้เป็นของตนเอง

ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดเก็บรายได้และการใช้จ่ายจะถูกควบคุมกำหนดโดยตรงจากรัฐบาล โดยรัฐบาลจะกำหนดเป็นกฎหมายว่าจะมีรายได้กี่ประเภท มีอะไรบ้าง และจะได้มาอย่างไรบ้าง เช่น ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ฯลฯ และอัตราในการจัดเก็บภาษี รวมทั้งการแบ่งสรรรายได้ประเภทภาษีให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนกลางก็เป็นผู้กำหนดอีกด้วย

รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

1. ภาษีอากรตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้
2. ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้
3. รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
4. รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
5. รายได้จากการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
6. พันธบัตรหรือเงินกู้ตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้
7. เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การฯ หรือนิติบุคคลต่างๆ ซึ่งได้รับความเห็นชอบ

จากรัฐมนตรี

8. เงินอุดหนุนหรือรายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
9. เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้
10. รายได้อื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด อาจมีรายจ่าย ดังนี้

1. เงินเดือน
2. ค่าจ้าง
3. เงินตอบแทนอื่นๆ
4. ค่าใช้สอย

5. ค่าวัสดุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ค่าครุภัณฑ์
7. ที่ดิน สิ่งก่อสร้างและทรัพย์สินอื่นๆ
8. เงินอุดหนุน
9. รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือที่กฎหมาย/ระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนด

### 2.2.6 ลักษณะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ การบริหารราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด การปกครองบังคับบัญชา

ให้นายกองคํการบริหารส่วนจังหวัด ควบคุมรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามกฎหมายและเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และลูกจ้างองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีรองนายกองคํการบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และรองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารองนายกจากนายกองคํการบริหารส่วนจังหวัด ตามลำดับมีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบการปฏิบัติราชการในกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามที่นายกองคํการบริหารส่วนจังหวัดมอบหมาย แบ่งส่วนราชการภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัด ออกเป็น 6 ส่วนดังนี้

#### 1. สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

อยู่ในความรับผิดชอบของหัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีหน้าที่รับผิดชอบงานการบริหารงานทั่วไป งานการเจ้าหน้าที่ และงานเลขานุการผู้บริหาร

#### 2. กองกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

อยู่ในความรับผิดชอบของผู้อํานวยการกองกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีหน้าที่รับผิดชอบงานการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

#### 3. กองแผนและงบประมาณ

อยู่ในความรับผิดชอบของผู้อํานวยการกองแผนและงบประมาณมีหน้าที่รับผิดชอบงานการจัดแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และงานงบประมาณเกี่ยวกับขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

#### 4. กองคลัง

อยู่ในความรับผิดชอบ ผู้อํานวยการกองคลังรับผิดชอบงานเกี่ยวกับการเงิน การคลัง และการบัญชีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

#### 5. กองช่าง

อยู่ในความรับผิดชอบของ ผู้อํานวยการกองช่าง รับผิดชอบงานช่าง ซึ่งได้แก่ งานโยธา งานสำรวจออกแบบ งานเครื่องจักรกล งานสิ่งแวดลอม

#### 6. หน่วยตรวจสอบภายใน

อยู่ในความรับผิดชอบหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน รับผิดชอบงานตรวจสอบการดำเนินงาน

ด้านงบประมาณ การเงิน การบัญชี พัสดุ ทรัพย์สิน (ประหยัด หงษ์ทองคำ, 2546 : 10)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญูญาติให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 2.3 การศึกษาเปรียบเทียบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคกลาง

ธีรบุลย์ โปษุทธิ และคณะ (2539 : 16) จากการศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคกลาง มีจำนวน 16 แห่งดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
4. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ
5. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร
6. องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์
7. องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา
8. องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม
9. องค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี
10. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี
11. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสงคราม
12. องค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง
13. องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายก
14. องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี
15. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี
16. องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี

ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาเปรียบเทียบลักษณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมีความโดดเด่นในด้านศักยภาพในการให้บริการภายในสำนักงานด้วยแนวทางตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจะนำมาเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อให้ได้้องค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมีความเหมาะสมที่จะทำการศึกษาและหาแนวทางในการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อไป

### 2.3.1 อาคารตัวอย่าง องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

#### 1. สภาพทั่วไป

##### 1.1 ประวัติความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด



ภาพที่ 2.2 แสดงอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 กำหนดให้มีหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งเรียกว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีอยู่ในจังหวัด ๆ ละ 1 แห่ง รวม 76 แห่ง มีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีพื้นที่รับผิดชอบทั่วจังหวัด โดยทับซ้อนกับพื้นที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น คือ เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนั้นความเป็นนิติบุคคลก่อให้เกิดความสามารถในการทำนิติกรรมความเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ก่อให้เกิดอำนาจหน้าที่และขอบเขตพื้นที่ในการใช้อำนาจหน้าที่นั้น

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีโครงสร้างเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายนิติบัญญัติ (สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด) และฝ่ายบริหาร (ชุดศักดิ์ เทียงตรง. 2518 : 68)

##### 1.2 ประวัติของจังหวัดปทุมธานี

องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี (2549 : 3) เดิมจังหวัดปทุมธานีเป็นถิ่นฐานบ้านเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่า 300 ปีนับตั้งแต่รัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช แห่งกรุงศรีอยุธยา คือ เมื่อพุทธศักราช 2202 ชาวมอญเมาะตะมะอพยพหนีภัยศึกจากพม่าเข้ามาสวามิภักดิ์สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ครอบครัวมอญเหล่านั้น ไปตั้งบ้านเรือนอยู่ที่บ้านสามโคก จึงนับได้ว่าเป็นการเริ่มต้นของชาวมอญที่มาอาศัยในปทุมธานี ต่อมาในแผ่นดิน สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช แห่งกรุงธนบุรี ชาวมอญได้อพยพหนีพม่าเข้ามาอีกเป็นครั้งที่ 2 เรียกว่าร่วมอญพระยาแจ้งหรือมอญเก่า สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ อนุญาตให้ตั้ง

บ้านเรือนที่บ้านสามโคก และครั้งสุดท้ายในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ครั้งไม่ว่าครั้นใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อมาได้มีการอพยพของชาวมอญที่ครั้งใหญ่ที่สุดจากเมืองเมาะตะมะ เข้าสู่ประเทศไทย เรียกว่า "มอญใหม่" พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ชาวมอญบางส่วนตั้งบ้านเรือนอยู่ที่บ้านสาม โลกอีกเช่นเดียวกันฉะนั้นสาม โลกจึงเป็นเมืองที่มีชาวมอญอพยพเข้ามามากที่สุด

ในกาลต่อมาพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงเอาพระทัยใส่ดูแล ทำนุบำรุงชาวมอญ เมืองสาม โลกมิได้ขาด ครั้งเมื่อเดือน 11 พุทธศักราช 2358 ได้เสด็จประพาสออกเยี่ยม พสกนิกรที่เมืองสาม โลก และประทับที่พลับพลาริมแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งซ้ายเยื้องเมืองสาม โลก ยังความปลาบปลื้มใจให้แก่ชาวมอญเป็นล้นพ้น จึงพากันหลั่งไหลนำดอกไม้ธูปเทียนขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเป็นราชสักการะ อยู่เป็นเมืองนิจ ยังความซาบซึ้งในพระราชหฤทัยเป็นที่ยิ่ง จึงบันดลพระราชหฤทัยให้พระราชทานนามเมืองสาม โลกเสียใหม่ว่า "เมืองปทุมธานี" ซึ่งวันนั้นตรงกับวันที่ 23 สิงหาคม พุทธศักราช 2538 ด้วยพระมหากรุณาธิคุณดังกล่าวชื่อเมืองปทุมธานีจึงได้กำเนิดนับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

ในปีพุทธศักราช 2461 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ใช้คำว่า "จังหวัด" แทน "เมือง" และให้เปลี่ยนการเขียนชื่อจังหวัดใหม่จาก "ประทุมธานีเป็น "ปทุมธานี" มีเขตการปกครอง 3 อำเภอ ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ยุบจังหวัดชัยบุรีมาขึ้นกับจังหวัดปทุมธานี เมื่อ พ.ศ. 2475 ทำให้จังหวัดปทุมธานีมีเขตพื้นที่เพิ่มขึ้นอีก 4 อำเภอ รวมเป็น 7 อำเภอ ดังเช่นปัจจุบัน

นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้พระราชทานนามเมืองปทุมธานีเป็นต้นมา จังหวัดปทุมธานีก็เจริญรุ่งเรืองขึ้นเป็นลำดับ เป็นจังหวัดที่อุดมสมบูรณ์ มีศิลปวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ เป็นของตัวเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ชาวปทุมธานีภาคภูมิใจ และเป็นจังหวัดในเขตปริมณฑลที่มีความเจริญรุ่งเรืองมากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

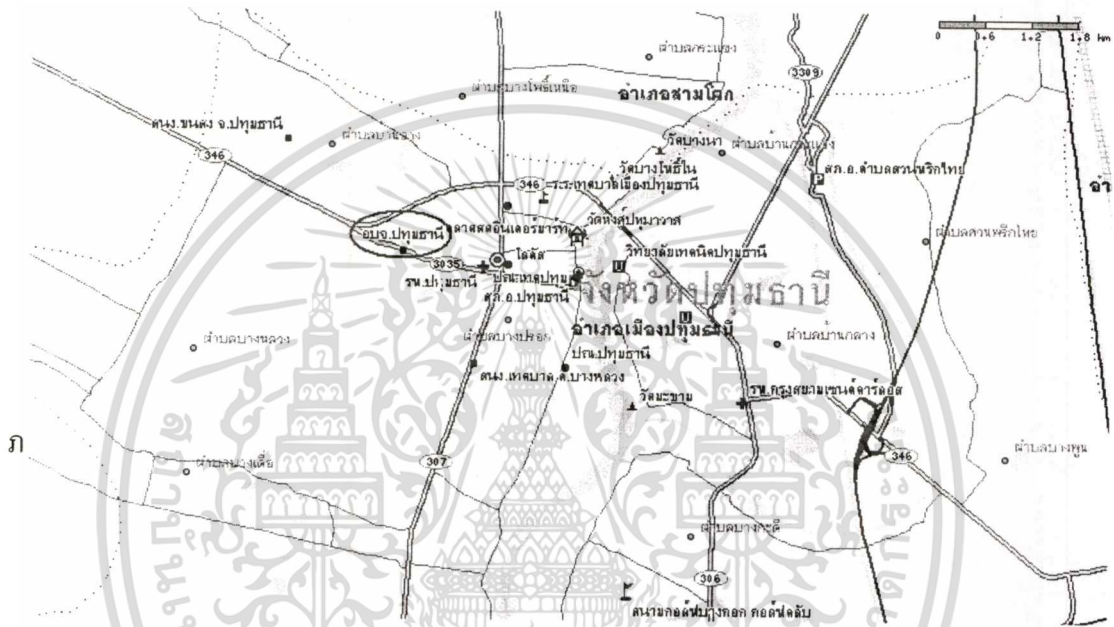
### 1.3 มีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อเขตอำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

ทิศใต้ ติดต่อเขตอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ทิศตะวันออก ติดต่อเขตอำเภอคลองหลวง และอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

ทิศตะวันตก ติดต่อเขตอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี



ภาพที่ 2.3 แสดงแผนที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

### 1.4 ลักษณะภูมิประเทศ

เป็นที่ราบลุ่มริมสองฝั่ง มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านทำให้พื้นที่ถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ฝั่งตะวันออกประกอบด้วย ตำบลบ้านกระแซง ตำบลบ้านกลางตำบลบางพูด ตำบลสวนพริกไทย ตำบลบางกะดี ตำบลบางพูน ตำบลบ้านใหม่ และ ตำบลหลักหก รวม 8 ตำบล 47 หมู่บ้าน ฝั่งตะวันตก ประกอบด้วย ตำบลบางปรอก ตำบลบ้านฉาง ตำบลบางหลวง ตำบลบาง-เดื่อ ตำบลบางชะแยง และ ตำบล บางคูวัด รวม 6 ตำบล 34 หมู่บ้าน

### 1.5 อัตรากำลังข้าราชการและลูกจ้าง

องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัดขนาดกลาง มีอัตรากำลังข้าราชการตามกรอบอัตรากำลัง ดังนี้

กรอบอัตรากำลังข้าราชการ 139 อัตรา

ปัจจุบันมีข้าราชการ 71 อัตรา

ว่าง 68 อัตรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรอบอัตรากำลังลูกจ้างประจำ	42	อัตรา
ปัจจุบันมีลูกจ้างประจำ	42	อัตรา
กรอบพนักงานจ้าง	157	อัตรา
ปัจจุบันมีพนักงานจ้าง	100	อัตรา

### 1.6 การงบประมาณ

งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2548

รายรับ	ตั้งไว้	จำนวน	436,741,698 บาท
รายจ่าย	ตั้งไว้	จำนวน	436,741,698 บาท

#### ก. ด้านการบริหารทั่วไป

1. แผนงานบริหารงานทั่วไป 66,284,500 บาท
2. แผนการรักษาความสงบภายใน 1,150,00 บาท

#### ข. ด้านบริการชุมชนและสังคม

1. แผนงานการศึกษา 55,350,000 บาท
2. แผนงานสาธารณสุข 2,850,000 บาท
3. แผนงานสังคมสงเคราะห์ 7,500,000 บาท
4. แผนงานเคหะและชุมชน 3,040,000 บาท
5. แผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชน 9,200,000 บาท
6. แผนงานการศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการ 22,014,000 บาท

#### ค. ด้านการเศรษฐกิจ

1. แผนงานอุตสาหกรรมและการโยธา 179,677,000 บาท
2. แผนงานการเกษตร 3,200,000 บาท

#### ง. ด้านการดำเนินงาน

1. แผนงานงบกลาง 86,476,168 บาท

### 1.7 การกำกับดูแล

ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ และระเบียบข้อบังคับของทางราชการ โดยมีอำนาจ ดังนี้

1. สั่งสอบสวนข้อเท็จจริง หรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดชี้แจงแสดงความเห็นเกี่ยวกับปฏิบัติราชการ

2. มีอำนาจยับยั้งการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นการชั่วคราว หากเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสียหายแก่ราชการ หรือเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย

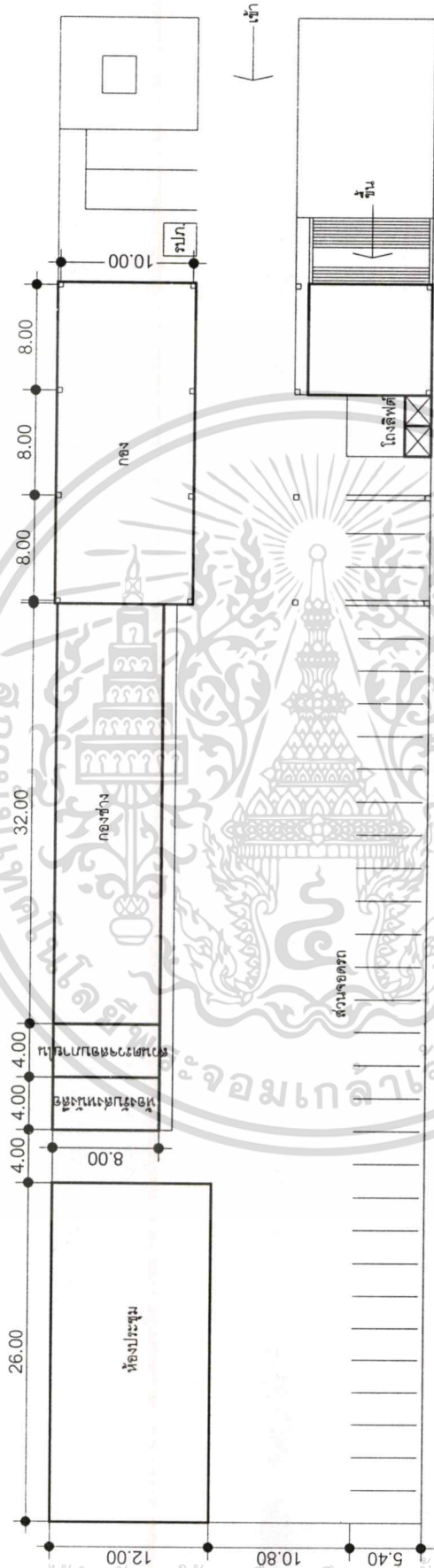
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เปิดเผยต่อสาธารณะของสภาที่ฝ่าฝืนกฎหมาย หรือเป็นมตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ในการดำเนินการ  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. สอบสวนนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด กรณีละเลยไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ หรือปฏิบัติไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือฝ่าฝืนความสงบเรียบร้อยของประชาชน
5. รายงานเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี เพื่อยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

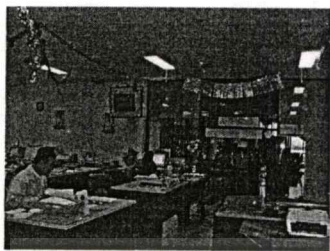
1.8 ลักษณะอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี



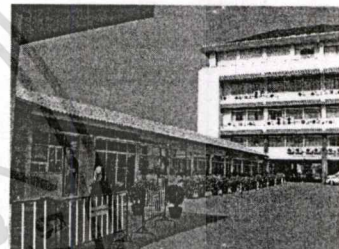
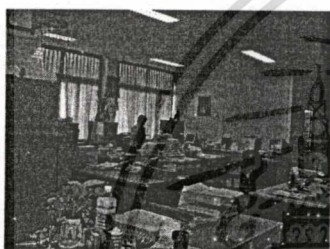
ภาพที่ 2.4 แสดงผังบริเวณอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.9 ลักษณะอาคารทางกายภาพภายในอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ภายในอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีดังนี้



ภาพที่ 2.5 แสดงพื้นที่ทำงานในสำนักปลัด กองกิจการสภาอบจ. และกองแผนงานและงบประมาณ



ภาพที่ 2.6 แสดงพื้นที่ทำงานในกองคลังและกองช่าง

1.10 ลักษณะอาคารทางกายภาพภายนอกอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ภายนอกอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีดังนี้



ภาพที่ 2.7 แสดงพื้นที่ทางเดินและบริเวณภายนอกอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 2.3.2 อาคารตัวอย่างอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี

### 1. สภาพทั่วไป

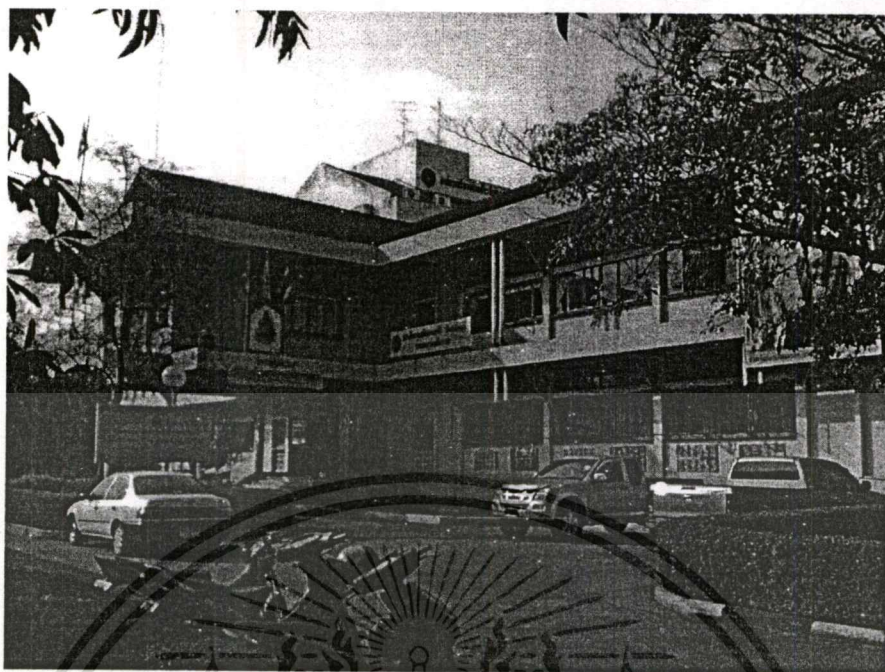
#### 1.1 ความเป็นมา

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี (2549 : 5) องค์การบริหารส่วนจังหวัดในปัจจุบัน ตั้งแต่วันที่ 5 พฤศจิกายน 2546 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 เป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดใหม่ จากเดิมที่กำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกตั้งของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นกำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ในจังหวัด รวมทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่และความสัมพันธ์ระหว่างสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีความเหมาะสม สามารถบริหารตามนโยบายที่แถลงต่อประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถบริหารงานเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

1.2 ลักษณะที่ตั้ง จังหวัดนนทบุรีตั้งอยู่ในภาคกลางของประเทศไทยเป็นหนึ่งในห้าของจังหวัดปริมณฑล (นนทบุรี, ปทุมธานี, นครปฐม, สมุทรปราการ และสมุทรสาคร) มีเนื้อที่ประมาณ 62,230 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 388,939 ไร่ โดยตั้งอยู่บนเส้นรุ้งที่ 13 องศา 47 ลิปดา ถึงเส้นรุ้งที่ 14 องศา 04 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 100 องศา 34 ลิปดา ถึงเส้นแวงที่ 100 องศา ลิปดาตะวันออก ตามยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด จัดอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน กลุ่มที่ 1 (นนทบุรี, ปทุมธานี, พระนครศรีอยุธยา, อ่างทอง) มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศใต้	ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่เขตคูสิต , เขตบางเขน ไปจนจรดจังหวัดปทุมธานี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดนครปฐม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 2.8 แสดงทัศนียภาพภายนอกอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี

### 1.3 นโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี

#### 1.3.1 ด้านคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

1. ส่งเสริมและสนับสนุนด้านกีฬา นันทนาการ การบริการสาธารณสุข เพื่อสุขภาพ และพลานามัย เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีร่างกายที่แข็งแรง
2. ส่งเสริมให้สถานที่ทางศาสนาเป็นแหล่งพัฒนาจิตใจของประชาชน
3. ส่งเสริม สนับสนุนงานสวัสดิการสังคมและสงเคราะห์ประชาชนผู้ยากไร้ ด้อยโอกาส ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
4. ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา อนุรักษ์ พื้นฟูสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพที่เอื้อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของประชาชน
5. จัดระบบกำจัดขยะให้ครบวงจร ไม่ให้เหลือตกค้างและก่อให้เกิดมลภาวะที่เป็นพิษ และเป็นอันตรายต่อประชาชน

#### 1.3.2 ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมประเพณี

1. ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงต่อเนื่อง เสมอภาคและมีคุณภาพ
2. ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น อินเทอร์เน็ต เคเบิลทีวี และหรือสัญญาณดาวเทียมเป็นสื่อในการเรียนการสอนทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษา

#### นอกระบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนในด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ ภาษาต่างประเทศให้ก้าวไกลในระดับสากล
4. ส่งเสริมและทำนุบำรุงการศาสนาทุกศาสนาให้เป็นแหล่งพัฒนาจิตใจของ ประชาชน ให้เป็นคนดีที่ได้รับการยอมรับจากสังคมทั่วไป
5. ส่งเสริมและสนับสนุน ฟันฟูและอนุรักษ์วัฒนธรรม และประเพณีของ ท้องถิ่น
6. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเป็นการเสริมรายได้ให้กับ ประชาชน

### 1.3.3 ด้านการส่งเสริมการอาชีพ

1. ส่งเสริมและฟันฟูเรียนนนทบุรี ซึ่งเป็นผลไม้ประจำจังหวัดให้เพิ่ม จำนวนมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
2. ส่งเสริมการท่องเที่ยวและเสริมรายได้ให้กับประชาชน พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ในจังหวัดนนทบุรีให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างนวัตกรรม เทคโนโลยีการเกษตรที่ครอบคลุม ตั้งแต่การสร้างวัตถุดิบ การผลิต เพื่อส่งเสริมการแปรรูปเกษตรกรรม การบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีความทันสมัย ก้าวสู่ออนาคตและสามารถส่งออกต่างประเทศ
4. ส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ให้เป็นสินค้า 5 ดาว (Champion Product) เพื่อเป็นการยกระดับ เพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการ
5. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนอย่างหลากหลายตาม ความต้องการของชุมชนและตลาดทั่วไป ให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนได้
6. ส่งเสริม สนับสนุนผู้ที่ไม่มีอาชีพ ให้มีอาชีพและผู้มีรายได้น้อย ให้มีรายได้ เพิ่มขึ้น โดยการจัดตั้ง โรงเรียนฝึกอาชีพประจำจังหวัดให้กับบุคคลที่ต้องการฝึกอาชีพ โดยประสานกับ ส่วนราชการ และบริษัทห้างร้านต่าง ๆ ที่ต้องการคนงาน

### 1.3.4 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1. ส่งเสริมการจัดโครงสร้างพื้นฐาน อาทิเช่น การคมนาคม ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท ให้มีความเจริญครอบคลุมทุกพื้นที่
2. ดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำ จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคให้กับ ประชาชนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่
3. ส่งเสริมการขนส่งทางน้ำเพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรทางน้ำให้คุ้มค่าในการ

ขนส่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 1.3.5 ด้านการเมืองและการบริหาร

1. สนับสนุนการดำเนินงานของภาครัฐทุกหน่วยงาน ที่ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล โดยการประสานนโยบายและใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน
2. ประสานงานและให้ความร่วมมือ ร่วมวางแผน กับหน่วยงานราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ
3. ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้มีโอกาส มีส่วนร่วมในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. บริหารจัดการโดยยึดหลักการบริหารจัดการตามรูปแบบภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management : NPM) โดยใช้หลักการบริหารองค์กรที่ยึดภารกิจกระจายอำนาจจัดโครงสร้างในแนวราบ บริหารแบบแมทริก มุ่งที่ผลสัมฤทธิ์เป็นสำคัญ ใช้เป็นแผนยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือในการพัฒนาบุคคลทุกระดับมีความพึงพอใจในการบริหารจัดการและรับบริการ



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

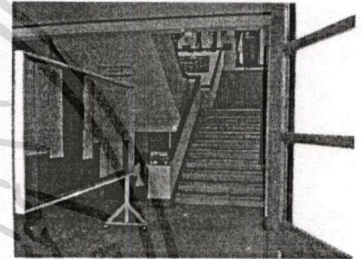
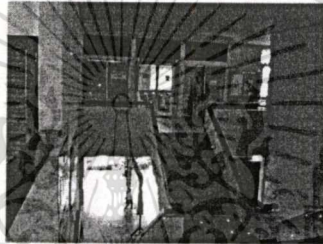
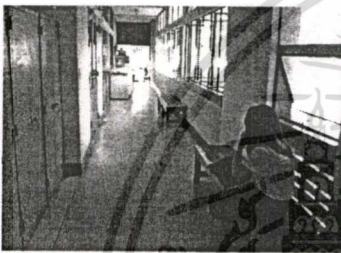


### 1.5 ลักษณะอาคารแต่ละส่วนงาน

ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ภายในอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีดังนี้



ภาพที่ 2.10 แสดงพื้นที่ทำงานในสำนักปลัด กองช่างและ กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม



ภาพที่ 2.11 แสดงพื้นที่ภายใน ทางเดิน อาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี



ภาพที่ 2.12 แสดงพื้นที่ภายนอก อาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี

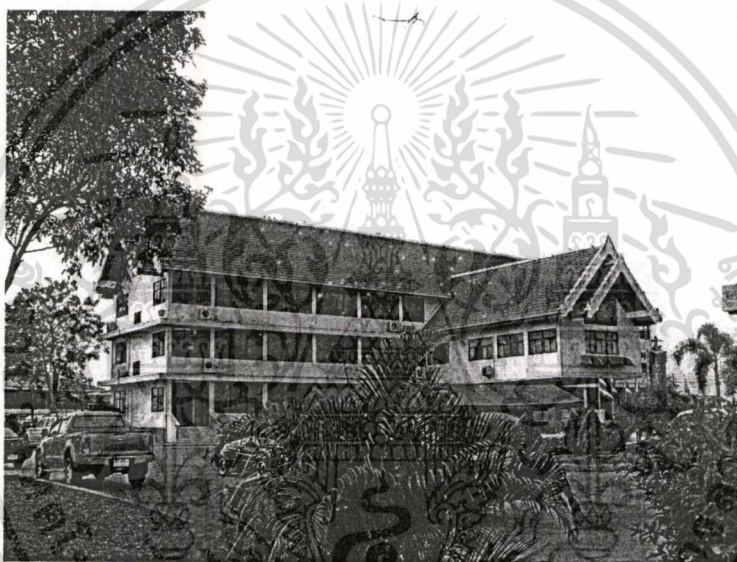
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 2.3.3 อาคารตัวอย่างอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

#### 1. สภาพทั่วไป

##### 1.1 ความเป็นมา

องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2546 : 10) สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เดิมให้ปฏิบัติงานอยู่ร่วมกับจังหวัด โดยอยู่ที่ศาลากลางจังหวัดหลังเดิม และเมื่อจังหวัดได้ก่อสร้างศาลากลางจังหวัดหลังใหม่ ซึ่งอยู่ติดถนนสายเอเชียและเป็นศูนย์ราชการของจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ได้ย้ายขึ้น 4 ของอาคาร และปัจจุบันนี้อาคารของสำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งนี้ได้ทำการก่อสร้างบนพื้นที่ของหนองแพวงพวยถนนสายศูนย์ราชการ-วัดใหญ่ชัยมงคล ตำบลคลองสวนพลู อำเภอพระนครศรีอยุธยา จำนวน 6 ไร่เศษ



ภาพที่ 2.13 แสดงอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

##### 1.2 ที่ตั้ง

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่ภาคกลางของประเทศไทยอยู่บริเวณที่ราบลุ่มภาคกลางตอนล่างของประเทศไทย ระหว่างเส้นละติจูด 14 องศา 21 ลิปดา 52 ฟลิปดาเหนือ ลองติจูด 101 องศา 34 ลิปดา 38 ฟลิปดาตะวันออก อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลโดยเฉลี่ยประมาณ 3.50 เมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 76 กม. มีเนื้อที่ประมาณ 2,556.640 ตร.กม.หรือประมาณ 1,597,900 ไร่มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

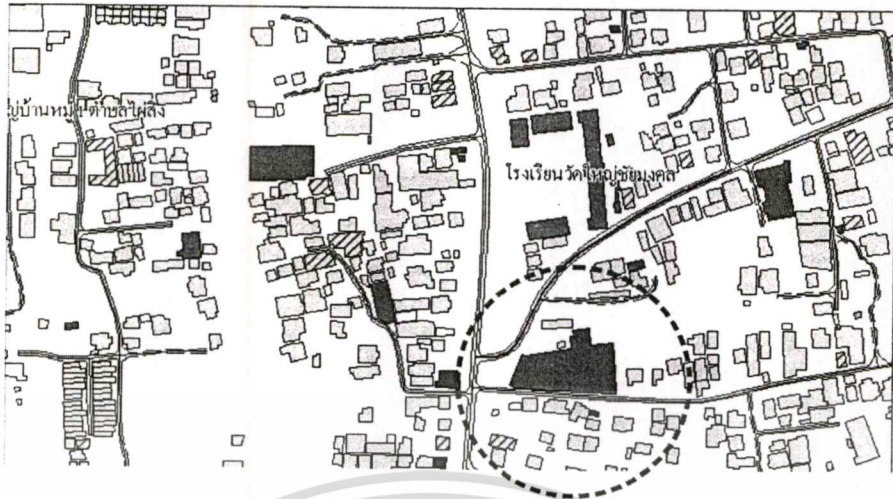
ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดอ่างทอง จังหวัดลพบุรี และจังหวัดสระบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดนครปฐม และจังหวัดปทุมธานี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดสระบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดนครปฐม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 2.14 แสดงแผนที่ขอบเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

### 1.3 การคมนาคม

การคมนาคม ขนส่งระหว่างจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและอำเภอรวมทั้งจังหวัดต่างๆ มีดังนี้

#### ทางบก

- รถยนต์โดยสารจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ถึงกรุงเทพมหานคร มี 2 เส้นทาง คือ สายเอเชียและสายวัดพนัญเชิง ผ่านอำเภอบางปะอินและเข้ากรุงเทพฯทางอำเภอปากเกร็ด
- รถยนต์โดยสารจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยาถึงจังหวัดสุพรรณบุรี
- รถยนต์โดยสารจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยาถึงจังหวัดอ่างทอง

นอกจากนี้ยังมีรถยนต์โดยสารไปยังอำเภอต่างๆเป็นรถประจำทางทั้งขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ วิ่งจากตัวจังหวัดไปอำเภอต่างๆ เช่น อำเภอวังน้อย อำเภอบางปะหัน อำเภอบางปะอิน อำเภออุทัย อำเภอมหาราช อำเภอเสนา อำเภอบางไทร อำเภอนครหลวง และอำเภอท่าเรือ

- รถไฟ สถานีรถไฟ ตั้งอยู่ที่ตำบลกะมัง อยู่ทางทิศตะวันออกของเทศบาล ซึ่งประชาชนสามารถใช้รถไฟเป็นพาหนะในการเดินทาง และขนส่งไปในเส้นทางสายเหนือ สายตะวันออก แยกเหนือและเข้ากรุงเทพฯโดยสะดวก

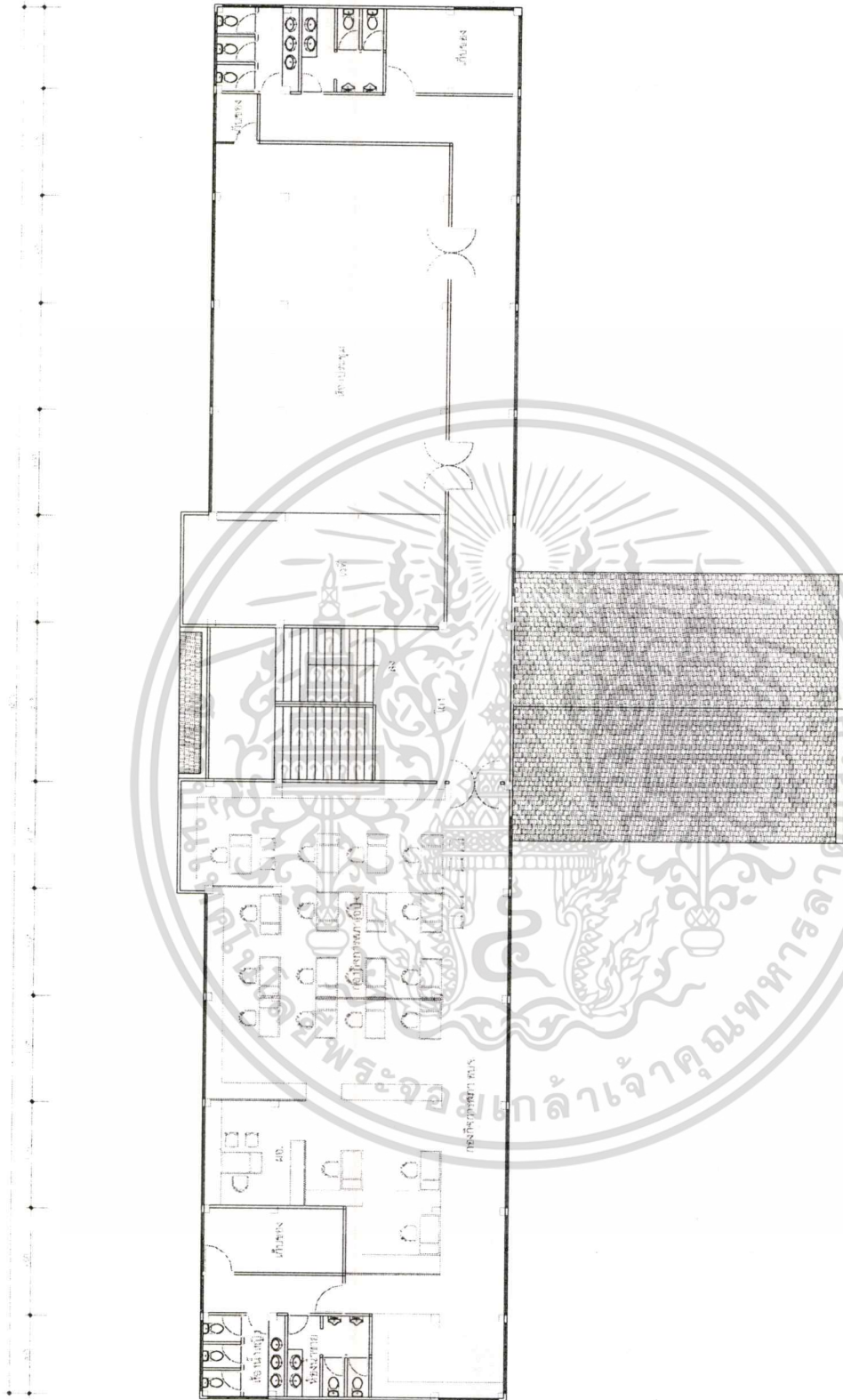
#### ทางน้ำ

ปัจจุบันการคมนาคมทางน้ำเหลือน้อย เนื่องจากใช้การสัญจรทางบกเป็นส่วนใหญ่วงการสัญจรทางน้ำในชุมชนที่อยู่ริมแม่น้ำลำคลอง การขนส่งผลผลิตการเกษตรบางแห่ง ยังคงใช้การขนส่งทางน้ำ เนื่องจากสะดวกและอัตราการขนส่งถูก นอกจากนี้ยังใช้เป็นเส้นทางการท่องเที่ยว โดยเฉพาะแม่น้ำเจ้าพระยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

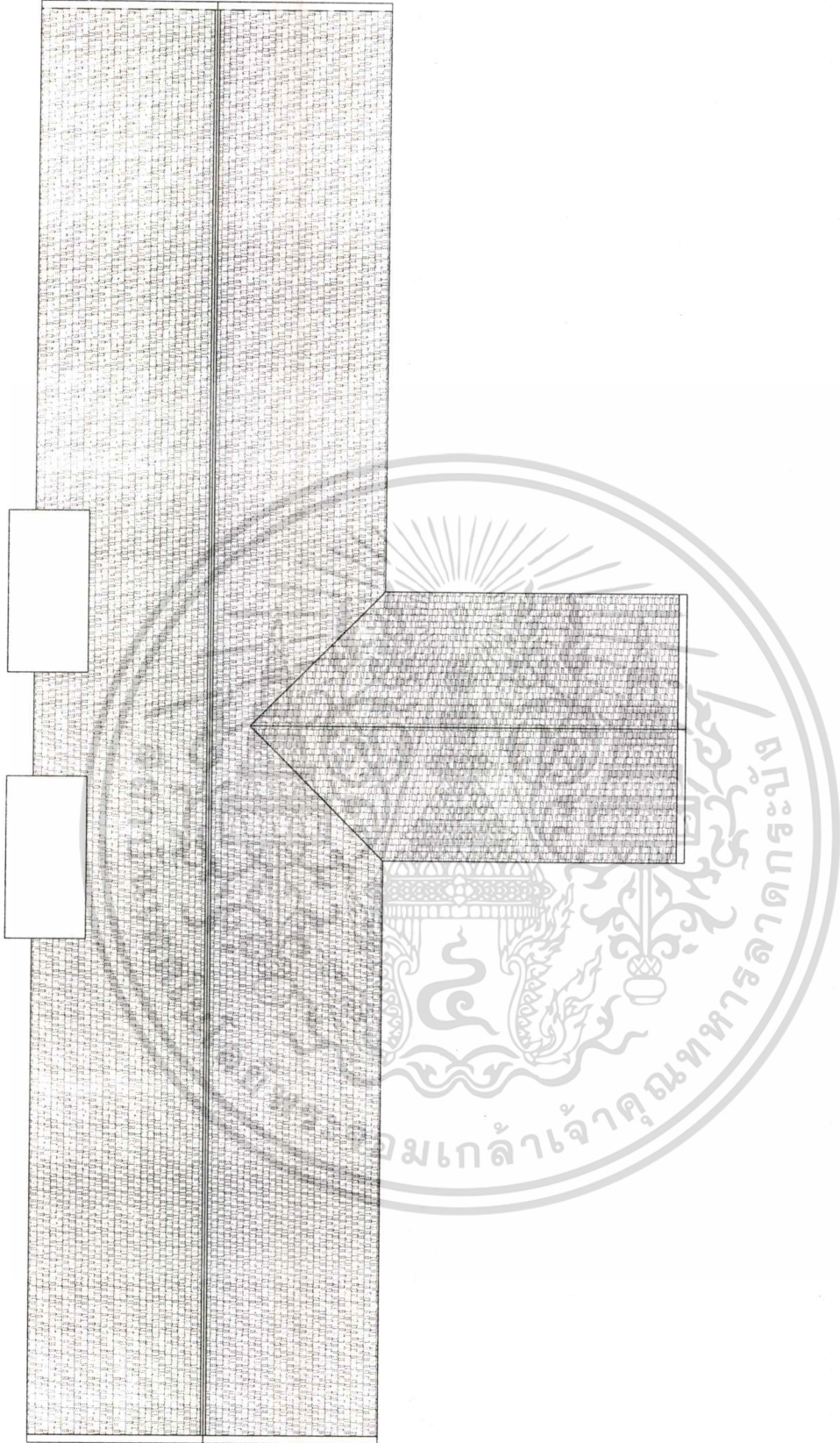






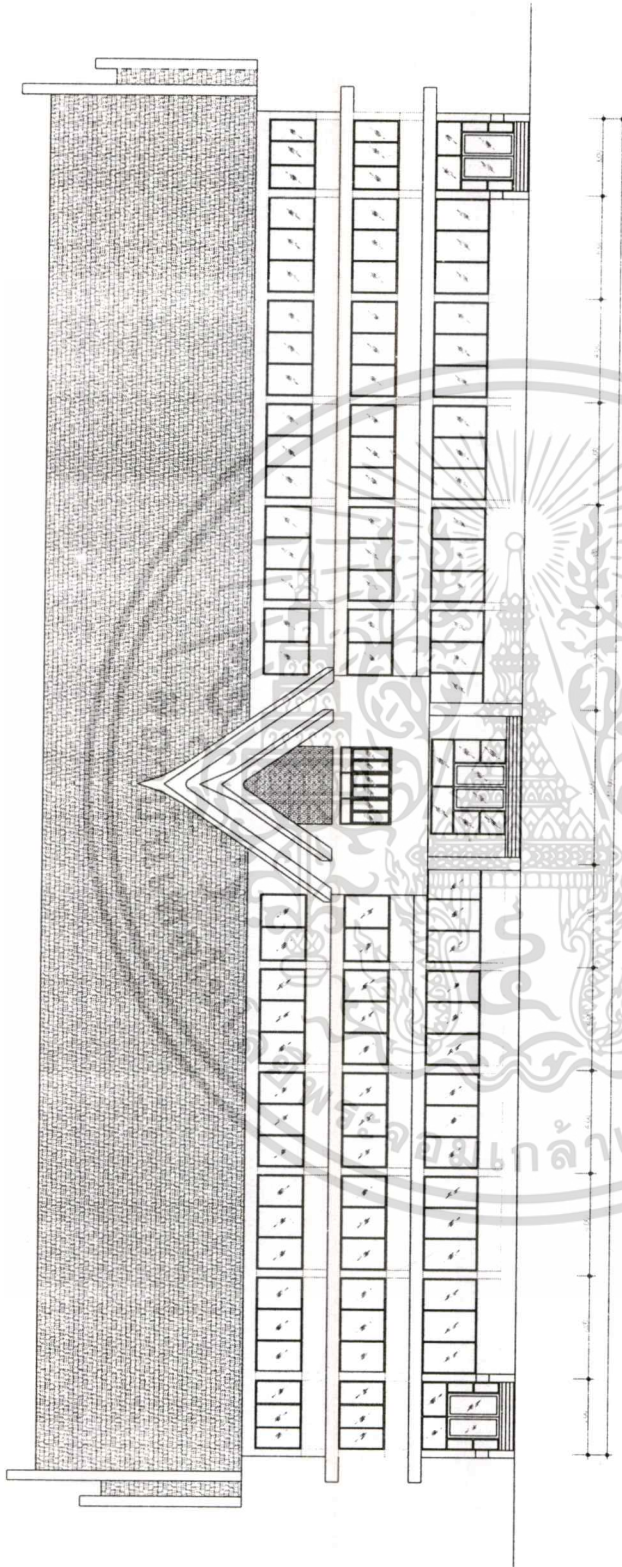
ภาพที่ 2.17 แบบแปลนพื้นที่ 3 อาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



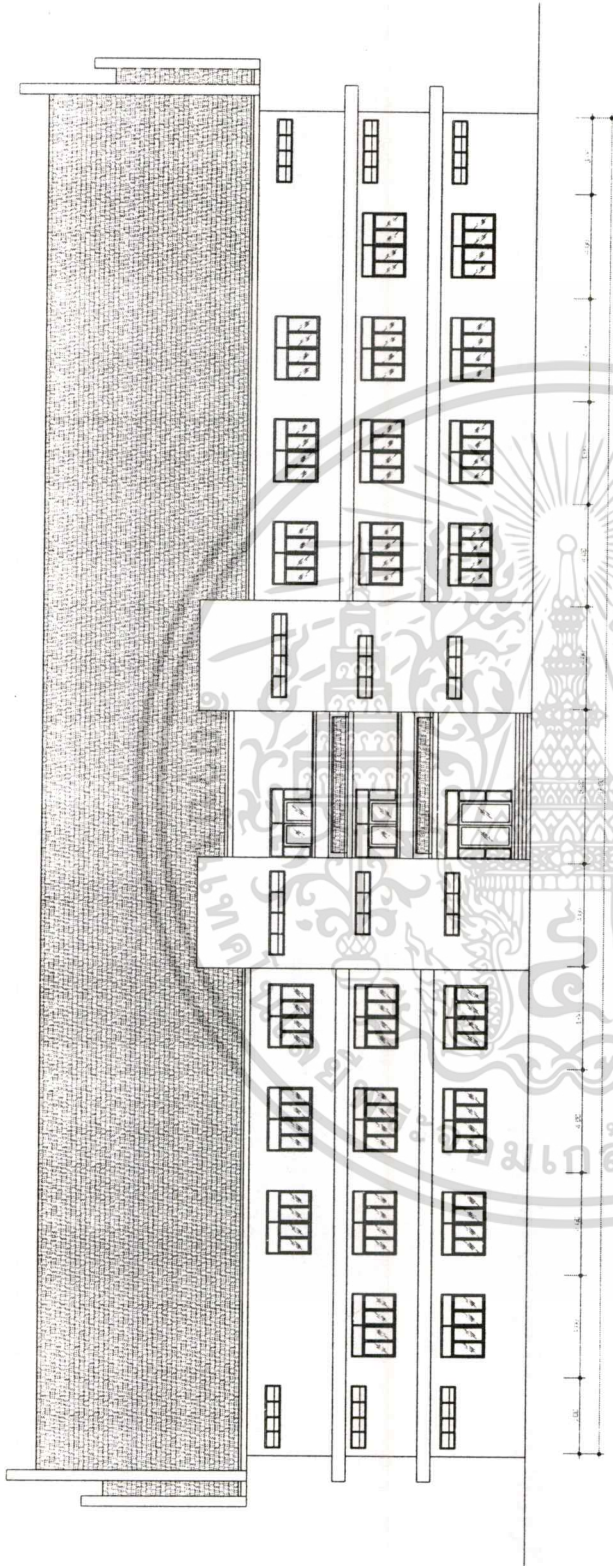
ภาพที่ 2.18 แบบแปลนหลังคา อาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



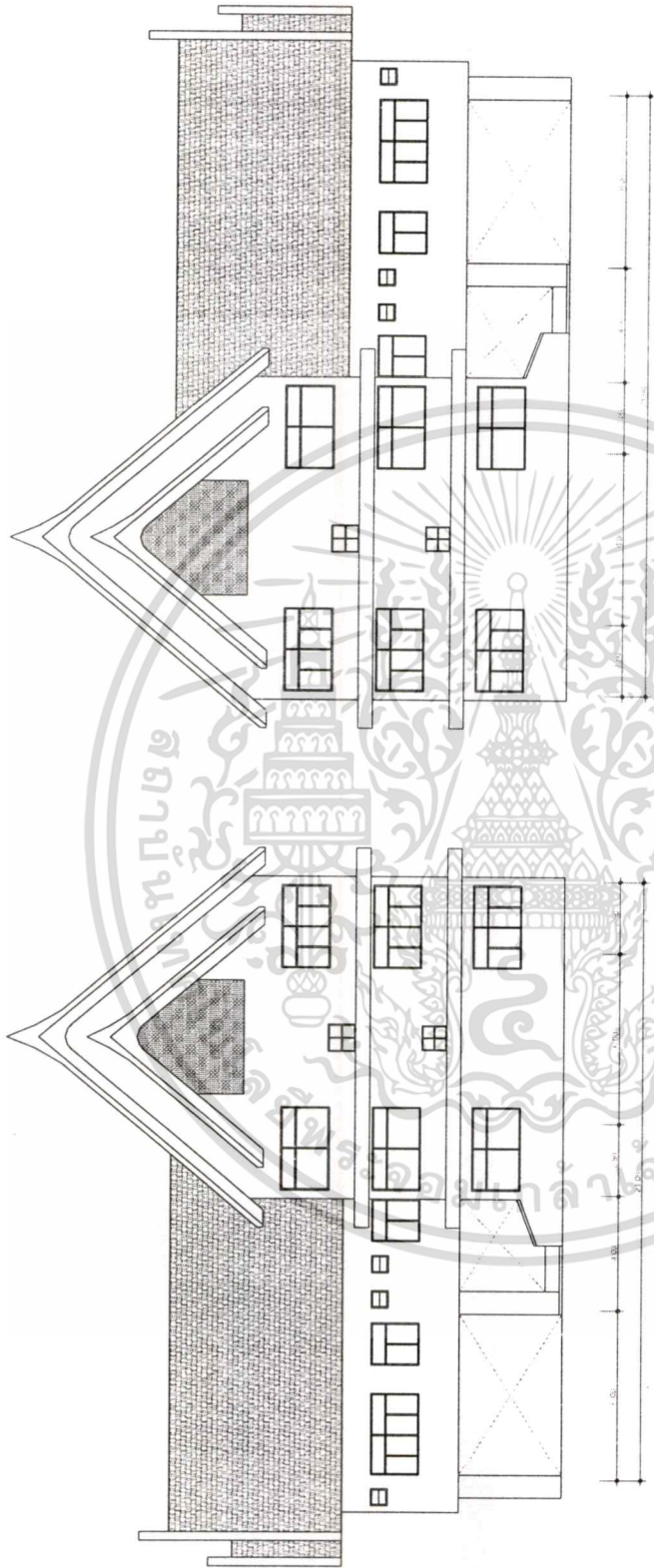
ภาพที่ 2.19 รูปด้านหน้า อาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 2.20 รูปด้านหลัง อาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

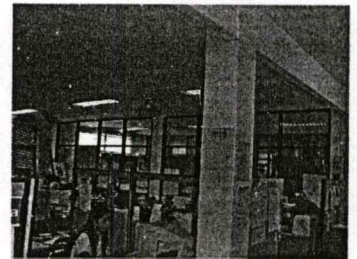


ภาพที่ 2.21 รูปด้านซ้ายรูปด้านขวา อาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

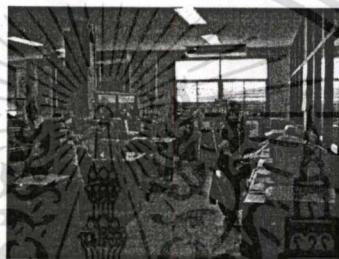
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 1.5 ลักษณะอาคารแต่ละส่วนงาน

ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ภายในอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้



ภาพที่ 2.22 แสดงพื้นที่ทำงานในสำนักปลัดอบจ. กองกิจการสภา และกองแผนและงบประมาณ

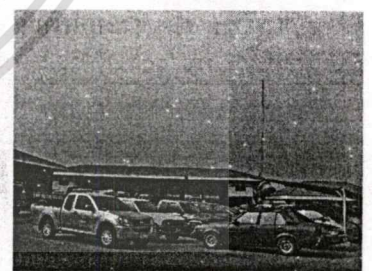


ภาพที่ 2.23 แสดงพื้นที่ทำงานในกองคลัง กองช่าง กองกิจการขนส่ง และกองกิจการพาณิชย์

### 1.6 ลักษณะอาคารแต่ละส่วนงาน

ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ภายในอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ดังนี้



ภาพที่ 2.24 แสดงพื้นที่ทางเดินและบริเวณภายนอกอาคาร

ผลจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละแห่งซึ่งได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี แล้วพบว่าศักยภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละแห่งจะขึ้นอยู่กับความเจริญทางด้านเศรษฐกิจของพื้นที่นั้น เช่น

เอกสารแนบเอกสารที่ส่งให้ อบจ. เพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่อยู่บริเวณปริมณฑล ซึ่งมีความพร้อมในด้านการให้บริการแก่ประชาชนตามนโยบายการกระจายอำนาจ และตามแผนพัฒนา ยุทธศาสตร์ได้อย่างเต็มที่ โดยภายในอาคารสำนักงานจะประกอบด้วยพื้นที่ต่างสำหรับหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งการจัดพื้นที่สำหรับเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประสานการพัฒนาสร้างความเชื่อมโยง ในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ทั้งมีการจัดพื้นที่ได้อย่างเป็นระเบียบและเหมาะสมกับการ ใช้งานภายนอกอาคารจัดพื้นที่สำหรับการสัญจรเข้าออกได้อย่างเหมาะสมแม้จะมีบริเวณไม่มากนัก

สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมีความพร้อม ทางด้านศักยภาพพื้นที่ทางเศรษฐกิจคืออยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร จึงมีการให้บริการประชาชนได้ ดีพอสมควรจากลักษณะการปฏิบัติงาน และการเตรียมความพร้อมสำหรับแผนพัฒนายุทธศาสตร์ แล้วองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรียังมีความพร้อมเนื่องจากพื้นที่สำหรับการให้บริการนั้นยัง เพียงพอสำหรับการติดต่อและการให้บริการปัจจุบันทางเข้า-ออกภายในมีความสะดวกมีการจัดที่จอดรถ แยกระหว่างผู้มาใช้กับเจ้าหน้าที่อย่างชัดเจน และเมื่ออาคารสำนักงานที่แยกมาจากศูนย์ราชการต่าง ในจังหวัดจึงทำให้ศักยภาพของอาคารทั้งภายในและภายนอกยังสามารถรองรับได้อยู่

องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากศักยภาพของพื้นที่แล้วองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ซึ่งมีความเจริญทางด้านการค้าและการ ท่องเที่ยวและมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญหลายแห่ง ปัจจุบันมีการให้บริการประชาชน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้อย่างไม่เต็มที่นักเมื่อเทียบกับองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด อื่นๆ ในเขตภาคกลางทั้งในเรื่องของการจัดเตรียมอาคารเพื่อรองรับการพัฒนาทางด้านการ อำนาจความสะดวกด้านการท่องเที่ยว การจัดเป็นศูนย์บริการด้านการท่องเที่ยวแบบครบวงจร เพราะศักยภาพและตามแผนพัฒนายุทธศาสตร์ยังไม่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำขึ้นและปัญหา ด้านการขาดแคลนการให้ข้อมูลและการอำนวยความสะดวกนั้นส่งผลกระทบต่อการพัฒนาด้านการ ท่องเที่ยวที่ยังไม่มีหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นใดลงไปทำอย่างจริงจังส่งผลกระทบต่อการค้าคนักท่องเที่ยว เข้าสู่พื้นที่ซึ่งถือว่าเป็นเศรษฐกิจหลักอย่างหนึ่งของจังหวัด

พื้นที่จอดรถ การจัดทางเข้า-ออก การใช้สอยพื้นที่ภายในซึ่งไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ผู้วิจัยจึง ใช้อาคารสำนักงานเทศบาลนครนครศรีอยุธยามาเป็นกรณีศึกษาในการวิจัยครั้งนี้

## 2.4 การศึกษาทฤษฎี แนวคิดและหลักการในการออกแบบงานสถาปัตยกรรม

### 2.4.1 แนวคิดการออกแบบอาคาร

วิลลิสท์ หรยางกูร (2537 : 291) ได้กล่าวถึง แนวความคิดในการออกแบบ ซึ่งหมายถึง แนวความคิดที่ใช้ในการออกแบบ ในความหมายที่เป็นรูปธรรม (Design concept) และนามธรรม (Programatic Concept) ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

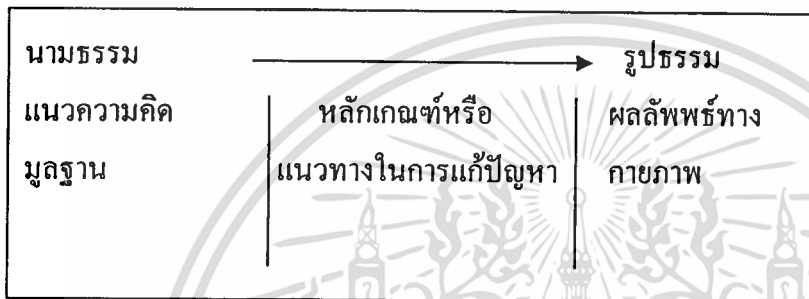
Design Concept หมายถึง ความคิดในระดับรูปธรรม ที่มุ่งใช้ในการแก้ปัญหาทางสถาปัตยกรรมของโครงการ โดยการเสนอเป็นผลลัพธ์ทางกายภาพที่ชัดเจน

Programatic Concept หมายถึง ความคิดในระดับนามธรรม ที่มุ่งใช้ในการแก้ปัญหาด้านการใช้สอยของโครงการ โดยที่ยังไม่ชี้้นำผลลัพธ์ทางกายภาพที่ชัดเจน

ดังนั้น ความหมายของแนวความคิดในการออกแบบ แบ่งออกเป็น 3 ช่องความหมายได้แก่  
แนวความคิดมูลฐาน

หลักเกณฑ์หรือแนวทางแก้ปัญหา

ผลลัพธ์ทางกายภาพ



ภาพที่ 2.25 แสดงการวิเคราะห์ความหมายของแนวความคิดในการออกแบบ เป็น 3 ช่วง ซึ่งอยู่ในพิสัยของความเป็นนามธรรมและรูปธรรม

จะเห็นได้ว่า การสนองตอบต่อแนวความคิดมูลฐานที่นำไปสู่ผลลัพธ์ทางกายภาพในงานออกแบบนั้น อาจอาศัยแนวทางที่เป็นหลักเกณฑ์ในการแก้ปัญหาได้หลายแนวทางด้วยกัน ซึ่งล้วนมีความสอดคล้องกับแนวความคิดมูลฐานที่ได้กำหนดไว้แล้ว ทำนองเดียวกัน ในการเสนอผลลัพธ์แก้ปัญหานั้น ก็อาจเสนอเป็นรูปแบบทางกายภาพได้หลายรูปแบบ ซึ่งล้วนมีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการแก้ปัญหา ที่ได้เลือกใช้เป็นแนวทางในการกำหนดผลลัพธ์ทางกายภาพ ดังแสดงในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดง ตัวอย่างการวิเคราะห์แนวความคิดในการออกแบบ เป็น 3 ช่วง ซึ่งอยู่ในพิสัย  
ของความเป็นนามธรรมและรูปธรรม



วิลลิสท์ ทรายงูร (2537 : 300) กล่าวว่า แนวความคิดในการออกแบบเป็นตัวการสำคัญในการประสานองค์ประกอบต่างๆ จำนวนมากมายของโครงการเข้าด้วยกันในลักษณะรายละเอียดด้านวัตถุประสงค์ สภาพแวดล้อม กิจกรรม อาคารและทรัพยากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวความคิดที่กำหนดโดยสถาปนิก อาจเน้นในลักษณะเป็นแนวความคิดเฉพาะประเภทอาคาร ซึ่งเป็นแนวทางแก้ปัญหาที่เป็นสาระสำคัญของโครงการ

ผุสดี ทิพทัส (2538 : 3) ได้กล่าวว่า เกณฑ์ในการพิจารณาประกอบการออกแบบสถาปัตยกรรม  
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำหรือเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต  
 ว่าจะสถาปัตยกรรมเป็นศิลปะและวิชาการของการก่อสร้างอาคาร ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อสนองความต้องการ  
 ไม่ว่ากรณีต่างๆที่สนใจอีกทั้งที่ให้มีเหตุผลเบื้องหลัง และต้องยังอิงอิงเชิงของเอกสารที่ทรงหมักหมมไปใช้

ด้านการใช้สอย และการแสดงออกอย่างมีความหมายของมนุษย์ที่เจริญแล้วโดยวิทรูเวียส ได้ให้ข้อกำหนดเกี่ยวกับการสร้างสรรค์งานสถาปัตยกรรมและมีผู้ยึดถือแนวทางและนำมาปรับใช้กันในปัจจุบันอย่างแพร่หลายไว้ว่ามีส่วนประกอบแต่ละส่วนที่สามารถนำมาประกอบรวมกันได้อย่างเหมาะสม ส่วนต่างๆของอาคารจะต้องมีขนาดที่เหมาะสมและเป็นสัดส่วนที่ดี เมื่อเปรียบเทียบกับส่วนอื่นๆ และกับโดยอาคาร โดยส่วนรวมส่วนประกอบต่างๆ ของอาคารแต่ละส่วนต้องมีความสอดคล้องกัน และทำให้อาคารเกิดความสมดุลกันโดยส่วนรวม ส่วนประกอบทั้งหมดของอาคารจะต้องได้รับการนำมาประกอบกันให้เป็นชุดเดียวกันที่เข้ากันได้ เช่นเดียวกับการเล่นดนตรีทั้งวงที่มีการเล่นประสานกันวัสดุก่อสร้างและส่วนประกอบต่างๆ ของอาคารต้องคำนึงถึงการใช้เงินทุนอย่างได้ผลคุ้มค่าด้วยอย่างไรก็ตามงานสถาปัตยกรรมนั้น ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับมนุษย์หรือเกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ จึงกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรม และสิ่งที่จะใช้เป็นเกณฑ์หรือเป็นบรรทัดฐานในการพิจารณาประกอบแนวความคิดในการออกแบบนั้น มีอยู่หลายประการด้วยกัน ได้แก่

- สภาพแวดล้อมและดินฟ้าอากาศ
- การกำหนดตำแหน่งที่ตั้งของอาคารลงในที่ดินที่จะทำการก่อสร้าง
- การพิจารณาสิ่งแวดล้อมข้างเคียง
- การออกแบบรูปทรงของอาคาร และการจัดเนื้อที่ใช้สอยภายใน
- การเจาะช่องบนผนังอาคาร การกันแดด และการควบคุมอุณหภูมิภายใน
- การใช้สอย
- ประเภทของอาคารและจุดมุ่งหมายของการใช้สอย
- ลักษณะของการใช้สอย
- วิถีทางดำรงชีวิต มาตรฐานและระดับความเป็นอยู่ พื้นฐานทางวัฒนธรรม และ

ขนบธรรมเนียมประเพณี

- ความต้องการเฉพาะของเนื้อที่ใช้สอย
- ลักษณะและพฤติกรรมของผู้ใช้สอย
- การควบคุมและการรักษาความปลอดภัย
- การติดต่อ
- ความสะดวกคล่องตัวในการใช้สอยภายในเนื้อที่แต่ละส่วน
- วัสดุก่อสร้าง ชนิดของ โครงสร้างและวิธีการก่อสร้าง
- งบประมาณและปัญหาทางด้านเศรษฐกิจในการก่อสร้าง
- การแสดงลักษณะของอาคาร

รายละเอียดดังกล่าวล้วนเป็นพื้นฐานทางด้านกรออกแบบอาคาร เพราะงานสถาปัตยกรรม

นั้น เมื่อสร้างขึ้นมาแล้วย่อมเป็นถาวรวัตถุมีอายุยืนยาวเป็นเวลาหลายสิบปี ยกเว้นอาคารบางประเภทที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า มีจุดประสงค์เพื่อให้ใช้เป็นงานชั่วคราว ดังนั้น งานสถาปัตยกรรมจึงมิได้หมายถึง การออกแบบเฉพาะตัว ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคารเพียงอย่างเดียว ต้องรวมถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งหมดที่เกี่ยวกับมนุษย์ผู้ใช้สอยอาคาร ตลอดจนรูปแบบของอาคารที่น่าดูช่วยเชิดชูและส่งเสริมสภาพแวดล้อมส่วนรวมให้ดีขึ้นด้วย

#### 2.4.2 ข้อกำหนดมาตรฐานอาคารประเภทที่ทำการของราชการ พ.ศ. 2521

การดำเนินการก่อสร้างอาคารเพื่อให้อาคารที่ทำการของทางราชการอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน และมีราคาก่อสร้างต่อเนื้อที่ใช้สอยของอาคารแต่ละชั้นเฉลี่ยตารางเมตรละไม่เกินจำนวนที่สำนักงานประมาณกำหนด ทั้งในกรณีที่มีการตอกเสาเข็มและไม่มีการตอกเสาเข็ม จึงได้กำหนดข้อแนะนำ และแนวปฏิบัติในการออกแบบและกำหนดรายการก่อสร้างไว้ดังนี้

1. การออกแบบ ให้พยายามใช้ระบบการประสานทางพิกัด (Modular Coordination) ตามมาตรฐานของสถาบันวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทย

#### 2. ลักษณะอาคาร

2.1 เพื่อประโยชน์ในการคำนวณเนื้อที่ทั้งหมดของอาคาร ให้คำนวณเนื้อที่ใช้สอยของอาคารแต่ละส่วน โดยเฉลี่ยตามหลักเกณฑ์การจัดผังสำนักงาน (Office Lay – out ) ดังนี้

2.1.1 เนื้อที่ทำงานของรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงและปลัดทบวง (รวมห้องน้ำ-ส้วม) 40 ตารางเมตร/คน

2.1.2 เนื้อที่ทำงานของรองปลัดกระทรวง รองปลัดทบวง อธิบดีและรองอธิบดี (รวมห้องน้ำ-ส้วม) 30 ตารางเมตร/คน

2.1.3 เนื้อที่ทำงานของผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง 16 ตารางเมตร/คน

2.1.4 เนื้อที่ทำงานของตำแหน่งอื่นๆที่ไม่ต่ำกว่าข้าราชการระดับ 6 12 ตารางเมตร/คน

2.1.5 เนื้อที่ทำงานของผู้ปฏิบัติงาน ข้าราชการและพนักงาน 4.5 ตารางเมตร/คน เนื้อที่ทำงานของผู้ปฏิบัติวิชาชีพ 6 ตารางเมตร/คน

2.1.6 เนื้อที่ห้องประชุมตามจำนวนผู้เข้าประชุม 2 ตารางเมตร/คน

2.1.7 เนื้อที่พักรอ 1 ตารางเมตร/คน

2.1.8 เนื้อที่ห้องน้ำ-ส้วม 0.5 ตารางเมตร/คน โดยมีโถส้วม 1 โถ ที่ปีตสาวะ 1 ที่ อ่างล้างมือ 1 อ่าง ต่อจำนวน 25 คน

2.1.9 เนื้อที่สำหรับเก็บพัสดุหรือเพื่อการอื่นให้พิจารณาตามความจำเป็นของแต่ละหน่วยงาน เช่น ห้องปฏิบัติการ ห้องรับแขก

2.1.10 เนื้อที่ส่วนบริการ ได้แก่ ทางเดินเชื่อม โถงและบันได มีเนื้อที่ประมาณ 1/3 ของเนื้อที่ตามเกณฑ์ข้างบนทั้งหมดรวมกัน

2.1.11 อาคารสูงตั้งแต่ 4 ชั้นขึ้นไปต้องมีบันไดหนีไฟ

2.2 โครงสร้างพื้นและบันไดเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กหรือวัสดุทนไฟ โดย

ออกแบบในหลักประหยัด พื้นชั้นล่างเป็นพื้นที่มีคานรองรับ ในกรณีที่ต้องตอกเสาเข็มให้ใช้เสาเข็มคอนกรีตเสริมเหล็ก หรือคอนกรีตอัดแรง นี้อาจ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 โครงหลังคาเป็นไม้หรือเหล็ก หรือคอนกรีตเสริมเหล็ก ตามความเหมาะสม และประหยัด

2.4 ความกว้างระหว่างช่วงเสาด้านความยาวของอาคารไม่ควรเกิน 4.20 เมตร ความกว้างระหว่างช่วงเสาด้านความกว้างของอาคารไม่ควรเกิน 8.40 เมตร

2.5 ความสูงของอาคารจากพื้นถึงพื้น

2.5.1 ชั้นล่างไม่ควรสูงเกิน 4 เมตร

2.5.2 ชั้นอื่นไม่ควรสูงเกิน 3.60 เมตร

2.6 ฝ้าเพดานให้มีเท่าที่จำเป็น เช่น ชั้นหลังคา ห้องน้ำและห้องประชุม

2.7 ทางเดินติดต่อทั่วไปไม่ควรกว้างเกิน 2.70 เมตร ยกเว้นช่องทางออกฉุกเฉิน อากาศกว้างกว่านี้

2.8 ชายคาและกันสาดไม่ควรยื่นเกิน 2.10 เมตร

2.9 แผงกันแดดให้มีได้เท่าที่จำเป็นและอย่างประหยัด

3. วัสดุก่อสร้าง ที่ระบุไว้ข้อนี้ทั้งหมด ถ้าไม่ได้ระบุแหล่งที่ผลิตไว้ก็ให้ใช้ที่ผลิตในประเทศ

3.1 โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก

3.1.1 ปูนซีเมนต์ ใช้ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

3.1.2 ทราย หิน หรือกรวด (มวลเบา) ให้พยายามใช้ของที่มืออยู่ในท้องถิ่น หรือบริเวณใกล้เคียงแต่ต้องมีคุณภาพถูกต้องตามหลักวิชาช่าง

3.1.3 เหล็กเสริมต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

3.2 โครงสร้างไม้

3.2.1 ใช้ไม้เนื้อแข็ง หรือ ไม้อัดน้ำยาที่มีความแข็งแรงเทียบเท่ากัน

3.3 โครงสร้างเหล็ก ใช้เหล็กที่มีคุณภาพตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

3.4 โครงสร้างหลังคาและวัสดุผนัง

3.4.1 โครงหลังคาไม้ ใช้ไม้เนื้อแข็งหรือ ไม้อัดน้ำยาที่มีความแข็งแรงเทียบเท่ากัน

3.4.2 โครงหลังคาเหล็ก ใช้เหล็กที่มีคุณภาพตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

3.4.3 โครงหลังคาคอนกรีตเสริมเหล็กใช้คอนกรีตเช่นเดียวกับข้อ 3.1

3.4.4 วัสดุผนัง ใช้กระเบื้องใยหินแผ่นลอนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 3.5 พื้น บันได และวัสดุผิว

3.5.1 พื้นคอนกรีตเสริมเหล็กเช่นเดียวกับข้อ 3.1 หรือระบบพื้นสำเร็จรูปที่มีความมั่นคงแข็งแรงได้ตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน

#### 3.5.2 ผิวพื้นของอาคารทั่วไปและบันได

3.5.2.1 ผิวพื้นอาคารทั่วไปและบันไดใช้หินเกล็ดขัดมัน ขนาดเม็ดหินเกล็ดไม่โตกว่าเบอร์ 3 เป็นชนิดขัดกับที่หรือปูด้วยแผ่นกระเบื้องหินเกล็ดขัดมันสำเร็จรูปหรือปูด้วยกระเบื้องยางหนาไม่น้อยกว่า 2 มม.

3.5.2.2 ผิวพื้นห้องน้ำ-ส้วม ปูด้วยกระเบื้องโมเสก หรือกระเบื้องเซรามิก ในราคาประหยัด

### 3.6 ผนัง

3.6.1 ผนังภายนอก ก่อด้วยอิฐเผาแห้งตันหรืออิฐคอนเผาโปร่ง หรือ คอนกรีตบล็อก หรือก่อแต่งแนวไม่ฉาบปูน หรือผิวหินล้าง หรือผิวทรายล้าง ผนังภายนอกด้านสกัดควรใช้คอนกรีตเสริมเหล็ก

3.6.2 ผนังภายใน ใช้วัสดุตามความเหมาะสมและประหยัด

3.6.3 ผนังห้องน้ำ-ส้วม ก่อด้วยวัสดุเช่นเดียวกับผนังภายนอก ผิวด้านในปูด้วยกระเบื้องเคลือบขาวสูงไม่เกิน 2 เมตร หรือวัสดุอื่นที่มีราคาและคุณภาพใกล้เคียงกัน

### 3.7 ฝ้าเพดาน และเพดาน

3.7.1 ฝ้าเพดาน ใช้วัสดุที่ประหยัดและเหมาะสมถ้าใช้คร่าวเป็นไม้ให้ใช้ไม้เนื้อแข็งหรือ ไม้อบน้ำยา

3.7.2 เพดานทั่วไป เป็นผิวฉาบปูนแต่ถ้าเป็นคอนกรีตจะฉาบปูนหรือเป็นคอนกรีตเปลือยก็ได้

### 3.8 ประตูและวงกบ

3.8.1 บานประตูโดยทั่วไป เป็นบานกระจก กรอบไม้สักหรือเหล็กหรืออลูมิเนียมบานไม้สักหรือบานไม้อัดสำเร็จรูปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

3.8.2 วงกบ โดยทั่วไปเป็นไม้เนื้อแข็ง หรือเหล็ก หรืออะลูมิเนียม

3.8.3 อุปกรณ์บานพับ ใช้บานพับเหล็กตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หรือบานพับทองเหลือง ตามขนาดที่สอดคล้องกับขนาดและน้ำหนักของบานประตูที่ใช้

3.8.4 กลอนเป็น โลหะเคลือบสีหรือ โลหะชุบโครเมียม หรือเป็นกลอนอะลูมิเนียมอัลลอยด์หรือเป็นกลอนทองเหลือง

3.8.5 มือจับ เป็น โลหะเคลือบสีหรือ โลหะชุบโครเมียม หรือเป็นมือจับทองเหลืองหรืออะลูมิเนียมอัลลอยด์

3.8.6 ที่ยึดประตู ชนิดขอรับขอสับเป็น โลหะเคลือบสีหรือ โลหะชุบโครเมียม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า หรือเป็นทองเหลือง หรือชนิดลูกปืนสปริง

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.8.7 คุญแจ เป็นคุญแจลูกบิดที่เหมาะสมในแต่ละประเภทการใช้งานตามมาตรฐานคุญแจลูกบิดของญี่ปุ่นหรือยุโรปหรืออเมริกา

3.8.8 อุปกรณ์อื่นๆให้มีได้เท่าที่จำเป็น

### 3.9 หน้าต่างและวงกบ

3.9.1 บานหน้าต่าง โดยทั่วไปเป็นบานกระจกกรอบไม้สักหรือเหล็กอะลูมิเนียมหรือเป็นบานไม้สักกรอบไม้สัก

3.9.2 วงกบ โดยทั่วไปเป็นไม้เนื้อแข็งหรือเหล็กอะลูมิเนียม

3.9.3 อุปกรณ์ บานพับ บานพับเหล็กอาบสังกะสีชนิดเปิดมุมตั้งปรับได้ กลอนมือจับ ที่ยึดประตู วัสดุชนิดและคุณภาพเช่นเดียวกับอุปกรณ์ประตู ตามขนาดและน้ำหนักของหน้าต่างที่ใช้

สำหรับหน้าต่างกระจกกรอบเหล็กหรืออะลูมิเนียมให้ใช้อุปกรณ์ของหน้าต่างกระจกกรอบเหล็กหรืออะลูมิเนียมครบชุด

3.10 เครื่องสุขภัณฑ์ ชนิดเคลื่อนขาว ราคาประหยัดแบบที่เหมาะสมและตามความจำเป็น

3.10.1 โถส้วมชนิดชักโครกแบบนั่งห้อยเท้าหรือแบบนั่งของ

3.10.2 อ่างล้างมือพร้อมหิ้งและกระจกเงาชนิดติดตายกับผนัง

3.10.3 ที่ปัสสาวะชายชนิดแขวนติดผนัง

3.10.4 อุปกรณ์ประกอบห้องน้ำ-ส้วมให้มีตามความจำเป็น

3.10.5 อุปกรณ์ประกอบเครื่องสุขภัณฑ์ควรพิจารณาเลือกใช้ของที่ผลิตในประเทศก่อน

3.11 ท่อประปา ท่อน้ำทิ้ง ท่อระบายอากาศและท่อน้ำโสโครก

3.11.1 ท่อประปา ใช้ท่อเหล็กอาบสังกะสีหรือท่อ P.V.C. แข็ง

3.11.2 ท่อน้ำทิ้งและท่อระบายอากาศใช้ท่อเหล็กอาบสังกะสีหรือท่อ P.V.C.

แข็ง

3.11.3 ท่อน้ำโสโครกใช้ท่อเหล็กหล่อชนิดเคลือบยางมะตอยหรือท่อ P.V.C. แข็ง ส่วนท่อน้ำโสโครกที่วางติดดินหรือฝังดินจะใช้ท่อซีเมนต์ใยหินหรือท่อดินเผาในท้องตลาดก็ได้

3.11.4 สำหรับท่อเหล็กอาบสังกะสี ท่อ P.V.C. แข็งและท่อเหล็กหล่อชนิดเคลือบยางมะตอย ให้ใช้ชนิดที่มีคุณภาพตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

### 3.12 อุปกรณ์การไฟฟ้า

3.12.1 การเดินสายไฟฟ้าทั่วไปให้เดินลอยสามารถเห็นได้

3.12.2 สายไฟฟ้าและอุปกรณ์การเดินสายไฟฟ้าใช้ชนิดที่มีคุณภาพตาม

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 3.12.3 ควาง โคมและอุปกรณ์ใช้ชนิดที่มีคุณภาพตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์

#### อุตสาหกรรม

3.13 ถ้าได้มีการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของวัสดุใดในภายหลัง อีก ก็ให้ถือหลักปฏิบัติว่าวัสดุที่จะนำมาใช้นั้นต้องมีคุณภาพตรงตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

#### 4. ส่วนประกอบอื่นของอาคาร

4.1 บ่อเกรอะ-บ่อซึมและทางระบายน้ำชั้นพื้นดินให้มีขนาดจำนวนและลักษณะถูกต้องตามหลักวิชาวิศวกรรมสุขาภิบาล

4.2 ทางเท้า ให้มีตามความเหมาะสมและความจำเป็น

4.3 รางรับน้ำฝน ให้มีตามความเหมาะสมและความจำเป็น

#### 5. เงื่อนไขอื่นๆ

5.1 สำหรับอาคารที่ทำการ ที่มีความจำเป็นต้องออกแบบและกำหนดรายการก่อสร้างไว้ เป็นกรณีพิเศษ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ ต้องทำความเข้าใจกับสำนักงานประมาณเพื่อดำเนินการ เป็นพิเศษจากที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขข้างต้น เช่น

5.1.1 อาคารทรงไทย

5.1.2 อาคารหลังคาลาดฟ้าเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กหรือวัสดุสำเร็จรูป

5.1.3 อาคารที่ต้องรับน้ำหนักจรมากเป็นพิเศษเกินกว่าเกณฑ์ที่มีกฎหมายกำหนด

5.1.4 อาคารที่ต้องออกแบบก่อสร้างให้มั่นคงแข็งแรงและทนทานเป็นพิเศษตาม

สภาพพื้นที่

5.1.5 อาคารที่ชั้นล่างเปิดโล่งและเป็นพื้นคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีคานรองรับให้คิด ราคาเฉพาะส่วนที่เปิดโล่งตามที่สำนักงานประมาณจะกำหนด

5.1.6 ลิฟท์ ระบบปรับอากาศ คุรุภัณฑ์ การปรับปรุงพื้นที่และระบบไฟฟ้าประปา นอกอาคาร

5.2 ในการขอตังงบประมาณ ขนาดของอาคารให้คำนวณเนื้อที่ตามหลักเกณฑ์ การจัด เนื้อที่สำนักงานตามข้อ 2.1 เรื่องลักษณะอาคาร และอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่จะใช้อาคารนั้นในอนาคต ประมาณ 5 ปี เมื่อได้จำนวนเนื้อที่ของอาคารแล้วให้คูณด้วยราคาต่อตารางเมตรตามที่กำหนดให้ ส่วนการจัดห้องทำงานให้เป็นไปตามความจำเป็นของลักษณะงาน

5.3 วิธีการคิดเนื้อที่รวมของอาคารให้คำนวณจากคววามกว้างและความยาวของอาคาร โดยถือแนวศูนย์กลางของโครงสร้างเป็นหลัก

5.4 เมื่อได้ออกแบบรายละเอียดเรียบร้อยแล้ว ให้ถอดแบบคำนวณราคากลางเพื่อใช้เป็น หลักในการดำเนินการจ้างเหมาก่อสร้างต่อไป ราคากลางดังกล่าวเมื่อนำมาหาค่าเฉลี่ยต่อตารางเมตร แล้วจะต้องไม่เกินราคาเฉลี่ยต่อตารางเมตรที่ได้กำหนดไว้ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.5 ถ้าจะออกแบบและกำหนดรายการก่อสร้างที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานดังกล่าวข้างต้น ก็จะต้องเป็นอาคารที่มีราคาต่อตารางเมตรไม่เกินราคาเฉลี่ยต่อตารางเมตรที่กำหนดไว้โดยมีเนื้อที่ที่ใช้ประโยชน์เท่ากัน

หมายเหตุ ที่จอดรถให้ค้ำนึ่งถึงเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้หากมีความจำเป็นต้องทำที่จอดรถไว้ในอาคารต้องทำความตกลงกับสำนักงบประมาณก่อนเป็นกรณีพิเศษ

### 2.4.3 แนวคิดการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในอาคาร

การจัดสภาพแวดล้อมภายในสำนักงาน

สุรัสวดี ราชกุลชัย (2545 : 133-151) งานในสำนักงานมีความเกี่ยวพันและขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ เช่น กิจกรรมของพนักงานในการปฏิบัติงานสำนักงาน ปัจจัยด้านจิตวิทยาสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมมนุษย์ และลักษณะของสภาพแวดล้อมหลักที่มีผลกระทบต่อการทำงาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจขององค์ประกอบเหล่านี้เพื่อจัดสภาพแวดล้อมได้ตรงวัตถุประสงค์ดังรายละเอียดคือ

- กิจกรรมในสำนักงาน
- พฤติกรรมมนุษย์
- สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการทำงาน เช่น สี แสง เสียง อากาศ การรักษาความปลอดภัย

ปลอดภัย การจัดการด้านพลังงาน เฟอร์นิเจอร์ อุปกรณ์เครื่องใช้ในสำนักงาน

สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการทำงาน

เสียงรบกวน

องค์ประกอบสำคัญของการได้ยินเสียงมี 3 ประการ คือ ต้นกำเนิดเสียง ตัวกลาง และประสาทรับเสียง ส่วนความรู้สึกรู้สึกในการได้ยินเสียง จะมี 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ ความรู้สึกหุ้ม – แหวม ความรู้สึกดัง – ค่อย และความไพเราะของเสียง ความรู้สึกในการได้ยินทั้ง 3 ลักษณะ มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับความถี่ของเสียง ความเข้มของเสียง และรูปแบบของคลื่นเสียงเป็นคู่ ๆ เช่นกัน กล่าวคือ ความรู้สึกหุ้ม – แหวมขึ้นอยู่กับความถี่ของเสียง ความรู้สึกดัง – ค่อย ขึ้นอยู่กับความเข้มของเสียง และความไพเราะของเสียงขึ้นอยู่กับแบบคลื่นเสียง โดยรูปแบบของคลื่นเสียงเป็นผลมาจากการผสมผสานกันของคลื่นเสียงหลายๆความถี่ ที่มีความเข้มต่าง ๆ กัน

การสะท้อนของคลื่นเสียง เมื่อคลื่นเสียงเดินทางไปกระทบสิ่งกีดขวาง เช่น ฝาผนังห้อง ม่าน กำแพง ต้นไม้ ส่วนหนึ่งจะถูกดูดกลืนไปเป็นพลังงานความร้อน พลังงานอีกส่วนหนึ่งจะสามารถผ่านวัตถุนั้น เช่น ทำให้คนในห้องถัดไปได้ยิน พลังงานส่วนสุดท้ายจะสะท้อนกลับ

นรมิตร ลีวัฒนมงคล (2538 : 250) ได้กล่าวถึงระดับความดังของเสียงไว้ ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 แสดงระดับความดังเสียงจากต้นกำเนิด

ต้นกำเนิดเสียง	ระดับความดัง (Decibel)	ผลต่อโสตประสาท
เสียงจากถนนที่มีการจราจรคับคั่ง	95	แก้วหูแตก หูหนวก
เสียงจากรถบรรทุกเร่งเครื่องยนต์	85	ดังมากหูหนวก
เสียงไซเรน รถยนต์วิ่งแข่ง รถจักรยานยนต์ ที่ทำงานซึ่งมีคนมากแย่งกันพูด สนามกีฬา	80 70	ทำลายสมาธิ
เสียงจากถนนที่มีการจราจรปานกลาง	65	ดังรำคาญ
ที่ทำงานขนาดย่อม	50	ดังปานกลาง
การสนทนาพูดคุยทั่วไป	45	
วิทยุเปิดเบา ๆ	40	
ที่ทำงานส่วนตัว	30	เสียงเบา
ห้องประชุมเล็ก	25	
การคุยกันเงียบ ๆ	20	
ใบไม้ไหวด้วยลม	15	
การกระซิบ	10	เสียงเบามาก
ห้องเก็บเสียง ขณะเงียบ	1-5	
ระดับที่มนุษย์ได้ยินเบาที่สุด	0	

ตารางที่ 2.3 แสดงสัมประสิทธิ์ในการดูดเสียงของวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง

ชนิดของวัสดุ	ความสามารถในการเก็บเสียง (ต่อ 1 หน่วย)
กำแพงอิฐทาสี	0.017
กำแพงอิฐไม่ทาสี	0.03
พรม ใต้น้ำ	0.20
พรมสักหลาด	0.37
ผ้าอย่างบางขึงตึง	0.11
ผ้าอย่างกลางขึงตึง	0.13
ผ้าอย่างหนาขึงตึง	0.80
พื้นไม้	0.03

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ชนิดของวัสดุ	ความสามารถในการเก็บเสียง (ต่อ 1 หน่วย)
แก้ว	0.027
เวทีกลางแข็งขึ้นอยู่กับการตกแต่ง	0.25 – 0.75
ลูกกรงระบายอากาศ	0.15 – 0.50
ไม้ระแนงฉาบพลาสติก	0.03
พื้นคอนกรีตปูพรมน้ำมัน	0.03 – 0.08
หินอ่อน	0.01
मुखในห้อง , แก้วบานวม	0.50 – 1.00
อิฐฉาบพลาสติก	0.025
แผงไม้	0.06

ตารางที่ 2.4 แสดงวัสดุชนิดต่าง ๆ กับการยึดเกาะของเสียงเป็นเปอร์เซ็นต์ ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าวัสดุเหล่านี้เป็นวัสดุที่มีการยึดเกาะของเสียงค่อนข้างสูงมาก

วัสดุ	การสะท้อนของเสียงเป็น %
หินธรรมชาติขัดมัน	95
ปูนฉาบ	95
ไม้ (ขัดมัน หรือ เคลือบแลคเกอร์)	95
ไม้ (ทาสีธรรมดา)	90
กำแพงเรียบที่ทำด้วยซีเมนต์	80 – 85
ฝ้าผนังที่ทำด้วยทราบบายาบ (ชนิดรอยต่อต่าง ๆ กัน)	75
ฝ้าผนังที่เป็นภาพปูน	64
ฝ้าผนังที่ทำด้วยวัสดุขรุขระ หยาบ	35
ผ้าม่าน พรม (ชนิด ไม่มีวัสดุยึดหยุ่นรองข้างล่าง)	75
พรม ชนิดมีสักหลาดผสม	50
เวทีที่ทำจากวัสดุแข็ง	30
สักหลาดอัดหนา (ไม่ได้ติดที่ฝ้าผนัง)	25
ผ้ากำมะหยี่ชนิดขนยาว	20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้น การควบคุมเสียงภายในอาคารสามารถทำได้ดังนี้

(1) ควบคุมเสียงรบกวนที่แหล่งกำเนิด เช่น ใช้เครื่องมือเครื่องจักรที่มีเสียงไม่ดังหรือแยกเครื่องที่มีเสียงดังออกจากกัน โดยใช้วัสดุดูดซับเสียงกันหรือห่อหุ้มเสียงไว้

(2) ใช้วัสดุที่เป็นฉนวนกันเสียง เพื่อลดการกระจายของเสียงจากห้องหนึ่งไปยังอีกห้องหนึ่ง โดยผนัง พื้นและฝ้าเพดาน

(3) การกำจัดเสียงรบกวน โดยการใช้อุปกรณ์ดูดซับเสียงที่ลดเสียงสะท้อนภายในห้อง

### ระบบแสงสว่างภายในพื้นที่ทำงาน

การส่องสว่างภายใน หมายถึง การส่องสว่างภายในอาคาร เช่น อาคารราชการ สำนักงาน บ้านอยู่อาศัย โรงแรม โรงพยาบาล โรงเรียน เป็นต้น การส่องสว่างภายในอาคารมีความสำคัญสองประการคือ การให้แสงสว่างเพื่อใช้งานได้สะดวกสบาย และการให้แสงสว่างเพื่อให้เกิดความสวยงาม การส่องสว่างภายในเพื่อให้ใช้งานได้นั้นหมายถึง ต้องให้ได้ระดับแสงสว่างอยู่ในเกณฑ์ที่ทำงานได้โดยไม่ต้องทำให้เพ่งสายตามากเกินไป ส่วนการส่องสว่างให้เกิดความสวยงามนั้นก็ต้องอาศัยความคิดป็นตัว เพื่อพิจารณาในแง่การให้แสงแบบเอฟเฟกต์ (Effect Lighting) หรือการให้แสงแบบส่องเน้น (Accent Lighting)

ก่อนที่จะเข้าไปถึงเรื่องการให้แสงสว่างภายในแต่ละเรื่อง ควรทำความเข้าใจพื้นฐานการให้แสงสว่างเสียก่อน พื้นฐานที่จะกล่าวถึงประกอบด้วยระบบการให้แสงสว่างแบบต่าง ๆ ระบบการให้แสงสว่างนั้นขึ้นอยู่กับการใช้งานของห้อง ผู้อยู่ในห้อง การมองเห็น และสไตล์การตกแต่ง ระบบการให้แสงสว่างโดยพื้นฐานประกอบด้วย ระบบการให้แสงหลัก (Primary Lighting System) และระบบการให้แสงรอง (Secondary Lighting System)

ระบบการให้แสงหลักซึ่งหมายถึง แสงสว่างพื้นฐานที่ต้องใช้เพื่อการใช้งาน ซึ่งแยกออกได้เป็นระบบต่าง ๆ ดังนี้

(1) แสงสว่างทั่วไป (General Lighting) คือ การให้แสงกระจายทั่วไปเท่ากันทั้งบริเวณพื้นที่ใช้งาน ซึ่งใช้กับความส่องสว่างที่ไม่มากจนเกินไป เช่น สำนักงาน เป็นต้น

(2) แสงสว่างเฉพาะที่ (Localized Lighting) คือ การให้แสงสว่างเป็นบางบริเวณเฉพาะที่ทำงานเท่านั้น เพื่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยไม่ต้องให้สม่ำเสมอเหมือนแบบแรก เช่น การให้แสงสว่างจากฝ้าแต่ติดตั้งเฉพาะเหนือโต๊ะหรือบริเวณใช้งานให้ได้ความส่องสว่างตามต้องการ

(3) แสงสว่างเฉพาะที่และทั่วไป (Local Lighting + General Lighting) คือ การให้แสงสว่างทั้งแบบทั่วไปทั้งบริเวณ และเฉพาะที่ที่ทำงาน ซึ่งมักใช้กับงานที่ต้องการความส่องสว่างสูงซึ่งไม่สามารถให้แสงแบบแสงสว่างทั่วไปได้เพราะเปลืองค่าไฟฟ้ามาก เช่นการให้แสงสว่างจากฝ้าเพดานเพื่อส่องบริเวณทั่วไป และที่โต๊ะทำงานติดโคมโต๊ะส่องเฉพาะต่างหากเพื่อให้ได้ความส่องสว่างสูงมากตามความต้องการของงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารของระบบการให้แสงสว่าง หมายถึง การให้แสงนอกเหนือจากการให้แสงหลักเพื่อให้เกิดความสว่างที่ไม่สม่ำเสมอเพื่อความสบายตา ซึ่งแยกออกได้ดังนี้ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1) แสงสว่างแบบส่องเน้น (Accent Lighting) เป็นการให้แสงแบบส่องเน้นที่วัตถุใดวัตถุหนึ่ง เพื่อให้เกิดความสนใจ โดยทั่วไปแสงประเภทนี้ได้มาจากแสงสปอต

(2) แสงสว่างแบบเอฟเฟค (Effect Lighting) หมายถึง แสงเพื่อสร้างบรรยากาศที่น่าสนใจ แต่ไม่ได้ส่องเน้นวัตถุเพื่อเรียกร้องความสนใจ เช่น โคมที่ติดตั้งที่เพดานเพื่อสร้างรูปแบบของแสงที่กำแพง เป็นต้น

(3) แสงสว่างตกแต่ง (Decorative Lighting) เป็นแสงที่ได้จากโคมหรือหลอดที่สวยงามเพื่อสร้างจุดสนใจในการตกแต่งภายใน

(4) แสงสว่างงานสถาปัตยกรรม (Architectural Lighting) บางทีก็เรียก Structural Lighting ให้แสงสว่างเพื่อให้สัมพันธ์กับงานด้านสถาปัตยกรรม เช่น การให้แสงไฟจากหลัง การให้แสงจากบังตา หรือการให้แสงจากที่ซ่อนหลอด

(5) แสงสว่างตามอารมณ์ (Mood Lighting) แสงสว่างประเภทนี้ไม่ใช่เทคนิคการให้แสงพิเศษแต่อย่างใด แต่อาศัยการใช้สวิทช์หรือตัวหรี่ไฟเพื่อสร้างบรรยากาศของแสงให้ได้ระดับความส่องสว่างตามการใช้งานที่ต้องการ

ระบบการให้แสงสว่างหลัก หมายถึง การให้แสงสว่างให้เพียงพอเพื่อการใช้งาน เช่น ห้องทำงานต้องให้ความสว่างที่โต๊ะทำงานให้มีความส่องสว่างอย่างน้อยไม่น้อยกว่า 500 ลักซ์ เป็นต้น เมื่อได้ความส่องสว่างที่โต๊ะทำงานแล้วบริเวณที่เหลือ เช่นการส่องสว่างที่ฝ้าเพดานเพื่อให้เกิดวงแสงหรือรูปแบบของแสง หรือการส่องสว่างเน้นที่ต้นไม้ที่ปลูกในกระถางภายในห้องก็เป็นแสงสว่างรอง คือ เป็นการให้แสงเพื่อความสวยงาม เป็นต้น

การให้แสงสว่างนั้นทำได้โดย สถาปนิก มัณฑนากรและ / หรือ วิศวกร แต่โดยทั่วไปวิธีการคิดในการให้แสงอาจแตกต่างกันออกไปโดยเฉลี่ย เช่น ในการให้แสงภายในพื้นที่หนึ่งอาจพิจารณาเฉพาะการให้แสงสว่างหลักคือ เรียกว่าเน้นความส่องสว่างเป็นลักซ์ตามที่มาตรฐานกำหนดไว้ให้ได้ แต่ไม่ได้พิจารณาในเรื่องของการให้แสงสว่างรองเพื่อความสวยงาม หรือมีความคิดหรือความเห็นในเรื่องการให้แสงสว่างแบบส่องเน้นเพื่อให้เกิดความสวยงามแต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้นถ้าให้แสงสว่างทั้งแบบแสงสว่างหลักและแสงสว่างรองได้อย่างเหมาะสมก็จะเป็นการให้แสงสว่างที่สมบูรณ์ ซึ่งได้ทั้งความสวยงามและความเหมาะสมในการใช้งานด้วย

พื้นที่ทำงานแบบเปิด หมายถึง พื้นที่ขนาดใหญ่ไม่ได้กั้นเป็นห้องแต่เป็นการกั้นแบบคอก (PARTITION) การออกแบบแสงในลักษณะนี้ก็วางโคมแบบให้แสงสม่ำเสมอหมดทั้งพื้นที่ การให้แสงพื้นที่เปิดควรระวังไม่ให้ระยะห่างระหว่างโคมมากเกินไปเพราะในทางปฏิบัติพื้นที่ทำงานแบบเปิดจะมีการกั้นเป็นส่วน (Partition) ดังนั้น การให้แสงบริเวณนี้ต้องมีการจัดเพื่อให้แสงส่องลงบริเวณที่กั้นจึงต้องพิจารณาถึงเงาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการบังแสงจากผนังที่เอามากันไว้ การให้แสงในส่วนทำงานพิจารณาได้เป็น 2 อย่าง คือ ถ้าห้องมีการปรับเปลี่ยนบ่อยก็ควรให้แสงแบบสม่ำเสมอ แต่ถ้าห้องไม่มีการปรับเปลี่ยนก็ควรให้แสงแบบเน้นเป็นที่ เช่น ที่กลางโต๊ะก็ติดตั้งโคมไฟฟลูออเรสเซนต์ให้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูอาจารย์เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ประมาณ 500 ลักซ์ เมื่อให้แสงที่โต๊ะทำงานแล้ว บริเวณอื่นก็สามารถให้แสงตามความเหมาะสมได้ ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การส่องสว่างส่วนพื้นที่ทำงานต้องให้ได้แสงสว่างสม่ำเสมอยกเว้นกรณีที่เป็นห้องต้อนรับหรือเป็นบริเวณที่ไม่ได้ใช้ทำงานก็ไม่จำเป็นต้องให้มีแสงสว่างสม่ำเสมอ โดยทั่วไปใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์คูลไวท์ (Cool White) หรือ เดไลท์ (Daylight)

ห้องประชุม หมายถึง ห้องที่มีการใช้ประชุม ซึ่งอาจเป็นของกรรมการบริหาร นอกจากนี้การประชุมแล้วอาจมีการฉายสไลด์ หรือ ฉายวิดีโอด้วย ตัวอย่างการให้แสงในห้องประชุมได้ และสิ่งที่ต้องคำนึงในการออกแบบแสงสว่างห้องประชุมดังกล่าวควรมีรายละเอียดดังนี้

(1) ควรมีการให้แสงจากกลุ่มไฟอินแคนเดสเซนต์ที่กลางโต๊ะ โดยสามารถหรี่ได้ด้วย เพื่อใช้หรี่ไฟเมื่อมีการฉายสไลด์ หรือ วิดีโอ

(2) แสงไฟที่บริเวณหน้าห้อง หรือ กระจกควรมีกลุ่มไฟหลอดอินแคนเดสเซนต์เฉพาะเพื่อใช้กรณีต้องการเน้นเฉพาะที่หน้าห้องเมื่อมีการแสดง หรือ บรรยาย

(3) ไฟกลางห้องหรือ กลางโต๊ะประชุม ควรเป็น โคมจากหลอดฟลูออ-เรสเซนต์ ชนิดคูลไวท์ (เพราะ Cool White เป็นหลอดที่มีแสงเหมาะสำหรับการส่องสว่างที่ 500 ลักซ์ และมิถุนายนไม่มากเกินไป และสามารถกลมกลืนเข้าได้กับหลอดอินแคนเดสเซนต์) โคมที่ใช้อาจใช้โคมแบบมีแผ่นกรองแสงขาวขุ่น หรือ เกสติกแก้วเพื่อให้สบายตา

(4) ไฟข้างกำแพงโดยทั่วไปก็ติดตั้งโคมไฟส่องรูปสปอร์ตไลท์ คือ อาจเป็นโคมไฟเสากำแพงในกรณีที่ต้องการให้ทั้งกำแพงสว่าง

#### การให้แสงสว่างในห้องที่มีจอคอมพิวเตอร์

สิ่งที่ต้องระวังในเรื่องการให้แสงสว่างในห้องหรือบริเวณที่มีจอคอมพิวเตอร์ก็คือ ต้องหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดแสงสะท้อนขึ้นในจอคอมพิวเตอร์ ซึ่งโดยทั่วไปก็คือ ถ้าติดตั้งหรือให้การส่องสว่างที่ไม่ถูกต้องบางครั้งก็มีแสงสะท้อนให้เห็นรูปโคมในจอคอมพิวเตอร์ วิธีการแก้ไขไม่ให้เกิดแสงดังกล่าวสามารถทำได้หลายอย่างดังนี้

(1) พื้นผิวไม่ว่าพื้น ผนัง เพดาน ควรมีสัมประสิทธิ์การสะท้อนแสงระหว่าง 20–50 %

(2) มุมแสงบาดตาของโคมที่มากกว่า 60 องศาขึ้นไปต้องมีลูมิแนนซ์ไม่มากกว่า 200 แคนเดลาต่อ ตร.ม

(3) ในห้องที่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ควรให้แสงสว่างทั้งแบบ โดยตรงและโดยอ้อม

(4) โคมไฟแสงสว่างไม่ควรวางเหนือเครื่องคอมพิวเตอร์

(5) ไม่ควรวางเครื่องคอมพิวเตอร์ใกล้หน้าต่าง

(6) การติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ควรให้ทิศทางการมองเครื่องขนานกับกำแพง

ดังนั้น โคมที่ใช้สำหรับการส่องสว่างในห้องที่มีจอคอมพิวเตอร์ควรเป็น โคมที่มีแสงบาดตาน้อย หรืออาจใช้โคมประเภทให้แสงขึ้นด้านบนเพดาน หรือที่เรียกว่า Up – light เพราะ โคมแบบนี้ให้แสงนวลทั้งห้องและไม่มีแสงบาดตาหรือเห็นเป็นรูปโคมในจอคอมพิวเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ไฟฟ้าแสงสว่างฉุกเฉิน

ไฟฟ้าแสงสว่างฉุกเฉินมีไว้เพื่อให้ผู้คนออกนอกอาคารได้สะดวกเมื่อมีปัญหา เช่น ไฟไหม้ ภายในอาคาร ไฟฟ้าแสงสว่างฉุกเฉินในที่นี้พิจารณาจากมาตรฐาน BS5266 เป็นเกณฑ์ประกอบ ไฟฟ้าแสงสว่างฉุกเฉินดังกล่าวควรมีคุณสมบัติทางด้านแสงสว่าง โคมไฟฟ้า หรือการติดตั้งดังนี้

- (1) แสงสว่างควรติดภายใน 5 – 15 วินาที เมื่อไฟฟ้าแสงสว่างในระบบปกติดับลง
- (2) ความส่องสว่างโดยเฉลี่ยอย่างต่ำ 0.2 ลักซ์ และความส่องสว่างมากที่สุด / ความส่องสว่างต่ำสุดไม่ควรมากกว่า 40:1
- (3) โคมไฟฉุกเฉินไม่ควรมีแสงบาดตาและไม่ควรอยู่สูงเกินไป เพราะจะถูกบดบังด้วย ควันเวลามีไฟไหม้
- (4) ควรติดตั้งใกล้ตำแหน่งทางออก ทางที่เดินได้ลำบาก หรือบริเวณที่ต้องเปลี่ยนทิศทาง เช่น การเปลี่ยนระดับ บริเวณบันได
- (5) ควรมีไฟแสงสว่างบริเวณ โถงลิฟต์ถึงแม้จะไม่ให้มีการใช้ลิฟท์เมื่อไฟดับหรือไฟไหม้
- (6) การติดตั้งไฟโคมไฟฉุกเฉินส่องบันไดเลื่อนเหมือนกับทางหนีไฟทั่วไป
- (7) ห้องน้ำที่ใหญ่กว่า 8 ตารางเมตร การติดไฟฉุกเฉินเพื่อให้ได้อย่างน้อย 0.2 ลักซ์
- (8) ห้องควบคุมและห้องเครื่องไฟฟ้าควรมีไฟฉุกเฉิน
- (9) ควรติดตั้งบริเวณที่ติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิง หรืออุปกรณ์ในระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้
- (10) ควรส่องสว่างได้นานไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง แต่โดยทั่วไปผู้ออกแบบมักใช้ 3 ชั่วโมง เป็นเกณฑ์
- (11) ให้แน่ใจว่าด้านนอกมีการติดตั้งโคมไฟฉุกเฉินด้วยเช่นกันเพื่อให้สว่างพอเพื่อการหนีได้

### 2.4.4 แนวคิดการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร

ความหมายของคำว่า “สภาพแวดล้อม”

คำว่า “สภาพแวดล้อม” หรือ “สิ่งแวดล้อม” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Environment”

พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ได้ให้ความหมายของคำดังกล่าวว่า “ของต่างๆ อันมีลักษณะตามธรรมชาติ เพื่อเฝ้าระวังรักษาอยู่โดยรอบตัวมนุษย์” และมีความหมายถึง “มนุษย์และสิ่งที่อยู่รอบๆ ตัวมนุษย์ ทั้งที่เกิดเองโดยธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งรวมถึงระบบสังคมและวัฒนธรรม” (दनัย ศรีลัมภ. 2525 : 36)

เกษม สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (2524 : 1) ได้ให้ความหมายของคำว่า “สภาพแวดล้อม หรือสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่อยู่รอบๆตัวมนุษย์ ซึ่งส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นกายภาพ เช่น ป่าไม้ ภูเขา ดิน น้ำ อากาศ พืชและสัตว์ ฯลฯ แต่ปัจจุบันแนวความคิดได้ขยายออกไปอย่างกว้างขวางขึ้น ว่าหมายถึงมนุษย์และ

เอกสารสิ่งที่อยู่รอบๆตัวมนุษย์ ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งรวมถึงระบบสังคม ไม้และวัฒนธรรมด้วย” ทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรยงศ์ โตจินดา (2519 : 3) ยังได้ให้ความหมายว่า”อาจหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ล้อมรับสิ่งมีชีวิตไม่ว่าจะเป็นอุณหภูมิ น้ำ ความร้อน ความชื้น ฯลฯ หรือสภาพแวดล้อมทางชีวภาพ (Biotic Environment X คือ สิ่งมีชีวิตด้วยกันก็ตาม สภาพแวดล้อมย่อมมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อสิ่งมีชีวิตในบริเวณหนึ่งๆ จึงทำให้ผู้นิยามคำว่า “สภาพแวดล้อม” หมายถึง ปัจจัยและตัวแปรต่างๆ ที่ทำให้สภาพการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตต้องแปรเปลี่ยนไป

วิมลสิทธิ์ หรยางกูร (2537 : 173-174) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมว่า ความหมายของสภาพแวดล้อม เป็นส่วนสำคัญของระบบนิเวศน์ ไม่อาจแยกความหมายออกจาก จินตภาพของสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บุคคลมีความเข้าใจและอธิบายจินตภาพได้ ก็ต่อเมื่อได้เข้าใจความหมายของสภาพแวดล้อม นอกเหนือจากความเข้าใจ ความสัมพันธ์ทางกายภาพระยะทางและขอบเขตความหมายในที่นี้อาจแยกได้ 2 ประการสำคัญคือ ประการแรก ความหมายทางด้านใช้สอย ว่าสิ่งที่ปรากฏในจินตภาพคืออะไร เพื่ออะไร เพื่อใช้ประโยชน์อะไร ส่วนประการที่สองความหมายทางด้านอารมณ์ เป็นความรู้สึกและทัศนคติที่บุคคล มีต่อสิ่งที่เรียนรู้ ซึ่งรวมทั้งต่อการกระทำที่เกิดขึ้น ความหมายทางด้านอารมณ์เป็นส่วนสำคัญของระบบนิเวศน์ ที่เกิดขึ้นจากสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

#### (View Approach)

ในการพิจารณามุมมองที่เหมาะสม ต่ออาคารส่วนใหญ่มี 2 ประการคือ

#### (1) มุมมองจากภายในอาคารสู่พื้นที่ภายนอก

ส่วนใหญ่จะเป็นการพิจารณาเพื่อที่จะค้นหาศักยภาพภายในพื้นที่โครงการที่จะเปิดมุมมองออกสู่ภายนอก มักจะติดกับธรรมชาติ เช่น ป่า เขา ทะเล แม่น้ำ เมื่อค้นพบแล้วจึงกำหนดพื้นที่ประโยชน์ใช้สอยของอาคารที่สอดคล้อง กับศักยภาพเหล่านั้น เช่น ทางเข้าของอาคาร โถงรับรอง ส่วนพักผ่อน ห้องรับแขก ห้องพักผ่อน ห้องนอน ฯลฯ

#### (2) มุมมองจากภายนอกเข้าสู่ตัวอาคาร

ไม่ว่าจะเป็นมุมมองจากด้านหน้า ด้านข้าง หรือด้านหลังของอาคาร ผู้ออกแบบควรที่จะเดินดูพื้นที่ด้วยตัวเอง มิใช่เพียงพิจารณาจากเพียงภาพถ่ายอย่างเดียวเราจะพบว่าสัดส่วนของมุมมองจากการได้เห็นจริง จะแตกต่างจากมุมมองที่ได้จากภาพถ่ายอย่างมาก ผู้ออกแบบจะทราบว่ามีมุมมองจากภายนอกของมุมใด ที่จะสามารถมองเห็นตัวอาคารได้ดีที่สุดเพื่อจะออกแบบช่วงจังหวะของอาคารได้อย่างสอดคล้องกับมุมมอง และไม่ปิดบังมุมมองที่จะเห็นอาคารที่จะออกแบบ หรือสร้างแกน Approach จากทางเข้าตรงมายังอาคารเพื่อเน้นมุมมองให้แก่อาคารที่จะออกแบบ

ความงามของมุมมอง เป็นการศึกษาของพื้นที่โครงการ พื้นที่โดยรอบ ว่าพื้นที่ใดบ้างว่ามีทิวทัศน์งดงาม พอที่จะเป็นประโยชน์แก่โครงการ และจากภายนอกโครงการว่าที่มุมมองใดบ้างที่สามารถมองเห็นอาคารอาคารที่จะออกแบบเพื่อเปิดมุมมองเข้าหาอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## พื้นที่จ่อครณภายนอกอาคาร

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 กำหนดไว้ว่า พื้นที่อาคารสำนักงานให้มีพื้นที่จ่อครณไม่น้อยกว่า 1 คัน ต่อพื้นที่ 60 ตร.ม. เศษของ 60 ตร.ม. ให้คิดเป็น 60 ตร.ม.

วิดิพัฒน์ ประทานทรัพย์ (2527:110) อธิบายว่า อัตราส่วนระหว่างพื้นที่ทำงาน 60 ตร.ม.ต่อที่จ่อครณ 1 คัน ควรเป็นอัตราส่วนสำหรับผู้ใช้อาคารประจำเท่านั้น ไม่รวมถึงบริเวณที่จ่อครณสำหรับผู้มาติดต่อ จากการศึกษาพบว่า ควรมีอัตราพื้นที่ทำงานขนาด 55 ตร.ม. ต่อที่จ่อครณ 1 คัน เป็นอย่างน้อย และมาตรฐานจากต่างประเทศ กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับที่จ่อครณไว้

## การทำรั้วรอบอาคาร

ไพโรจน์ แสงจันทร์ (2536 : 255-260) ได้อธิบายว่า รั้วและผนังรอบๆอาคารเดิม สร้างขึ้นเพื่อป้องกันศัตรู สัตว์ และภัยธรรมชาติต่างๆ ต่อมาจุดมุ่งหมายนี้ก็เปลี่ยนแปลงไปเป็นการสร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยและความต้องการเป็นส่วนตัวของเจ้าของอาคารนั่นเอง ในด้านประโยชน์ใช้สอย เช่น กันลม กันเสียง กันฝุ่น และป้องกันสัตว์ร้ายและการโจรกรรม เป็นต้น และความต้องการเป็นส่วนตัว เช่น ป้องกันสายตาจากคนภายนอก ป้องกันทิวทัศน์ที่ไม่น่าดูนอกอาคาร ทำให้รู้สึกครอบครองอาณาเขตของบ้านได้อย่างปลอดภัย เป็นต้น

ณ สถานที่ต่าง ๆ กันนั้นย่อมมีลักษณะแตกต่างกันออกไป เช่น กว้าง แคบ เย็น เน้นที่ราบ แวดล้อมด้วยอาคาร หรือแวดล้อมด้วยธรรมชาติที่สวยงาม เป็นต้น เช่นเดียวกันวัตถุประสงค์ของการสร้างรั้ว และผนังภายในอาคารก็แตกต่างกันไป บางคนอาจสร้างเพื่อต้องการความเป็นส่วนตัวหรือขอบแยกตนเอง หรือต้องการแก้สิ่งกั้นอาณาเขต หรือต้องการที่กลมกลืนกับธรรมชาติ ฯลฯ ดังนั้น ลักษณะของรั้ว ผนัง สิ่งแรกที่ต้องคำนึงก็คือ ลองจินตนาการว่าเมื่อสร้างรั้วหรือผนังนั้น ๆ เสร็จแล้วจะมีสภาพอย่างไรในแง่ความสัมพันธ์กับอาคาร อย่างไรก็ตาม ถ้ารั้วมีทวดลายหรือลักษณะที่แปลกเกินไปจะเกิดความรู้สึกขัดตา หรือทำให้สภาพแวดล้อมเหล่านั้นเสียไปข้อผิดพลาดที่มักพบกันทั่วไป คือ มักเลือกวัสดุราคาถูกลงกว่า วัสดุที่เหมาะสม ทางที่ดีควรเลือกวัสดุที่มาจากบางส่วนของอาคาร ทางเข้าเพื่อความกลมกลืนกัน

1. ขนาด ส่วนสูง ของรั้วหรือผนัง มีผลต่อการควบคุมระดับสายตา การเคลื่อนไหว ลม เสียง และแสงแดด ขณะเดียวกันก็อาจทำให้รู้สึกถูกปิดกั้นอึดอัด ถ้าเป็นไปได้ในเนื้อที่ที่กว้างนั้น ควรจะให้ความสูงมาก แต่ไม่เกิน 2.00 เมตร

2. ลักษณะของรั้ว และผนัง การเลือกจะให้ความมึนหรือโปร่งนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการ และความเหมาะสมของอาคารว่าจะเป็แบบใด เช่น ไม้ระแนง อิฐ ไม้พุ่ม หรือ โลหะ เป็นต้น โดยพิจารณาจากกรณีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 รั้วต่ำกั้นทางเดิน แต่ไม่ต้องการมองเห็น เช่น

1. ราวโปร่งทำด้วยไม้ เหล็ก หรือ ไม้ไผ่ ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวน 2. ผนังเตี้ย ๆ และที่นั่งทำด้วยไม้ หิน หรืออิฐ อนุญาตให้ผ่านไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีก 3. ปลูกต้นไม้พุ่มเตี้ย ้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างที่ 2 รั้วขนาดกลาง สูงเกิน 1.20 เมตร กั้นทางเดินและมองเห็นรั้วข้าง

1. เสาปักเป็นแนว อาจมีราวขอบบนก็ได้
2. ใช้ไม้ระแนง
3. ไม้เป็นชั้น ๆ ต่อกันไม่ทึบ
4. อิฐ สีลาแลง ก่อโปร่ง เว้นโปร่ง
5. แก้วโปร่งใส หรือพลาสติก
6. ถมดินเป็นคันสูง
7. ปลุกต้นไม้พุ่มขนาดกลางเป็นแนวยาว

ตัวอย่างที่ 3 รั้วสูงมากกว่า 1.80 เมตร กั้นบริเวณและไม่ต้องการมองเห็นภายนอกหรือไม่ต้องการให้ภายนอกเห็น

1. ไม้ทึบ
2. อิฐทึบ
3. ผนังกั้นทึบอื่น ๆ

3. วัสดุ การใช้วัสดุทำผนังหรือรั้ว ต้องเข้ากับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ต้องคำนึงถึงความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย เช่นรั้วอาคารที่อยู่ในเมืองหรือชุมชนหนาแน่น จะต้องใช้วัสดุที่คงทน แข็งแรง เช่น อิฐ สีลาแลง หรือเหล็กเป็นต้น

กัญญา เหมพัฒน์ (2537 : 47-50) ได้อธิบายว่า รั้ว คือ สิ่งที่เป็นตัวแสดงอาณาเขตของอาคาร สร้างความปลอดภัยและป้องกันไม่ให้คนหรือสัตว์ต่าง ๆ เข้ามาในพื้นที่ นอกจากนี้รั้วจะแบ่งออกเป็น 3 ประเภท

1. ก่อสร้างจากสิ่งไม่มีชีวิต เช่น รั้วไม้ รั้วลวดหนาม รั้วลวดตาข่าย รั้วอิฐ รั้วเหล็ก รั้วกระเบื้องสำเร็จ และรั้วคอนกรีต
2. รั้วประกอบ เป็นรั้วสร้างโดยใช้วัสดุต่าง ๆ มาประกอบกัน
3. รั้วธรรมชาติ ได้จากการปลูกพรรณไม้ต่าง ๆ และตัดแต่งเป็นรูปตามต้องการ

#### แบบและขนาดของรั้ว

รั้วที่ใช้กันอยู่อาจทำเป็นรั้วทึบ รั้วกึ่งทึบกึ่งโปร่ง หรือรั้วโปร่ง ซึ่งวัสดุที่ใช้และจุดประสงค์ของรั้วก็จะขนาดต่างกัน รั้วทึบจะให้ความปลอดภัยให้ความเป็นอิสระ ป้องกันเสียง ส่วนรั้วกึ่งทึบกึ่งโปร่งจะเป็นรั้วทึบส่วนล่าง และโปร่งส่วนบนให้ความปลอดภัยแต่ไม่อิสระ ลมพัดผ่านได้สะดวก ส่วนรั้วโปร่งจะไม่มีอิสระแต่ลมพัดผ่านได้สะดวก รั้วกึ่งทึบกึ่งโปร่งจะโชว์การจัดภูมิสถาปัตยกรรมและตัวอาคาร

ขนาดของรั้ว ส่วนใหญ่จะทำรั้วที่สูงกว่าระดับสายตา คือประมาณ 2.00 เมตร ถ้าสูงกว่านี้ จะใช้ป้องกันขโมย จะทำเป็นรั้วทึบ โดยเสารั้วที่แบ่งห่างกันประมาณ 3.00 เมตร ส่วนรั้วที่ต้องการเอกสแบ่งเขตหรือเพื่อให้เกิดความสวยงามโดยไม่ต้องการป้องกันอันตราย อาจใช้ความสูงของรั้วประมาณ 1.50 เมตร ไม่ว่าการณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

0.50-0.60 เมตร โดยทำเป็นรั้วโปร่ง ใช้เหล็กเส้นดัดเป็นรูปต่าง ๆ หรือใช้ไม้ ไม้ไผ่เว้นช่องตามลวดลายที่ต้องการ

การเลือกชนิดของรั้วขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและตัวอาคาร ตลอดจนความเหมาะสมกับความต้องการใช้งานและกำลังเงินที่มีอยู่

### การกำหนดเส้นทางสัญจรทางเข้า-ออก

วิมลสิทธิ์ หรยางกุล (2535 : 212) ได้อธิบายสภาพการเข้าออกและการจราจรภายในโดยให้กำหนดตำแหน่งหรือจุดเข้า-ออก ของที่ตั้งและทางสัญจรภายในที่มีอยู่แล้วในบริเวณที่ตั้งไว้ในโครงการ และอาจเสนอแนะจุดที่เหมาะสมที่จะเป็นทางเข้า – ออก เป็นการสัญจรภายในสำหรับผู้ใช้ประเภทต่าง ๆ อาคารบางประเภท เช่นสำนักงาน หรือโรงแรม จะต้องแยกเส้นทางบริการ จากเส้นทางสาธารณะทั่วไปซึ่งผู้ใช้ได้แก่ พนักงาน หรือนักท่องเที่ยว และยังอาจจำเป็นต้องจัดให้มีเส้นทางส่วนบุคคล แยกต่างหากสำหรับผู้ใช้ประจำ เช่นพนักงานและผู้บริหาร โรงแรม และทำการวิเคราะห์ที่ตั้งเพื่อกำหนดตำแหน่งเข้า – ออก และเส้นทางสัญจรที่เหมาะสมสำหรับผู้ใช้ประเภทต่าง ๆ จากตำแหน่งเข้า – ออกและเส้นทางสัญจรที่เป็นไปได้

วิจิตร วรุตบางกูร (2524 : บทคัดย่อ) ได้อธิบายถึง เส้นทางจราจรและที่จอดยานพาหนะ ควรมีการจัดทำและแบ่งแยกเส้นทางสัญจรในสำนักงานให้เด่นชัดและใช้การได้ดี เพื่อขจัดอุบัติเหตุ อันอาจจะเกิดขึ้นได้ดี จึงมักจะแบ่งแยกเส้นทางสำหรับรถยนต์ และทางเดินเท้า นอกจากนี้ยังต้องเตรียมบริเวณสำหรับจอดยานพาหนะต่าง ๆ อีกด้วย

### พื้นที่ปิดโล่ง (OPEN SPACE)

พื้นที่เปิดโล่ง (OPEN SPACE) ของอาคารเป็นเป็นการกำหนดพื้นที่ว่างของอาคาร เพื่อมิให้อาคารก่อสร้างใกล้ หรือชิดติดกันระหว่างอาคารจนมากเกินไป และให้ผลในด้านความปลอดภัยในกรณีหากเกิดเพลิงไหม้ และเพื่อมิให้ก่อสร้างอาคารจนเต็มพื้นที่ ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2535 ก็ได้มีการกำหนดพื้นที่เปิดโล่งของอาคารไว้แล้ว ซึ่งในการออกแบบทางด้านสถาปัตยกรรม หากขาดการเว้นพื้นที่เปิดโล่ง โอกาสที่จะออกแบบอาคารให้เกิดความสวยงาม คงเป็นเรื่องยาก เพราะในแง่ของความงามทางด้านสถาปัตยกรรมที่ดีต้องประกอบไปด้วยของประกอบทางด้านศิลปกรรม ประติมากรรม ซึ่งจังหวะ สัดส่วน สี สัน รูปทรง ของอาคารมนุษย์สามารถจับต้องได้มองเห็นได้ด้วยตา และอีกประการคือจิตสัมผัสเป็นความรู้สึกจากการรับรู้ซึ่งแต่ละคนมีความเข้าใจที่ต่างกัน

## 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สาทิศ สุขช่องศรี (2524 : บทคัดย่อ) ได้ค้นหาแนวทางในการออกแบบอาคารสำนักงานของราชการประเภทศาลาเทศบาลด้วยเหตุผลที่ว่า ศาลาเทศบาลเมือง ชลบุรี ในปัจจุบันนั้นไม่ได้ออกแบบให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ตลอดจนมีปัญหาทางด้านสภาพการ ใช้งานและสภาพของอาคารไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งมีผลต่อเนื่องทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานของข้าราชการเทศบาลลดลงและการมาติดต่อบริการประชาชนไม่สะดวกเท่าที่ควร ก่อให้เกิดผลเสียด้านการบริหารงาน และส่งผลถึงปัญหาต่างๆ ทั้งในด้านการปกครอง เศรษฐกิจและสังคมของชุมชนชลบุรีเป็นอย่างยิ่ง

เพื่อให้การออกแบบศาลาเทศบาลเมือง ชลบุรี สอดคล้องกับความต้องการอย่างแท้จริง จึงได้ทำการศึกษาดังนี้

1. ลักษณะการปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยในรูปของเทศบาล
  2. ลักษณะการบริหารงาน การแบ่งส่วนราชการและระบบการติดต่อบริการของศาลาเทศบาลเมืองชลบุรี
  3. จำนวนผู้ใช้อาคาร (อัตรากำลังข้าราชการเทศบาล และผู้มาติดต่อบริการ)และพฤติกรรมของผู้ใช้อาคารอย่างละเอียด
  4. ปัญหาในปัจจุบันของศาลาเทศบาลเมือง ชลบุรี ทั้งทางด้านสภาพการใช้และสภาพอาคาร
  5. รายละเอียดของข้อมูลพื้นฐานทางสถาปัตยกรรมในการออกแบบส่วนต่างๆของอาคาร จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์และศึกษารายละเอียดลักษณะการใช้พื้นที่ของอาคาร โดยศึกษาจากพฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร ในแต่ละส่วนและศึกษาอาคารตัวอย่าง ซึ่งเป็นอาคารเทศบาลทั้งในและต่างประเทศ เลือกที่ตั้งที่เหมาะสมและทำการออกแบบอาคาร
- มิตรภาพ พูนเพิ่มพันธ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวความคิดในการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะเสนอแนวทางการพัฒนาออกแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลในรูปแบบของงานสถาปัตยกรรม โดยศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ อาคารตัวอย่างอาคารองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับต่างๆและความต้องการ/ความคิดเห็นจากการแจกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ และเสนอแนวความคิดในการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนตำบลในรูปแบบของงานสถาปัตยกรรม ผลสรุปของการวิจัยพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ข้าราชการประจำ และเจ้าหน้าที่ชั่วคราว มีความคิดเห็นต่อพื้นที่ใช้สอยกับกิจกรรมภายในอาคารนั้นไม่สอดคล้องกัน

## บทที่ 3

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยกรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอยุธยาและในการวิจัยจึงได้กำหนดขั้นตอนของการวิจัยดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

#### 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรกลุ่มเป้าหมาย สำหรับการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

3.1.1.1 กลุ่มผู้ให้บริการ ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่และบุคลากรแต่ละฝ่ายในองค์การบริหารส่วนจังหวัดดังนี้

ตารางที่ 3.1 โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ปีงบประมาณ 2548) ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2548

ลำดับที่	ส่วนราชการ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	สำนักปลัด อบจ.	47	40
2	กองกิจการสภา อบจ.	14	14
3	กองแผนและงบประมาณ	19	19
4	กองคลัง	51	44
5	กองช่าง	57	48
6	กองส่งเสริมคุณภาพชีวิต	20	19
7	หน่วยตรวจสอบภายใน	6	6
	รวม	214	190

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**3.1.1.2 กลุ่มผู้รับบริการ** โดยทั่วไปสถิติการติดต่อหน่วยงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นั้นมีจำนวน 135 คน/วัน โดยประมาณ จากการสุ่มตัวอย่างทางสถิติโดยเปิดตารางเปรียบเทียบของ Robert V. Krejcie และ Earyle W. Morgaw กลุ่มตัวอย่างของผู้รับบริการเป็น 103 คน

### 3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วย 2 กลุ่มดังนี้

#### 3.1.2.1 กลุ่มผู้ให้บริการ

ได้แก่ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ชั่วคราว ส่วนสำนักปลัด อบจ. ส่วนกองคลัง ส่วนกองช่าง ส่วนกิจการสภา อบจ. ส่วนแผนและงบประมาณ และหน่วยตรวจสอบภายใน โดยเปิดตารางเปรียบเทียบของ Robert V. Krejcie และ Earyle W. Morgaw ได้จำนวน 190 คน จากจำนวนเจ้าหน้าที่ 214 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่เหมาะสมในการหาค่าทางสถิติ

#### 3.1.2.2 กลุ่มผู้รับบริการ

ได้แก่ ประชาชนที่เข้ารับบริการภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยเปิดตารางเปรียบเทียบของ Robert V. Krejcie และ Earyle W. Morganw ได้จำนวน 103 คน จากผู้มาใช้บริการ 135 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่เหมาะสมสำหรับการหาค่าทางสถิติ

## 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสังเกต แบบสอบถาม ภาพถ่าย ซึ่งเกี่ยวกับการใช้อาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในปัจจุบัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

**3.2.1 แบบสอบถาม** โดยสร้างข้อความในแบบสอบถามให้สอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหาสาระและวัตถุประสงค์การวิจัย โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ชุด

ชุดที่ 1 ใช้สำหรับผู้ให้บริการ

ชุดที่ 2 สำหรับผู้รับบริการ

**ฉบับที่ 1** เพื่อสอบถามผู้ให้บริการ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการให้บริการและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในพื้นที่ของจังหวัด

ตอนที่ 3 ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายใน

ส่วนที่ 1 พื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 พื้นที่แกนสัญญาณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีลิขสิทธิ์สงวนโดยผู้วิจัยและต้องขออนุญาตทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 4 ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกอาคาร

ฉบับที่ 2 เพื่อสอบถามผู้รับบริการประกอบด้วย ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการให้บริการและความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 3 ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายใน

ส่วนที่ 1 พื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 พื้นที่แกนสัญจร

ตอนที่ 4 ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกอาคาร

3.2.2 การสังเกตพฤติกรรม ในการใช้พื้นที่ต่างๆ ของอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งพื้นที่ให้บริการประชาชนและพื้นที่ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

3.2.3 ภาพถ่ายบันทึกรายละเอียดทางกายภาพ ในพื้นที่ศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

### 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อหาประสิทธิภาพ ของแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ดังนี้

3.3.1 แบบสอบถาม โดยการเก็บแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ชุด

ชุดที่ 1 ใช้สำหรับผู้ให้บริการจำนวน 190 คน

ชุดที่ 2 สำหรับผู้รับบริการจำนวน 103 คน

3.3.2 การสังเกตพฤติกรรม ผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรมและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้งานพื้นที่ทำงานและให้บริการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.3.3 ภาพถ่าย บันทึกรายละเอียดทางกายภาพ

### 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

การวิเคราะห์ผลการสำรวจผู้วิจัยวิเคราะห์ผลตามที่ปรากฏเป็นแบบบรรยายสภาพการณ์พื้นที่ศึกษา ในส่วนของพื้นที่ทำงานและพื้นที่ให้บริการ

### 3.4.1 แบบสอบถามความคิดเห็น

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ฉบับดังนี้

ฉบับที่ 1 ได้จากการสอบถามผู้ให้บริการจำนวน 190 คน

ฉบับที่ 2 ได้จากการสอบถามผู้รับบริการจำนวน 103 คน

นำข้อมูลผลการทดสอบของกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ตามจุดประสงค์ของการวิจัยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยการหาค่าร้อยละ

3.4.2 การสังเกตพฤติกรรม ในการสังเกตพฤติกรรมจะทำการวิเคราะห์โดยการบันทึกพฤติกรรมที่สังเกตในพื้นที่ทำงานในแต่ละหน่วยงานภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## บทที่ 4

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อการศึกษาการใช้งาน และความคิดเห็นของทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคาร เพื่อนำข้อมูลที่ได้เหล่านี้มาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยใน 2 ส่วน คือ

1. ผู้ให้บริการ ได้แก่ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ชั่วคราว ลูกจ้างภายในส่วนงานต่างๆ จำนวน 190 คน แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการให้บริการและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในพื้นที่ของจังหวัด

ตอนที่ 3 ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายใน

ส่วนที่ 1 พื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 พื้นที่แกนสัญจร

ตอนที่ 4 ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกอาคาร

2. ผู้รับบริการ ได้แก่ ผู้มาติดต่อหน่วยงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 103 คน แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการให้บริการและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในพื้นที่ของจังหวัด

ตอนที่ 3 ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพทางกายภาพภายใน

ส่วนที่ 1 พื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 พื้นที่แกนสัญจร

ตอนที่ 4 ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ให้บริการ

### ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้บริการ

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	69	36.32
- หญิง	121	63.70
รวม	190	100
2. วุฒิการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	42	22.11
- ปริญญาตรี	136	71.58
- สูงกว่าปริญญาตรี	12	6.32
รวม	190	100
3. ระยะเวลาในการทำงาน		
- ต่ำกว่า 5 ปี	68	35.79
- 6 - 10 ปี	54	28.42
- 11-15 ปี	42	22.11
- มากกว่า 16 ปี	26	13.68
รวม	190	100
4. สังกัดส่วนงาน		
- สำนักปลัดเทศบาล	40	21.05
- กองกิจการสภา อบจ.	14	7.37
- กองแผนและงบประมาณ	19	10.00
- กองคลัง	44	23.16
- กองช่าง	48	25.26
- กองส่งเสริมคุณภาพชีวิต	19	10.00
- หน่วยตรวจสอบภายใน	6	3.16
รวม	190	100

จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถามผู้ให้บริการ จำนวน 190 ชุด ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ให้บริการ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 121 คน (ร้อยละ 63.70) โดยการศึกษาส่วนใหญ่ในระดับ

ปริญญาตรีถึง 136 คน (ร้อยละ 71.58) และระยะเวลาการทำงานอยู่ในช่วง ต่ำกว่า 5 ปี 68 คน (ร้อยละ 35.79) ส่วนใหญ่เป็นเอกสารถูกส่งมอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่เคยเอาไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

35.79) ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยจำเป็นต้องเก็บแบบสอบถามผู้ให้บริการเพื่อให้ได้สัดส่วนของจำนวนบุคลากรในส่วนงานต่างๆ อย่างเหมาะสมจึงเฉลี่ยตามสัดส่วนประชากรตามสัดส่วนของประชากรในตารางที่ 3.1 ในบทที่ 3 โดยกองช่างมีประชากรมากที่สุดจึงสุ่มตัวอย่าง 48 คน (ร้อยละ 25.26)

ตอนที่ 2 ข้อมูลการให้บริการและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในพื้นที่ของจังหวัด

ตารางที่ 4.2 การให้บริการและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในพื้นที่

ข้อมูลการให้บริการและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
1. ควรมีจุดให้บริการกับหน่วยงานท้องถิ่นอื่นที่มาติดต่อ		
- มี	27	14.21
- ไม่มี	163	85.79
รวม	190	100
2. การมีจุดให้บริการกับหน่วยงานและผู้มาติดต่อจะมีผล		
- ประหยัดเวลาในการทำงาน	120	63.16
- ลดการรบกวนการทำงานจากบุคคลภายนอกในการทำงานของท่าน	36	18.95
- มีความรวดเร็วในการให้บริการกับหน่วยงานอื่นและประชาชนผู้มาติดต่อ	84	44.21
รวม	190	100

เนื่องจากในตอนที่ 2 นี้ ส่วนหนึ่งผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถาม แบบตอบได้หลายข้อ จึงสามารถรวมคะแนนแสดงความสำคัญของปัญหาในแต่ละข้อได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น จากตารางที่ 4.2 จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการมีจุดให้บริการกับหน่วยงาน และผู้มาติดต่อจะทำให้ประหยัดเวลาในการทำงานจำนวน 120 คน (ร้อยละ 63.16) และมีความรวดเร็วในการให้บริการประชาชนจำนวน 84 คน (ร้อยละ 44.21) และโดยรวมส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจุดให้บริการกับหน่วยงานท้องถิ่นอื่นที่มาติดต่อ 163 คน (ร้อยละ 85.79)

ตอนที่ 3 ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในอาคาร แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้  
ส่วนที่ 1 พื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 4.3 พื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงาน

เรื่อง	จำนวน	ร้อยละ
1. ความเหมาะสมของขนาดพื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงานในปัจจุบัน		
- มาก	57	30.00
- ปานกลาง	35	18.42
- น้อย	98	51.58
รวม	190	100
2. การระบายความร้อนจากการใช้เครื่องปรับอากาศในสำนักงาน		
- มาก	102	53.68
- ปานกลาง	66	34.74
- น้อย	22	11.58
รวม	190	100
3. การระบายอากาศจากลมธรรมชาติ		
- มาก	14	7.37
- ปานกลาง	113	59.47
- น้อย	63	33.16
รวม	190	100
4. มีเสียงรบกวนจากภายนอกอาคารในการปฏิบัติงาน		
- มาก	30	15.79
- ปานกลาง	156	82.11
- น้อย	4	2.11
รวม	190	100
5. จำนวนพื้นที่วางอุปกรณ์หรือตู้เอกสารในสำนักงาน		
- มาก	18	9.47
- ปานกลาง	67	35.26
- น้อย	105	55.26
รวม	190	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

เรื่อง	จำนวน	ร้อยละ
6. ขนาดพื้นที่พักคอยในสำนักงาน		
- มาก	15	7.89
- ปานกลาง	32	16.84
- น้อย	143	75.26
รวม	190	100
7. การจัดพื้นที่ให้มีความเป็นส่วนตัวในการทำงาน		
- มาก	8	4.21
- ปานกลาง	47	24.74
- น้อย	135	71.05
รวม	190	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่าพื้นที่ในปัจจุบันยังไม่มีความเหมาะสมในการทำงาน 98 คน (ร้อยละ 51.58) การระบายความร้อนจากการใช้เครื่องปรับอากาศในสำนักงานของกลุ่มตัวอย่างผู้ให้บริการครั้งนี้เห็นว่ามีเหมาะสมดีแล้ว 102 คน (ร้อยละ 53.68) ในขณะที่การระบายอากาศจากลมธรรมชาติยังมีความเหมาะสมพอสมควร 113 คน (ร้อยละ 59.47) อาจเนื่องจากมีความต้องการให้มีการใช้เครื่องปรับอากาศในสำนักงานมากกว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามีเสียงรบกวนจากภายนอกอาคารในการปฏิบัติงานพอสมควร 156 คน (ร้อยละ 82.11) จำนวนพื้นที่วางอุปกรณ์และพื้นที่พักคอยในสำนักงานและความเป็นส่วนตัวในการทำงานนั้นยังไม่มีเหมาะสม

## ตารางที่ 4.4 พื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงาน

เรื่อง	จำนวน	ร้อยละ
1. แสงสว่างจากหลอดไฟหรือแสงธรรมชาติภายในอาคารในสำนักงาน		
- มากเกินไป	36	18.95
- พอดี	46	24.21
- น้อยเกินไป	108	56.84
รวม	190	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่า แสงสว่างจากหลอดไฟหรือแสงธรรมชาติภายในอาคารยังเห็นว่ามีแสงน้อยเกินไปถึง 108 คน (ร้อยละ 56.84) และรองลงมามีความเห็นว่ามีแสงอยู่ในระดับพอดี 46 คน (ร้อยละ 24.21) เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ส่วนที่ 2 พื้นที่แกนสัจจร

ตารางที่ 4.5 พื้นที่แกนสัจจร

เรื่อง	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาทางเดิน บันได (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ทางเดินในบริเวณส่วนงาน แคบเกินไป	61	26.84
- ขนาดบันไดในบริเวณส่วนงาน แคบเกินไป	33	17.37
- แสงสว่างบริเวณบันไดไม่เพียงพอ	81	36.84
- การระบายอากาศบริเวณบันไดไม่เพียงพอ	15	5.26
รวม	190	100
2. ปัญหาห้องน้ำ/ส้วมที่ใช้เป็นประจำในหน่วยงาน (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)		
- จำนวนสุขภัณฑ์ไม่เพียงพอ	80	42.11
- การระบายอากาศไม่ดี	72	37.89
- แสงสว่างไม่เพียงพอ	23	12.11
รวม	175	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่าพื้นที่แกนสัจจรจากการรวบรวมปัญหาต่างๆที่เห็นในสำนักงาน แล้วนำมาสร้างแบบสอบถาม จากแบบสอบถามซึ่งตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ผู้วิจัยสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่เกี่ยวกับเรื่องทางสัจจร ได้ดังนี้ ปัญหาแรกคือ แสงสว่างบริเวณบันไดไม่เพียงพอ 81 คะแนน (ร้อยละ 42.63 ของคะแนนทั้งหมด) และปัญหารองลงมา คือ ทางเดินในบริเวณส่วนงานของท่านแคบเกินไป 61 คะแนน (ร้อยละ 32.11 ของคะแนนทั้งหมด) และขนาดบันไดในบริเวณส่วนงานของท่านแคบเกินไป 33 คะแนน (ร้อยละ 17.37 ของคะแนนทั้งหมด) และการระบายอากาศบริเวณบันไดไม่เพียงพอ 15 คะแนน (ร้อยละ 7.89 ของคะแนนทั้งหมด) ตามลำดับ

ปัญหาเกี่ยวกับห้องน้ำ/ส้วมที่ใช้เป็นประจำในหน่วยงาน ปัญหาแรกที่สำคัญคือ จำนวนสุขภัณฑ์ไม่เพียงพอ ซึ่งทุกคนมีความเห็นพ้องต้องกันเรื่องจำนวนสุขภัณฑ์ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน 80 คะแนน (ร้อยละ 44.69 ของคะแนนทั้งหมด) และปัญหารองลงมาคือการระบายอากาศไม่ดี 72 คะแนน (ร้อยละ 37.89 ของคะแนนทั้งหมด) และแสงสว่างไม่เพียงพอ 23 คะแนน (ร้อยละ 12.11 ของคะแนนทั้งหมด) ส่วนเรื่องอื่นๆ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นมาคือ ขนาดของห้องน้ำเล็กเกินไป ปัญหาสุขภัณฑ์และอุปกรณ์ภายในห้องน้ำชำรุดเป็นต้น

ตอนที่ 4 ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกอาคาร โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้  
ส่วนที่ 1 ที่จอดรถ

ตารางที่ 4.6 ที่จอดรถ

เรื่อง	จำนวน	ร้อยละ
1. วิธีการเดินทางมาองค์การบริหารส่วนจังหวัด		
- รถยนต์ส่วนตัว	60	31.58
- รถจักรยานยนต์	42	22.11
- รถโดยสารประจำทาง	23	12.11
- เดินเท้า	8	4.21
รวม	133	100
2. การกำหนดเส้นทางเข้าออกของรถภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัด		
- ควรเข้าออกทางเดียว	68	35.79
- ควรเข้าออกคนละทาง	101	53.16
รวม	169	100
3. ปัญหาที่จอดรถของพนักงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)	80	42.11
- พื้นที่จอดรถไม่มีความเพียงพอ	75	39.47
- พื้นที่จอดรถขาดร่มเงา	10	5.26
- ขาดความปลอดภัย	165	100

จากตารางที่ 4.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ให้บริการส่วนใหญ่เดินทางมาทำงานที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้วยวิธีการขับรถยนต์ส่วนตัวจำนวน 60 คน (ร้อยละ31.58) และรองลงมาคือใช้รถจักรยานยนต์จำนวน 42 คน (ร้อยละ 22.11) นอกจากนี้ยังเดินทางด้วยรถโดยสาร 23 คน (ร้อยละ12.11)และการเดินมาทำงานตามลำดับ

ในด้านการกำหนดเส้นทางในการเดินทางในที่จอดรถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างผู้ให้บริการ ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการเข้าออกคนละทาง ซึ่งอาจมีความสะดวกมากกว่าถึง 101 คน (ร้อยละ 53.16)

ปัญหาในด้านที่จอดรถซึ่งผู้วิจัยได้สอบถามกลุ่มตัวอย่างนั้นทั้งหมดให้ความเห็นว่าพื้นที่จอดรถไม่มีความเพียงพอ 80 คะแนน (ร้อยละ 42.11ของคะแนนทั้งหมด) และรองลงมาคือพื้นที่จอดรถขาดร่มเงา 75 คะแนน (ร้อยละ 39.47 ของคะแนนทั้งหมด) และขาดความปลอดภัย 10 คะแนน (ร้อยละ 5.26 ของคะแนนทั้งหมด)

## ส่วนที่ 2 มุมมองและทัศนียภาพ

ตารางที่ 4.7 มุมมองและทัศนียภาพ

เรื่อง	จำนวน	ร้อยละ
1. สามารถมองเห็นอาคารสำนักงานได้ก่อนเข้าถึงตัว อาคาร		
-สามารถมองเห็น	107	56.32
-ไม่สามารถมองเห็น	83	43.68
รวม	190	100
2. พื้นที่เปิดโล่งภายนอกอาคารมีความเพียงพอ		
-เพียงพอ	51	26.84
-ไม่เพียงพอ	139	73.16
รวม	190	100
3. ความสวยงามการจัดทัศนียภาพภายนอกอาคาร		
-สวยงาม	25	13.16
-ไม่สวยงาม	165	86.84
รวม	190	100
4. การจัดพื้นที่พักผ่อนภายนอกอาคารมีความเหมาะสม		
-สามารถมองเห็น	30	15.79
-ไม่สามารถมองเห็น	160	84.21
รวม	190	100

จากตารางที่ 4.7 พบว่าการมองเห็นสำนักงานได้ก่อนเข้าถึงตัวอาคารนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สามารถมองเห็นได้ 107 คน (ร้อยละ 56.32) ส่วนเรื่องอื่นๆ เช่นพื้นที่เปิดโล่งภายนอกอาคาร ยังมีพื้นที่เปิดโล่งที่ไม่เพียงพอ 139 คน (ร้อยละ 73.16) และความสวยงามในการจัดทัศนียภาพภายนอกของอาคารยังไม่มี ความสวยงาม 165 คน (ร้อยละ 86.84) รวมทั้งยังมีการจัดพื้นที่พักผ่อนภายนอกอาคารยังไม่มี ความเหมาะสม 160 คน (ร้อยละ 84.21)

**ข้อเสนอแนะ** เกี่ยวกับพื้นที่ทั้งภายในและภายนอกอาคารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

**ข้อเสนอแนะ** ในการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอาคารมีข้อเสนอแนะสำหรับพื้นที่ภายในว่าควรมีการปรับปรุงขนาดพื้นที่ในการทำงานขยายส่วนทำงานในแต่ละแผนกให้เพียงพอต่อความต้องการ และจัดพื้นที่สำหรับพักผ่อนในการติดต่อกับแต่ละส่วนงานให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ทั้งยัง

เสนอให้มีการจัดทำโรงอาหารเพื่ออำนวยความสะดวกแก่พนักงานด้วย

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ สำหรับสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารนั้นผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าควรมีการจัดที่จอดรถให้เพียงพอต่อความต้องการ และจัดที่นั่งพักคอยภายนอกอาคารโดยมีต้นไม้เพื่อให้อากาศเย็นมากขึ้น

## 4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลผู้รับบริการ

### ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้รับบริการ

ตารางที่ 4.8 ข้อมูลทั่วไปของผู้รับบริการ

เรื่อง	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	67	67.00
- หญิง	36	33.00
รวม	103	100
2. สถานภาพ		
- โสด	25	24.27
- สมรส	78	75.73
รวม	103	100
3. อายุ		
- 21-30 ปี	25	24.27
- 31-40 ปี	48	46.60
- 41-50 ปี	20	19.42
- มากกว่า 51 ปี	10	9.71
รวม	103	100
4. วุฒิการศึกษา		
- ม.3	42	40.78
- ม.6หรือเทียบเท่า	21	20.39
- อนุปริญญา	12	11.65
- ปริญญาตรี	25	24.27
- สูงกว่าปริญญาตรี	3	2.91
รวม	103	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

เรื่อง	จำนวน	ร้อยละ
5. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา		
- ต่ำกว่า 5 ปี	10	9.71
- 6 – 10 ปี	22	21.36
- 11 – 15 ปี	31	30.10
- 16 – 20 ปี	26	25.24
- มากกว่า 21 ปี	14	13.59
รวม	103	100
6. ปัจจุบันประกอบอาชีพ		
- รับจ้าง	43	41.75
- ค้าขาย	28	27.18
- เกษตรกร	14	13.59
- รับราชการ	9	8.74
- ทำงานอิสระ	6	5.83
- แม่บ้าน	3	2.91
รวม	103	100
7. ที่ทำการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาห่างจากที่พักอาศัย		
- 0-5กิโลเมตร	41	39.81
- 6-10กิโลเมตร	12	11.65
- 11-15กิโลเมตร	23	22.33
- 16-20กิโลเมตร	19	18.45
- มากกว่า 21กิโลเมตร	8	7.77
รวม	103	100

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บกลุ่มตัวอย่างผู้มารับบริการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจำนวน 103 คน โดยกลุ่มตัวอย่าง มีสัดส่วนเพศชายและเพศหญิงที่ใกล้เคียงกันคือ 36 (ร้อยละ33.00) และ 67 (ร้อยละ67.00) สถานภาพส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สมรสแล้วมากถึง 78 คน (ร้อยละ75.73) และส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี 48 คน (ร้อยละ 46.60) และมีวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ ม.3 42 คน (ร้อยละ40.78) และมีระยะเวลาการอยู่อาศัยในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาอยู่ในช่วง 16-20 ปี 26 คน (ร้อยละ 25.25) ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง รองลงมาค้าขาย เกษตรกร รับราชการและทำงานอิสระตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้จัดทำ หากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อผู้จัดทำ  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มตัวอย่างที่มาใช้บริการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนใหญ่พักอาศัยห่างจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 0-5 กิโลเมตร 41 คน (ร้อยละ 39.81) แต่ยังมีส่วนหนึ่งซึ่งอยู่ค่อนข้างไกลคือระยะ 11-15 กิโลเมตร 23 คน (ร้อยละ 22.33) จะเห็นได้ว่าผู้มาติดต่องานในส่วนมากต้องเดินทางค่อนข้างไกล

ตอนที่ 2 ข้อมูลการให้บริการและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในพื้นที่ของจังหวัด

ตารางที่ 4.9 การให้บริการและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในพื้นที่ของจังหวัด

เรื่อง	จำนวน	ร้อยละ
1. ใช้เวลาในการติดต่อกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา		
- ไม่เกิน 10 นาที	2	1.94
- ไม่เกิน 20 นาที	5	4.85
- ไม่เกิน 30 นาที	11	10.68
- ไม่เกิน 40 นาที	13	12.62
- ไม่เกิน 50 นาที	10	9.71
- ไม่เกิน 1 ชั่วโมง	26	25.24
- มากกว่า 1 ชั่วโมง	36	34.95
รวม	103	100
2. การให้บริการภายในหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่คาดหวัง		
- ประหยัดเวลาในการทำติดต่อกัน	62	60.19
- มีความสะดวก รวดเร็วในการบริการประชาชน	22	21.36
- มีการให้บริการทั่วไปเกี่ยวกับวิธีการติดต่อกับราชการ	15	14.56
- ภาษาในการอธิบายงาน	4	1.94
รวม	103	100
3. ความต้องการจุดให้บริการในการประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่นอื่นภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัด		
- ต้องการ	92	89.32
- ไม่ต้องการ	11	10.68
รวม	103	100

จากตารางที่ 4.9 พบว่าการให้บริการและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในพื้นที่ของจังหวัดที่ผู้รับบริการคาดหวังพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เวลาในการติดต่อกันมากกว่า 1 ชั่วโมง 36 คน (ร้อยละ 34.95) การมีจุดให้บริการในการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้นจะช่วยประหยัดเวลาในการติดต่อกันได้มากขึ้นเป็นอันดับแรกคือ 62 คะแนน (ร้อยละ 60.19 ของจำนวนคะแนนในทุกข้อ)

รองลงมาคือมีความสะดวกรวดเร็วในการบริการประชาชน 22 คะแนน (ร้อยละ 21.36 ของจำนวนคะแนนในทุกข้อ) โดยรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจุดให้บริการในการประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่นอื่นภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัด 92 คน (ร้อยละ 89.32)

ตอนที่ 3 ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในอาคาร แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้  
ส่วนที่ 1 พื้นที่ใช้สอยในการรับบริการ

ตารางที่ 4.10 พื้นที่ใช้สอยในการรับบริการ

เรื่อง	จำนวน	ร้อยละ
I. ส่วนงานที่เคยมาใช้บริการ (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)		
- หน่วยตรวจสอบภายใน	7	6.80
- กองส่งเสริมคุณภาพชีวิต	11	10.68
- สำนักปลัด อบจ.	8	7.77
- กองกิจการสภา อบจ.	10	9.71
- กองแผนและงบประมาณ	23	22.33
- กองคลัง	9	8.74
- กองช่าง	32	31.07
รวม	103	100
2. แสงสว่างจากหลอดไฟหรือแสงธรรมชาติภายในอาคารในส่วนที่มาติดต่อกับ		
- มากเกินไป	71	68.93
- พอดี	12	11.65
- น้อยเกินไป	103	100
รวม		

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การใช้บริการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างผู้รับบริการเคยเข้ามาใช้งานในส่วนงานกองช่างมากเป็นอันดับ 1 คือ 32 คะแนน (ร้อยละ 31.07 ของจำนวนคะแนนในทุกข้อ) รองลงมาเป็นงานกองแผนและงบประมาณ และงานกองส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความเห็นต่อพื้นที่ใช้สอยในการรับบริการ เกี่ยวกับแสงสว่างภายในอาคารว่ามีความพอดี 71 คน (ร้อยละ 68.93)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 พื้นที่ใช้สอยในการรับบริการ

เรื่อง	จำนวน (ร้อยละ)	รวม
1. มีเสียงรบกวนจากภายนอกอาคารในส่วนที่รับบริการ		
-เหมาะสม	100	97.09
-ไม่เหมาะสม)	3	2.91
รวม	103	100
2. การระบายความร้อนจากการใช้เครื่องปรับอากาศในพื้นที่รับบริการ		
-เหมาะสม	74	71.84
-ไม่เหมาะสม	29	28.16
รวม	103	100
3. การระบายอากาศจากลมธรรมชาติ		
-เหมาะสม	38	36.89
-ไม่เหมาะสม	65	63.11
รวม	103	100
4. ขนาดพื้นที่ในการให้บริการในปัจจุบัน		
-เหมาะสม	35	33.98
-ไม่เหมาะสม	68	66.02
รวม	103	100
5. ขนาดพื้นที่ที่พักผ่อน		
-เหมาะสม	54	52.43
-ไม่เหมาะสม	49	47.57
รวม	103	100
6. การบริการเอกสารให้ความรู้		
-เหมาะสม	62	60.19
-ไม่เหมาะสม	41	39.81
รวม	103	100
7. ตำแหน่งการให้บริการนำดื่ม		
-เหมาะสม	33	32.04
-ไม่เหมาะสม	70	67.96
รวม	103	100
8. บรรยากาศในการพักผ่อน		
-เหมาะสม	15	14.56
-ไม่เหมาะสม	88	85.44
รวม	103	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การระบายอากาศจากลมธรรมชาติ ขนาดพื้นที่ในการให้บริการในปัจจุบัน ตำแหน่งการให้บริการน้ำดื่ม บรรยากาศในการพักผ่อน ยังไม่มีความเหมาะสม 65 คน (ร้อยละ 63.11) 68 คน (ร้อยละ 66.02) 70 คน (ร้อยละ 67.96) 88 คน (ร้อยละ 85.44) ตามลำดับ และเสียงรบกวนจากภายนอกอาคารในส่วนที่รับบริการ การระบายความร้อนจากการใช้เครื่องปรับอากาศในพื้นที่รับบริการ ขนาดพื้นที่ที่พักผ่อน การบริการเอกสารให้ความรู้ มีความเหมาะสมดีแล้ว 100 คน (ร้อยละ 97.09) 74 คน (ร้อยละ 71.84) 54คน (ร้อยละ 52.43) 62 คน (ร้อยละ 60.19) ตามลำดับ

## ส่วนที่ 2 พื้นที่แกนสัจจร

ตารางที่ 4.12 พื้นที่แกนสัจจร

เรื่อง	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาทางเดิน บันได (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)		
- ทางเดินในบริเวณที่เข้าไปติดต่อในหน่วยงานแคบเกินไป	32	31.07
- ขนาดบันไดในบริเวณที่เข้าไปติดต่อในหน่วยงานแคบเกินไป	20	19.42
- แสงสว่างบริเวณบันไดไม่เพียงพอ	13	12.62
- การระบายอากาศบริเวณบันไดไม่เพียงพอ	34	33.01
- ความเรียบร้อยในการจัดวางสิ่งของ	4	3.88
รวม	103	100
2. ปัญหาห้องน้ำ/ส้วมของผู้รับบริการ (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)		
- จำนวนสุขภัณฑ์ไม่เพียงพอ	71	68.93
- การระบายอากาศไม่ดี	20	19.42
- แสงสว่างไม่เพียงพอ	3	2.91
รวม	103	100

จากตารางที่ 4.12 พบว่า พื้นที่แกนสัจจร ปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือปัญหาการระบายอากาศ บริเวณบันไดไม่เพียงพอมีมากถึง 39 คะแนน (ร้อยละ 37.86) และปัญหาหอรองลงมาคือทางเดินบริเวณที่ท่านเข้าไปติดต่อในหน่วยงานแคบเกินไป 25 คะแนน (ร้อยละ 24.27) ส่วนปัญหาเรื่อง ห้องน้ำ/ส้วมของผู้รับบริการ ส่วนใหญ่ยังเห็นว่าจำนวนสุขภัณฑ์ไม่เพียงพอและการระบายอากาศไม่ดี 71 คะแนน (ร้อยละ 68.93) และ 20 คะแนน (ร้อยละ 19.42)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกอาคาร แบ่งออกเป็น 3 ส่วน  
ดังนี้

ส่วนที่ 1 ที่จอดรถ

ตารางที่ 4.13 ที่จอดรถ

เรื่อง	จำนวน	ร้อยละ
1. วิธีการเดินทางมาองค์การบริหารส่วนจังหวัด		
- รถยนต์ส่วนตัว	45	43.69
- รถจักรยานยนต์	32	31.07
- รถโดยสารประจำทาง	21	20.39
- เดินเท้า	5	4.85
รวม	103	100
2. การกำหนดเส้นทางเข้าออกของรถภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัด พระนครศรีอยุธยาในปัจจุบัน		
- เหมาะสม	70	67.96
- ไม่เหมาะสม	33	32.04
รวม	103	100
3. ปัญหาในจอดรถของผู้ใช้บริการในองค์การบริหารส่วนจังหวัด พระนครศรีอยุธยา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- พื้นที่จอดรถไม่มีความเพียงพอ	62	60.19
- พื้นที่จอดรถขาดร่มเงา	32	31.07
- ขาดความปลอดภัย	9	8.74
รวม	262	100

จากตารางที่ 4.13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้รับบริการส่วนใหญ่เดินทางมาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้วย รถยนต์ รถจักรยานยนต์ และรถโดยสารประจำทาง 45 คน (ร้อยละ 43.69) 32 คน (ร้อยละ 31.07) และ 21 คน (ร้อยละ 20.39) ตามลำดับโดยมีความคิดเห็นว่าการกำหนดเส้นทางเข้าออกของรถภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในปัจจุบันยังไม่มี ความเหมาะสม 70 คน (ร้อยละ 67.96) และลำดับความสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับการจอดรถของ ผู้ใช้บริการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่าพื้นที่จอดรถไม่มีความเพียงพอ พื้นที่จอดรถขาดร่มเงา ขาดความปลอดภัย เรียงตามลำดับ

## ส่วนที่ 2 มุมมองและทัศนียภาพ

ตารางที่ 4.14 มุมมองและทัศนียภาพ

เรื่อง	จำนวน (ร้อยละ)	รวม
1. ความสามารถในการมองเห็นอาคารได้ก่อนเข้าถึงตัวอาคาร		
-สามารถมองเห็น	87	84.47
-ไม่สามารถมองเห็น	16	15.53
รวม	103	100
2. พื้นที่เปิดโล่งภายนอกอาคารมีความเพียงพอ		
-เหมาะสม	49	47.57
-ไม่เหมาะสม	54	52.43
รวม	103	100
3. ความสวยงามการจัดทัศนียภาพภายนอกอาคาร		
-สวยงาม	25	24.27
-ไม่สวยงาม	78	75.73
รวม	103	100
4. การจัดพื้นที่พักผ่อนภายนอกอาคารมีความเหมาะสม		
-เหมาะสม	42	40.78
-ไม่เหมาะสม	61	59.22
รวม	103	100

จากตารางที่ 4.14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้รับบริการมีความเห็นเกี่ยวกับมุมมองและทัศนียภาพ สิ่งที่เห็นว่าดีอยู่แล้วได้แก่ สามารถมองเห็นอาคารได้ก่อนเข้าถึงตัวอาคารและสิ่งที่คิดว่ายังไม่เหมาะสมได้แก่ พื้นที่เปิดโล่งภายนอกอาคาร ความสวยงามในการจัดทัศนียภาพภายนอกอาคารและการจัดพื้นที่พักผ่อนภายนอกอาคาร ตามลำดับ

**ข้อเสนอแนะ** เกี่ยวกับพื้นที่ทั้งภายในและภายนอกอาคารในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมภายนอก คือ ควรมีการเพิ่มพื้นที่จอดรถและที่จอดรถควรมีต้นไม้บังแดดหรือ ที่บังแดดอื่นๆ ส่วนในเรื่องการให้บริการควรให้บริการด้วยความรวดเร็วและตรงประเด็นกับเนื้องานในแต่ละส่วนงานของการให้บริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## บทที่ 5

# สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา แนวความคิดในการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัด พระนครศรีอยุธยา โดยมีขั้นตอนในการศึกษาสรุปได้ดังนี้

### 5.1 สรุปผลการวิจัย

#### 5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพแวดล้อม ของอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เสนอแนวทางการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

#### 5.1.2 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้ให้บริการซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่และบุคลากร แต่ละฝ่ายในองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกลุ่มผู้ใช้บริการในพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด พระนครศรีอยุธยา

#### 5.1.3 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 2 กลุ่มคือ

- กลุ่มผู้ให้บริการ ประกอบด้วย ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ชั่วคราวและลูกจ้างโดยโครงสร้าง การแบ่งส่วนราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ปีงบประมาณ 2548) ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2548 มีเจ้าหน้าที่ทั้งหมด 214 คน

โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สำนักปลัด อบจ. จำนวน 47 คน
2. กองกิจการสภา อบจ. จำนวน 14 คน
3. กองแผนและงบประมาณ จำนวน 19 คน
4. กองคลัง จำนวน 51 คน
5. กองช่าง จำนวน 57 คน
6. กองส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำนวน 20 คน
7. หน่วยตรวจสอบภายใน จำนวน 6 คน

- กลุ่มผู้ใช้บริการ ประกอบด้วย ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการภายในองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีผู้รับบริการจำนวน 135 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 5.1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสังเกตพฤติกรรม แบบสอบถาม เกี่ยวกับการใช้อาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในปัจจุบัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ชุด

#### ชุดที่ 1 สอบถามผู้ให้บริการ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการให้บริการและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในพื้นที่ของจังหวัด

ตอนที่ 3 ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายใน

ส่วนที่ 1 พื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 พื้นที่แกนสัญจร

ตอนที่ 4 ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกอาคาร

ชุดที่ 2 สอบถามผู้รับบริการประกอบด้วย ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการให้บริการและความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 3 ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายใน

ส่วนที่ 1 พื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 พื้นที่แกนสัญจร

ตอนที่ 4 ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกอาคาร

### 5.1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อหาประสิทธิภาพ ของแบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ดังนี้

1. แบบสอบถาม โดยการเก็บแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ชุด

ชุดที่ 1 ใช้สำหรับผู้ให้บริการจำนวน 190 คน

ชุดที่ 2 สำหรับผู้รับบริการจำนวน 103 คน

2. การสังเกตพฤติกรรม ผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรมและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้งานพื้นที่ทำงานและให้บริการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. ภาพถ่าย บันทึกรายละเอียดทางกายภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 5.1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ผลการสำรวจผู้วิจัยวิเคราะห์ผลตามที่ปรากฏเป็นแบบบรรยายสภาพการณ์ พื้นที่ศึกษา ในส่วนของพื้นที่ทำงานและพื้นที่ให้บริการ

#### 1. แบบสอบถามความคิดเห็น

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติการหาค่าร้อยละ

2. การสังเกตพฤติกรรม ในการสังเกตพฤติกรรมจะทำการวิเคราะห์โดยการบันทึกพฤติกรรมที่สังเกตในพื้นที่ทำงานในแต่ละหน่วยงานภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

### 5.1.7 ผลการวิจัย

จากการศึกษา แนวความคิดในการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

#### 1. สรุปผลข้อมูลผู้ให้บริการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้บริการ

จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถามผู้ให้บริการ จำนวน 190 ชุด ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ให้บริการ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี และระยะเวลาการทำงานอยู่ในช่วง ต่ำกว่า 5 ปี ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยจำเป็นต้องเก็บแบบสอบถามผู้ให้บริการเพื่อให้ได้สัดส่วนของจำนวนบุคลากรในส่วนงานต่างๆ อย่างเหมาะสมจึงเฉลี่ยตามสัดส่วนประชากร โดยกองช่างมีประชากรมากที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อมูลการให้บริการและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในพื้นที่ของจังหวัด เนื่องจากในตอนที่ 2 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการมีจุดให้บริการกับหน่วยงานและผู้มาติดต่อจะทำให้ประหยัดเวลาในการทำงาน และมีความรวดเร็วในการให้บริการประชาชน

ตอนที่ 3 ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในอาคาร แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 พื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงาน

พื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงานในปัจจุบันยังไม่มีความเหมาะสมในการทำงาน การระบายความร้อนจากการใช้เครื่องปรับอากาศมีความเหมาะสมดี ในขณะที่การระบายอากาศจากลมธรรมชาติยังมีความเหมาะสม เนื่องจากมีความต้องการให้มีการใช้เครื่องปรับอากาศในสำนักงานมากกว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามีความเสี่ยงรบกวนจากภายนอกอาคารในการปฏิบัติงาน จำนวนพื้นที่วางอุปกรณ์ พื้นที่พักคอย และความเป็นสัดส่วนในการทำงานนั้นยังไม่มีความเหมาะสม

จากการสอบถามเรื่องแสงสว่างภายในอาคารยังเห็นว่า มีแสงน้อยเกินไป และรองลงมา มีความเห็นว่าแสงอยู่ในระดับพอดี และยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับพื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงาน

คือ ในการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับพื้นที่ภายในอาคารควรมีการปรับปรุงเรื่องขนาดพื้นที่ในการไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำงาน และมีพื้นที่สำหรับพักผ่อนในแต่ละส่วนงาน ทั้งยังเสนอให้มีการจัดทำโรงอาหารเพื่ออำนวยความสะดวกแก่พนักงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

## ส่วนที่ 2 พื้นที่แกนสัญจร

ผู้วิจัยสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่เกี่ยวกับเรื่องทางสัญจร ได้ดังนี้ ปัญหาแรกคือ แสงสว่างบริเวณบันไดไม่เพียงพอ ปัญหารองลงมา คือ ทางเดินในบริเวณส่วนงานของท่านแคบเกินไป ขนาดบันไดในบริเวณส่วนงานของท่านแคบเกินไป และการระบายอากาศบริเวณบันไดไม่เพียงพอ

ตอนที่ 4 ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกอาคาร โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

### ส่วนที่ 1 ที่จอดรถ

กลุ่มตัวอย่างผู้ให้บริการส่วนใหญ่เดินทางมาทำงานที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้วยวิธีการขับรถยนต์ส่วนตัว รองลงมาคือใช้รถจักรยานยนต์ นอกจากนี้ยังเดินทางด้วยรถโดยสาร และการเดินทางมาทำงานตามลำดับ

ในด้านการกำหนดเส้นทางในการเดินทางในที่จอดรถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาของกลุ่มตัวอย่างผู้ให้บริการ ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการเข้าออกถนนทางซึ่งอาจมีความสะดวกมากกว่า

ปัญหาในด้านที่จอดรถซึ่งผู้วิจัยได้สอบถามกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดให้ความเห็นว่าพื้นที่จอดรถไม่มีความเพียงพอ รองลงมาคือพื้นที่จอดรถขาดร่มเงา และขาดความปลอดภัย

### ส่วนที่ 2 มุมมองและทัศนียภาพ

การถามข้อมูลในเรื่องการมองเห็นสำนักงานได้ก่อนเข้าถึงตัวอาคารนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สามารถมองเห็นอาคารได้ก่อนเข้าถึงตัวอาคาร ส่วนเรื่องอื่นๆ เช่นพื้นที่เปิดโล่งภายนอกอาคารยังมีพื้นที่เปิดโล่งที่ไม่เพียงพอ และความสวยงามในการจัดทัศนียภาพภายนอกของอาคารยังไม่มี ความสวยงาม รวมทั้งยังมีการจัดพื้นที่พักผ่อนภายนอกอาคารยังไม่มี ความเหมาะสม

## 2. สรุปผลข้อมูลผู้รับบริการ

### ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้รับบริการ

ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บกลุ่มตัวอย่างผู้รับบริการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจำนวน 103 คน โดยกลุ่มตัวอย่าง มีสัดส่วนเพศชายและเพศหญิงที่ใกล้เคียงกัน สถานภาพส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สมรสแล้วและอยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี มีวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ ม.3 และมีระยะเวลาการอยู่อาศัยในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในช่วง 16-20 ปี ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง รองลงมาค้าขาย เกษตรกร รับราชการและทำงานอิสระตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างที่มาใช้บริการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนใหญ่พักอาศัยห่างจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 0-5 กิโลเมตร แต่ยังมีส่วนหนึ่งซึ่งอยู่ค่อนข้างไกลคือระยะ 11-15 กิโลเมตร เห็นได้ว่าผู้มาติดต่องานในส่วนมากต้องเดินทางค่อนข้างไกล

เอกสาร เป็นวิทยานิพนธ์ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**ตอนที่ 2** ข้อมูลการให้บริการและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในพื้นที่ของจังหวัด  
จากการสอบถามข้อมูลการให้บริการและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในพื้นที่ของ  
จังหวัด ที่ผู้รับบริการคาดหวังพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เวลาในการติดต่อกันมากกว่า 1 ชั่วโมง  
และการมีจุดให้บริการในการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้นจะช่วยประหยัดเวลาในการติดต่อกัน  
ได้มากขึ้นเป็นอันดับแรก รองลงมาคือมีความสะดวกรวดเร็วในการบริการประชาชน โดยรวมแล้ว  
กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจุดให้บริการในการประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่นอื่นภายใน  
องค์การบริหารส่วนจังหวัด

**ตอนที่ 3** สภาพแวดล้อมทางกายภาพภายใน อาคาร แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

**ส่วนที่ 1** พื้นที่ใช้สอยในการรับบริการ

ในการใช้บริการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนใหญ่กลุ่ม  
ตัวอย่างผู้รับบริการเคยเข้ามาใช้งานในส่วนงานกองช่างมากเป็นอันดับ 1 รองลงมาเป็นงานกองแผน  
และงบประมาณ และงานกองส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความเห็นต่อพื้นที่ใช้สอยในการรับบริการ เกี่ยวกับแสง  
สว่างภายในอาคารว่ามีความพอดี และในเรื่องของเสียงรบกวน การระบายความร้อนจากการใช้  
เครื่องปรับอากาศในพื้นที่รับบริการ ขนาดพื้นที่พักผ่อน และการบริการเอกสารให้ความรู้ มีความเห็น  
ว่ามีความเหมาะสม

**ส่วนที่ 2** พื้นที่แกนสัญจร

พื้นที่แกนสัญจร ปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือปัญหาการระบายอากาศบริเวณบันได  
ไม่เพียงพอ ปัญหารองลงมาคือทางเดินบริเวณที่ท่านเข้าไปติดต่อในหน่วยงานแคบเกินไป ปัญหา  
เรื่อง ห้องน้ำ/ส้วมของผู้รับบริการ ส่วนใหญ่ยังเห็นว่าจำนวนสุขภัณฑ์ไม่เพียงพอและการระบาย  
อากาศไม่ดี

**ตอนที่ 4** ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกอาคาร แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

**ส่วนที่ 1** ที่จอดรถ

กลุ่มตัวอย่างผู้รับบริการส่วนใหญ่เดินทางมาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้วย  
รถยนต์ รถจักรยานยนต์ และรถโดยสารประจำทาง ตามลำดับโดยมีความคิดเห็นว่าเป็น  
ในการกำหนดเส้นทางเข้าออกของรถภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในปัจจุบัน  
ว่ายังไม่มีความเหมาะสม จากนั้นได้ลำดับความสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับการจอดรถของผู้ใช้บริการ  
ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่าพื้นที่จอดรถไม่มีความเพียงพอ พื้นที่จอดรถ  
ขาดร่มเงา ขาดความปลอดภัย เรียงตามลำดับ

**ส่วนที่ 2** มุมมองและทัศนียภาพ

กลุ่มตัวอย่างผู้รับบริการมีความเห็นเกี่ยวกับมุมมองและทัศนียภาพ สิ่งที่เห็นว่าดี  
อยู่แล้วได้แก่ สามารถมองเห็นอาคาร ได้ก่อนเข้าถึงตัวอาคารและสิ่งที่คิดว่ายังไม่เหมาะสมได้แก่  
พื้นที่เปิดโล่งภายนอกอาคาร ความสวยงามในการจัดทัศนียภาพภายนอกอาคารและการจัดพื้นที่พักผ่อน  
ไม่ทั่วถึง

## 5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวความคิดในการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถสรุปผลสภาพแวดล้อมทางกายภาพในปัจจุบันของอาคาร และปัญหาการใช้งานภายในอาคาร องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตลอดจนผู้ใช้อาคารและแนวทางในการออกแบบ อาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ดังนี้

### 5.2.1 สภาพแวดล้อมภายนอกขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากการวิจัย พบว่า พื้นที่ในการจอดรถที่ปะปนกัน และไม่มีระเบียบในการจอดรถ ซึ่งรถจักรยานยนต์ส่วนใหญ่ไม่ได้จัดให้จอดอย่างเป็นระเบียบ โดยส่วนใหญ่จะไปจอดตามข้างของอาคารที่มีพื้นที่พอจอดได้ ดังนั้นผู้ใช้รถจักรยานยนต์จึงต้องการให้มีการจัดระเบียบการจอดรถ เช่น การตีเส้นการจอดตำแหน่งอย่างชัดเจน ผู้ใช้รถยนต์ส่วนตัว มีความเห็นว่า พื้นที่จอดรถได้รับความร้อนจากแสงแดดและขาดร่มเงา และขาดการตีเส้นการจอดตำแหน่งอย่างชัดเจน วิมลสิทธิ์ หรยางกุล (2535 : 212) กล่าวว่า สภาพการเข้า-ออก และการจราจรภายใน โดยให้กำหนดตำแหน่งหรือจุดเข้า-ออก ของที่ตั้งและทางสัญจรภายในบริเวณ โครงการ และอาจเสนอแนะจุดที่เหมาะสมที่จะเป็นทางเข้า-ออก หรือเส้นทางที่เหมาะสมที่จะเป็นการสัญจรภายใน สำหรับผู้ใช้ประเภทต่างๆ วิจิตร วรุตบางกุล (2524 : 53) กล่าวว่า เส้นทางจราจร และที่จอดยานพาหนะควรมีการจัดทำและแบ่งแยกเส้นทางสัญจรในสำนักงานให้เด่นชัด และใช้การได้ดี เพื่อขจัดอุปสรรค อันอาจจะเกิดขึ้นได้ จึงมักจะแบ่งแยกเส้นทางสำหรับรถยนต์ และทางเท้า นอกจากนี้ยังต้องเตรียมบริเวณสำหรับจอดยานพาหนะชนิดต่างๆ อีกด้วย และขาดการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อรองรับกิจกรรมภายนอก หรือเพื่อเป็นลานกิจกรรมในตอนเย็นของประชาชน เช่น การนั่งพักผ่อน การพักผ่อนและเป็นลานกิจกรรมการออกกำลังกายที่ขาดการรองรับ โดยไม่ได้คำนึงถึงสภาพแวดล้อมภายนอก

### 5.2.2 สภาพแวดล้อมภายในขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

#### 1. ขนาดพื้นที่ใช้สอยในอาคาร

จากการวิจัย พบว่า การกำหนดขนาดของพื้นที่ในการปฏิบัติงานของอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาซึ่งเป็นอาคารราชการนั้นมีเงื่อนไขในการออกแบบที่จะต้องเป็นไปตามข้อกำหนดมาตรฐานอาคารประเภทที่ทำการของราชการ พ.ศ. 2521 โดยมีองค์ประกอบที่สามารถกำหนดพื้นที่ได้เองตามปัญหาที่เกิดขึ้น คือการเพิ่มเติมในส่วนของพื้นที่เก็บเอกสารและเก็บอุปกรณ์ของสำนักงาน ตลอดจนอุปกรณ์ต่างๆ ของแต่ละส่วนงานตามขนาดที่จำเป็นและเพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากอาคารในปัจจุบันมีพื้นที่สำหรับเก็บเอกสารและอุปกรณ์ไม่เพียงพอ จึงทำให้เอกสารและอุปกรณ์ต่างๆ ต้องเก็บไว้ในส่วนของพื้นที่ปฏิบัติงานจึงทำให้การปฏิบัติงานเกิดการติดขัด โดยมาตรฐานพื้นที่ทำงาน โดยประมาณ 6.00 ตารางเมตร/คน นอกจากนี้ความหนาแน่นยังเกิดจากเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การขาดระเบียบในการจัดครุภัณฑ์ ประเภท โต๊ะ-เก้าอี้ ตู้เก็บเอกสาร เป็นต้น ส่วนการจัดพื้นที่ปฏิบัติงาน ควรจัดเป็นแบบกั้นเป็นห้องๆ ผสมกับแบบเปิดโล่ง มีผนังหรือตู้เตี้ยกั้นตามสายงาน สอดคล้องกับทฤษฎีของ วีระ อินพันทัง (2524 : 76-78) ซึ่งกล่าวว่า การจัดพื้นที่เปิดโล่ง มีผนังหรือตู้เตี้ย กั้นตามสายงานจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกมีภาวะความเป็นส่วนตัวมากกว่าการจัดเป็นห้องโล่งขนาดใหญ่ โดยไม่มีการแบ่งกั้น วิมลสิทธิ์ หรยางกูล (2535 : 289) ได้กล่าวว่า การออกแบบสภาพแวดล้อมกายภาพ ที่จัดแปลนแบบเปิดโล่งในสำนักงาน จำเป็นต้องจัดให้ผู้ใช้งานสามารถควบคุมขอบเขตระหว่างบุคคลได้ การที่เปิดโอกาสให้ผู้ทำงานในสำนักงานแบบเปิดโล่ง สามารถจัดตู้เอกสาร หรือ ฉากกั้นบริเวณระหว่างโต๊ะทำงานของแต่ละบุคคล หรือสามารถหันทิศทางของโต๊ะตามที่ต้องการเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้สามารถปรับให้เกิดความเป็นส่วนตัวได้

## 2. แสงสว่างในพื้นที่ทำงาน

จากการวิจัย พบว่า แสงสว่างภายในพื้นที่ทำงาน แสงสว่างมีความไม่เพียงพอต่อการใช้งานในพื้นที่ทำงาน เกิดจากการแบ่งห้องในแต่ละส่วนงานและชั้นวางของต่างๆ ที่นำมาวางทำให้แสงเข้าไม่ถึง และตำแหน่งของดวงโคมที่ไม่สัมพันธ์กับบริเวณที่ทำงาน ดังนั้น ควรจัดแสงสว่างให้ได้มาตรฐาน โดย Mcquiness (1971 : 762-777) กำหนดให้แสงสว่างในพื้นที่ทำงาน ควรมีแสงสว่างประมาณ 100 ฟุตแคนเดิล ระยะห่างระหว่างดวงโคมประมาณ 3.00 เมตร และควรให้ได้รับแสงสว่างจากธรรมชาติด้วย

## 3. ทางเดิน บันไดและห้องน้ำในอาคาร

จากการวิจัย พบว่า ทางเดิน บันได และห้องน้ำในอาคารถือได้ว่าเป็นแกนหลักของอาคารทั้งนี้จากรูปแบบอาคารเคมการออกแบบห้องน้ำ ทางเดินที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอเนื่องจากที่นั่งทำงานของเจ้าหน้าที่ไม่พอ และการวางชั้นเก็บของวาง บังหน้าตาเพื่อให้เกิดพื้นที่ในการทำงาน ซึ่งจากการเปรียบเทียบกับข้อกำหนดมาตรฐานอาคารประเภทที่ทำการของราชการ พ.ศ.2521 กล่าวว่า ทางเดินโดยทั่วไปควรมีความกว้างไม่เกิน 2.70 เมตร แต่ปัจจุบันขนาดทางเดินมีขนาดน้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ และห้องน้ำ-ห้องส้วมที่มีปัญหาในเรื่องของมาตรฐานในการบำรุงรักษาความสะอาด Mcquiness (1971 : 72) กำหนดไว้ว่า โถส้วม 1 ที่ ที่ปีสสาวะ 1 ที่ และอ่างล้างหน้า 1 อ่าง ต่อจำนวนผู้ใช้สอย 15-25 คน ซึ่งใกล้เคียงกับมาตรฐานอาคารประเภทที่ทำการของราชการ พ.ศ. 2521 และห้องน้ำ-ห้องส้วม ควรแยกชาย-หญิง ควรจัดให้มีทุกชั้นของอาคาร เพื่อให้ถูกสุขลักษณะอนามัยต่อผู้ใช้สอย

## 5.3 ข้อเสนอแนะ

### 5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวความคิดในการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากการรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย ได้ผลตามรายละเอียดในบทสรุปและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. การกำหนดมาตรฐานในการใช้สอยพื้นที่ให้ชัดเจน และนำมาเปรียบเทียบกับความต้องการในด้านการใช้สอยของผู้ปฏิบัติงาน และควรเพิ่มส่วนงานที่มีความสำคัญต่อการขยายตัวของจังหวัด เพื่อรองรับจำนวนของผู้ใช้บริการและการขยายตัวของเจ้าหน้าที่
2. จัดให้มีพื้นที่จอดรถอย่างเป็นระเบียบ การตีเส้นตำแหน่งการจอดรถ การเดินรถ ป้ายนำทาง และการกำหนดเส้นทางสัญจรทางเข้า – ออกที่ชัดเจน
3. เพิ่มพื้นที่ในการทำงานของเจ้าหน้าที่ ให้เพียงพอ ให้สอดคล้องกับองค์ประกอบ ดังนี้ แสงสว่าง การระบายอากาศ ความปลอดภัยในอาคาร เสียงรบกวน ทางสัญจรในอาคารเป็นต้น
4. การจัดให้มีลานกิจกรรมภายนอกเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามาใช้ในช่วงเย็นในการออกกำลังกาย

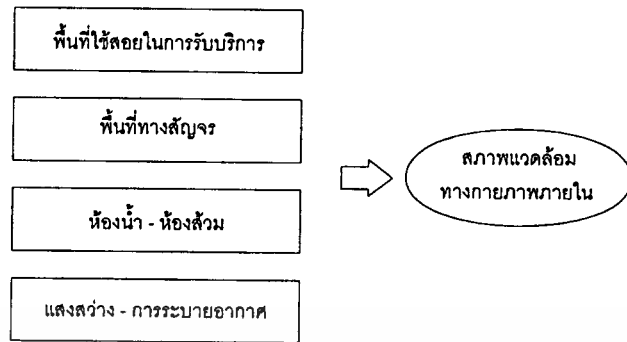
### 5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ละเอียดยิ่งขึ้น หรือการนำข้อมูลไปใช้จะต้องศึกษาถึงศักยภาพของพื้นที่ในการขยายตัวของแต่ละจังหวัดในทิศทางการขยายตัวว่าไปในทิศทางใดเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนา
2. การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์ถึงงบประมาณของโครงการเพื่อการออกแบบ และก่อสร้างของอาคารราชการ เพื่อให้ทราบถึงงบประมาณที่จะต้องจัดเตรียมตามลำดับความสำคัญในการดำเนินการ

## 5.4 การนำเสนอแนวความคิดในการออกแบบ

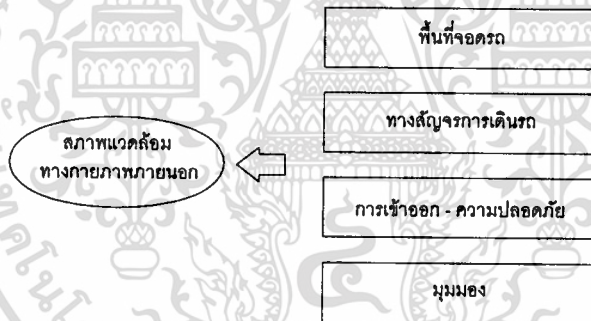
จากผลการวิจัย พบว่า แนวความคิดในการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมและสรุปผลการวิจัย นำมาเสนอเป็นแนวทางการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยแบ่งการเสนอแนวความคิดในการออกแบบเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวความคิดในการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา



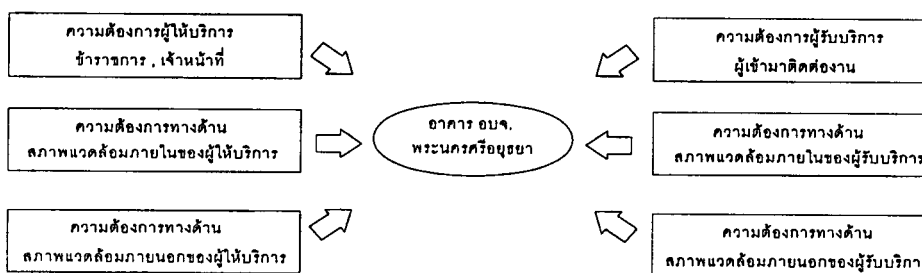
ภาพที่ 5.1 แนวความคิดในการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายใน

ตอนที่ 2 แนวความคิดในการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

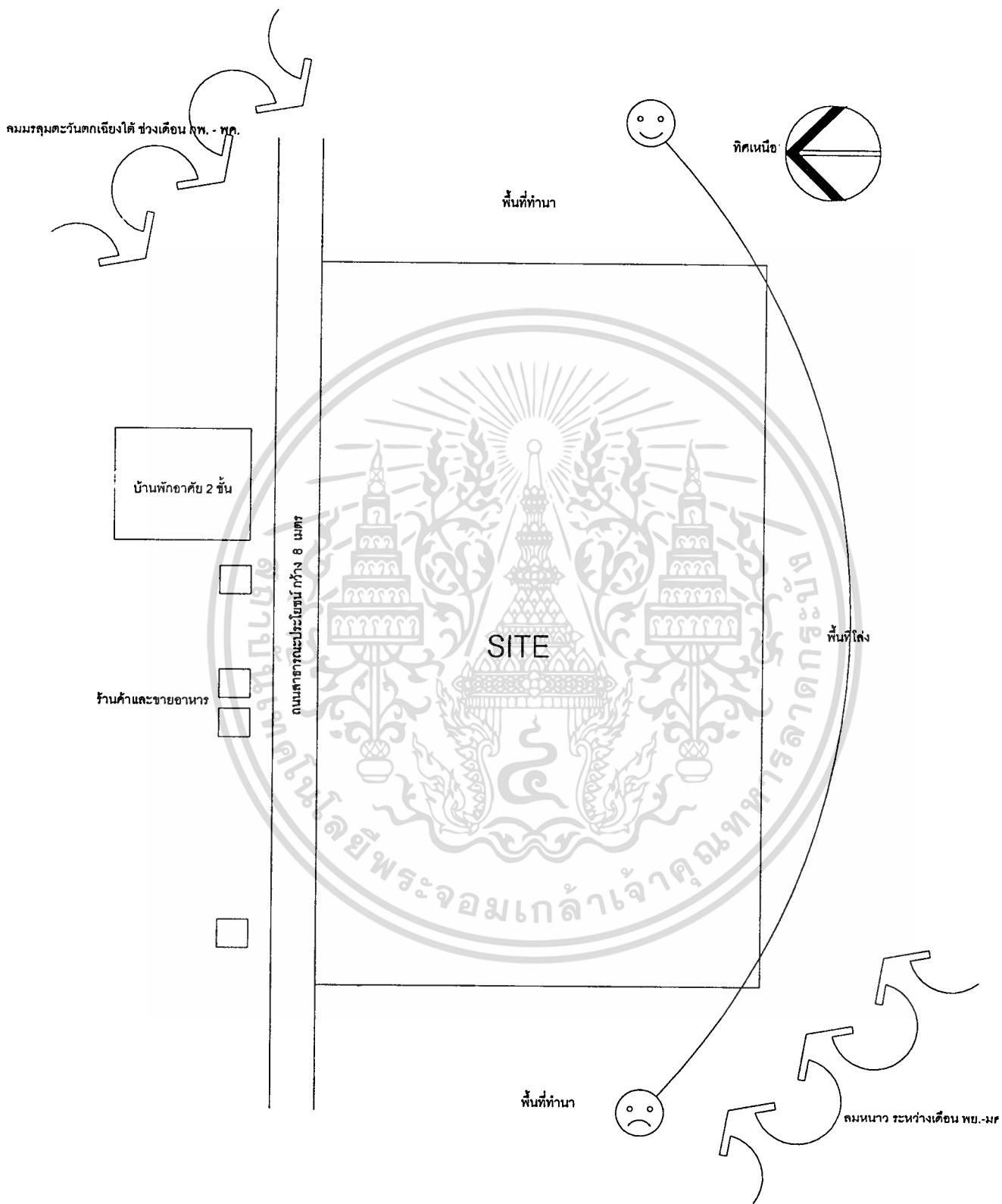


ภาพที่ 5.2 แนวความคิดในการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอก

ตอนที่ 3 แนวความคิดในการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต่อความต้องการของผู้ให้บริการและผู้รับบริการ



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
**ภาพที่ 5.3 แนวความคิดในการออกแบบอาคารต่อความต้องการของผู้ให้บริการและผู้รับบริการ**  
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



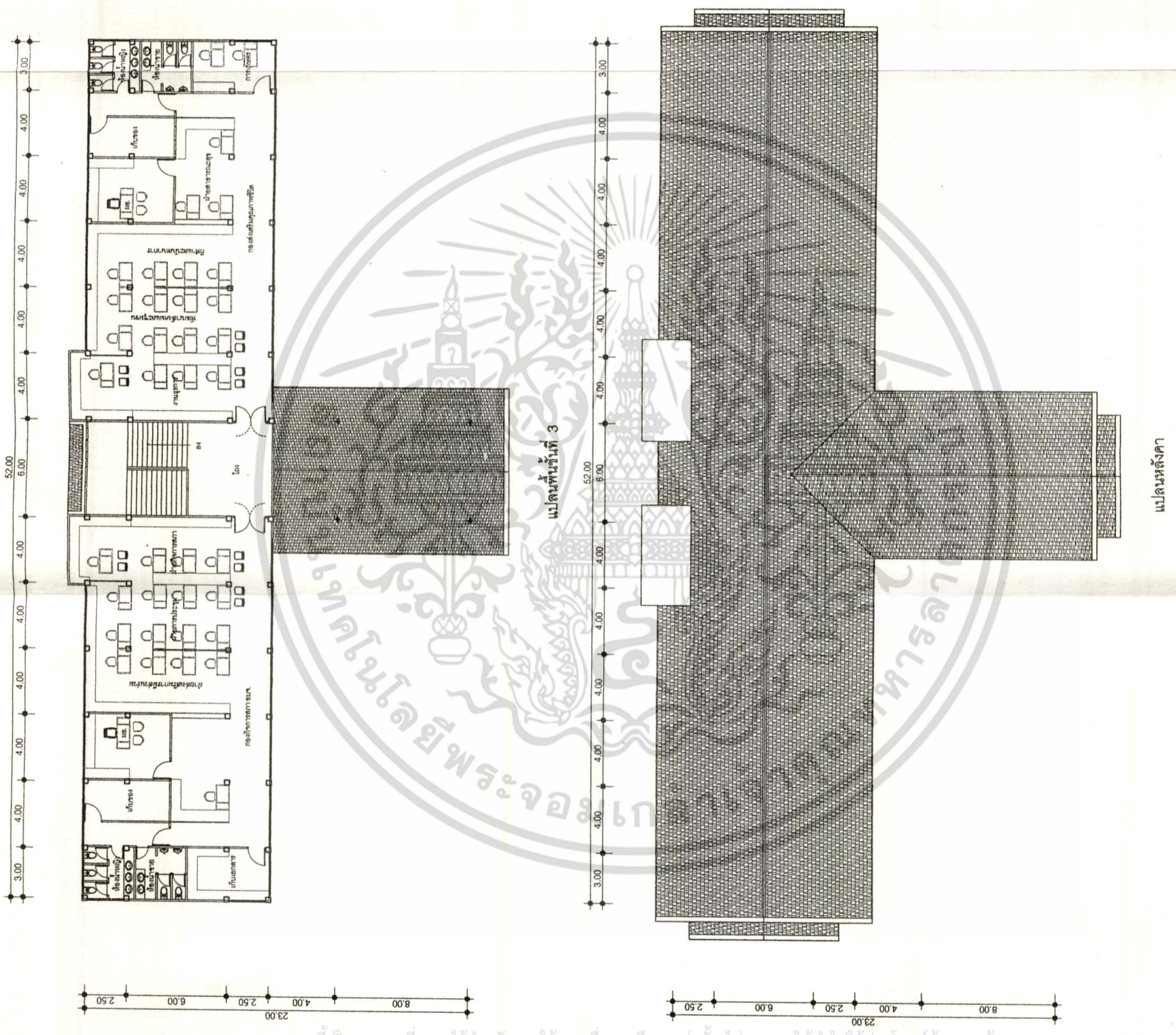
ภาพที่ 5.4 แสดงการวิเคราะห์พื้นที่ก่อสร้าง อบจ.พระนครศรีอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้







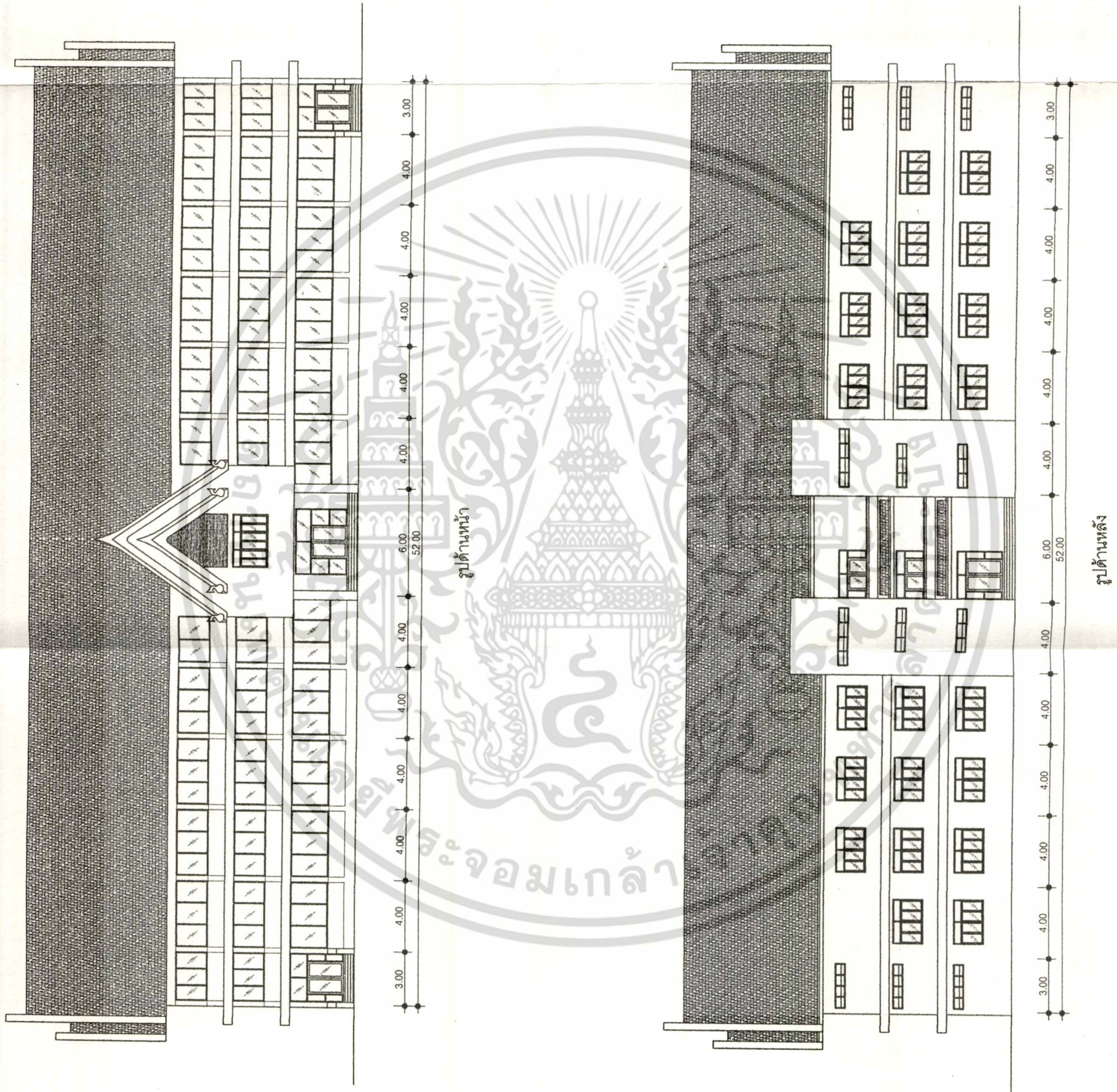


เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.8 แสดงแปลนพื้นที่ 3, แปลนหลังคา อาคาร อบจ.พระนครศรีอยุธยา (ส่วนอาคารเดิม)

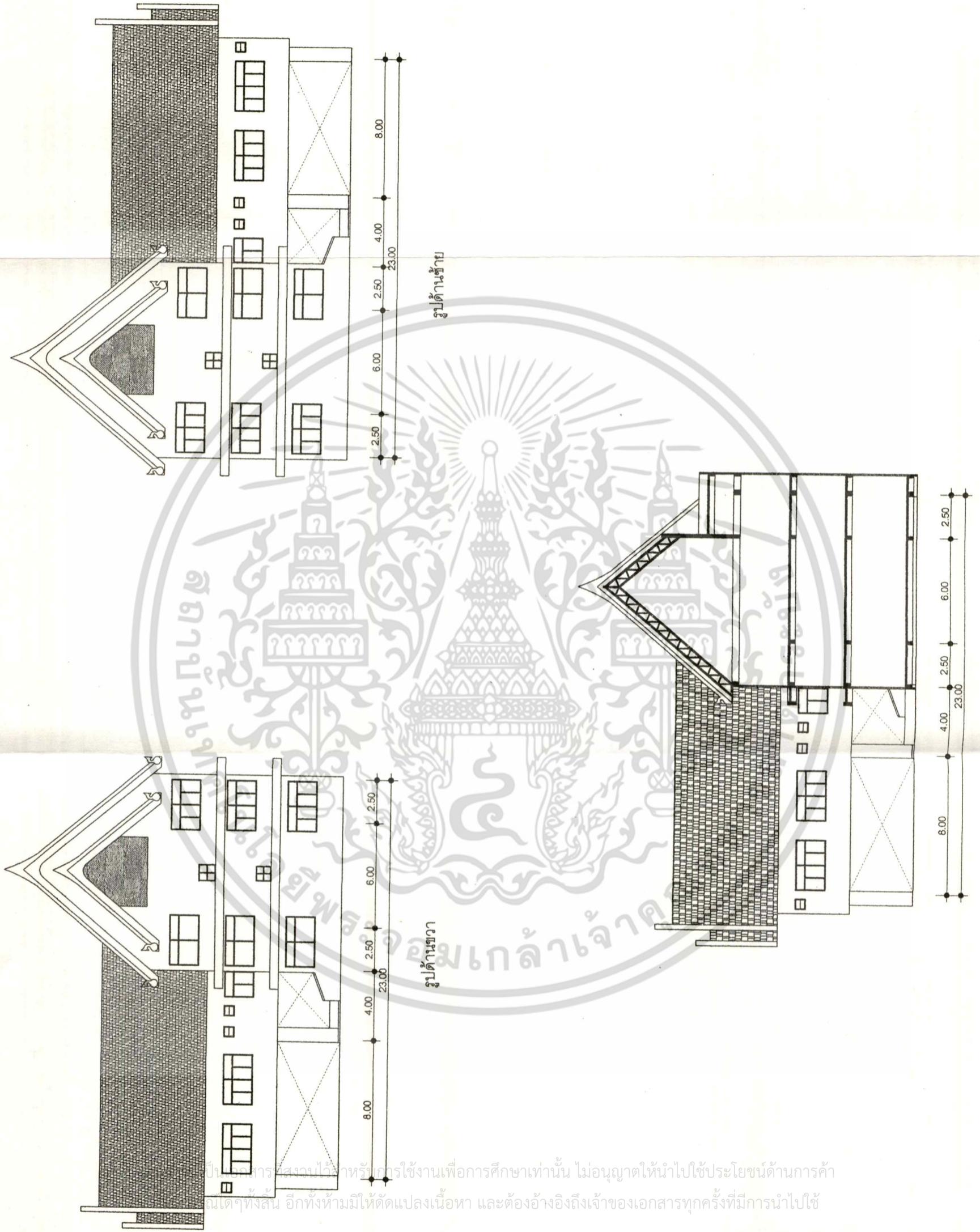
แปลนหลังคา

แปลนพื้นที่ 3



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

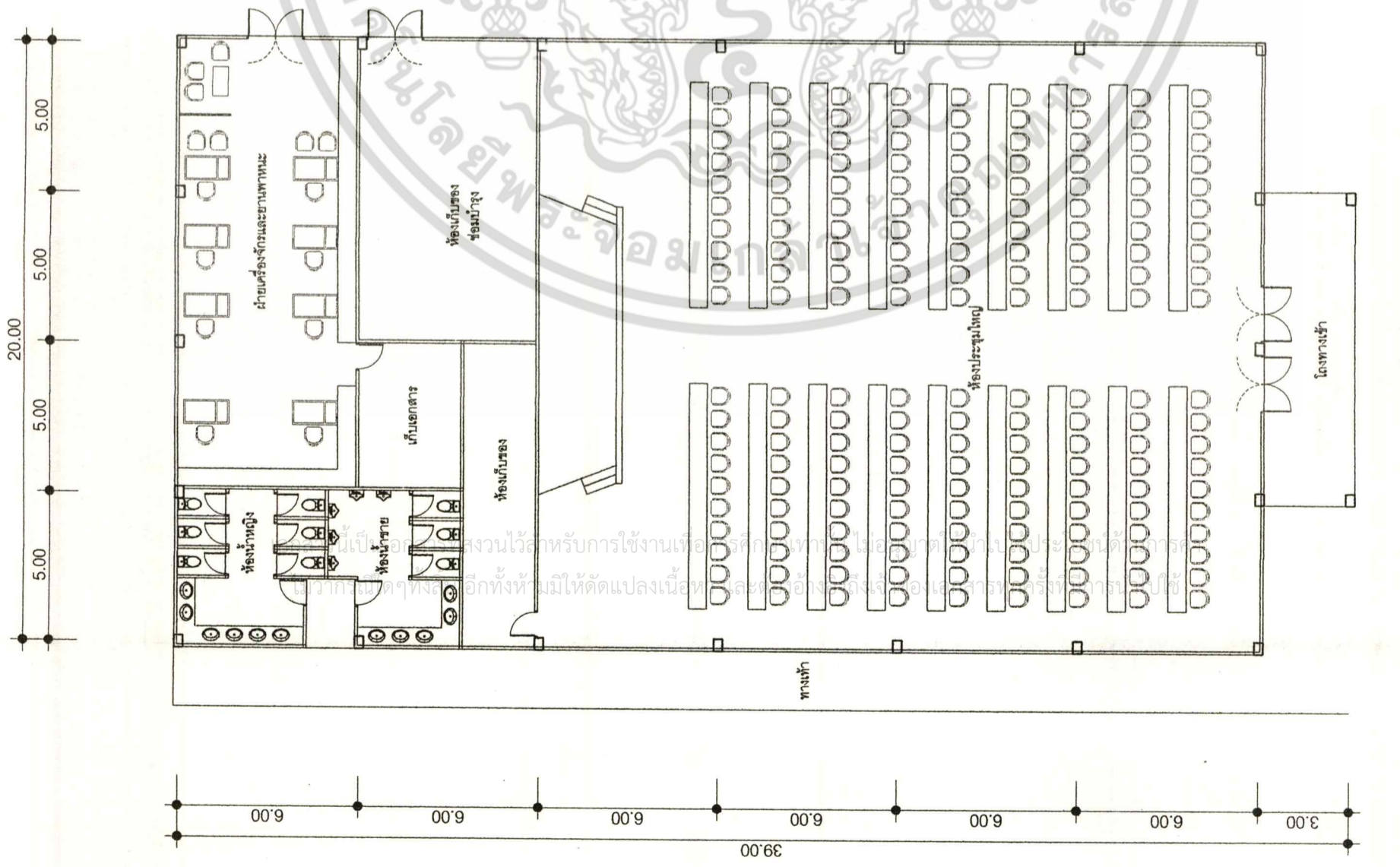
ภาพที่ 5.9 แสดงรูปด้านหน้า, รูปด้านหลัง อาคาร อบจ.พระนครศรีอยุธยา (ส่วนอาคารเดิม)



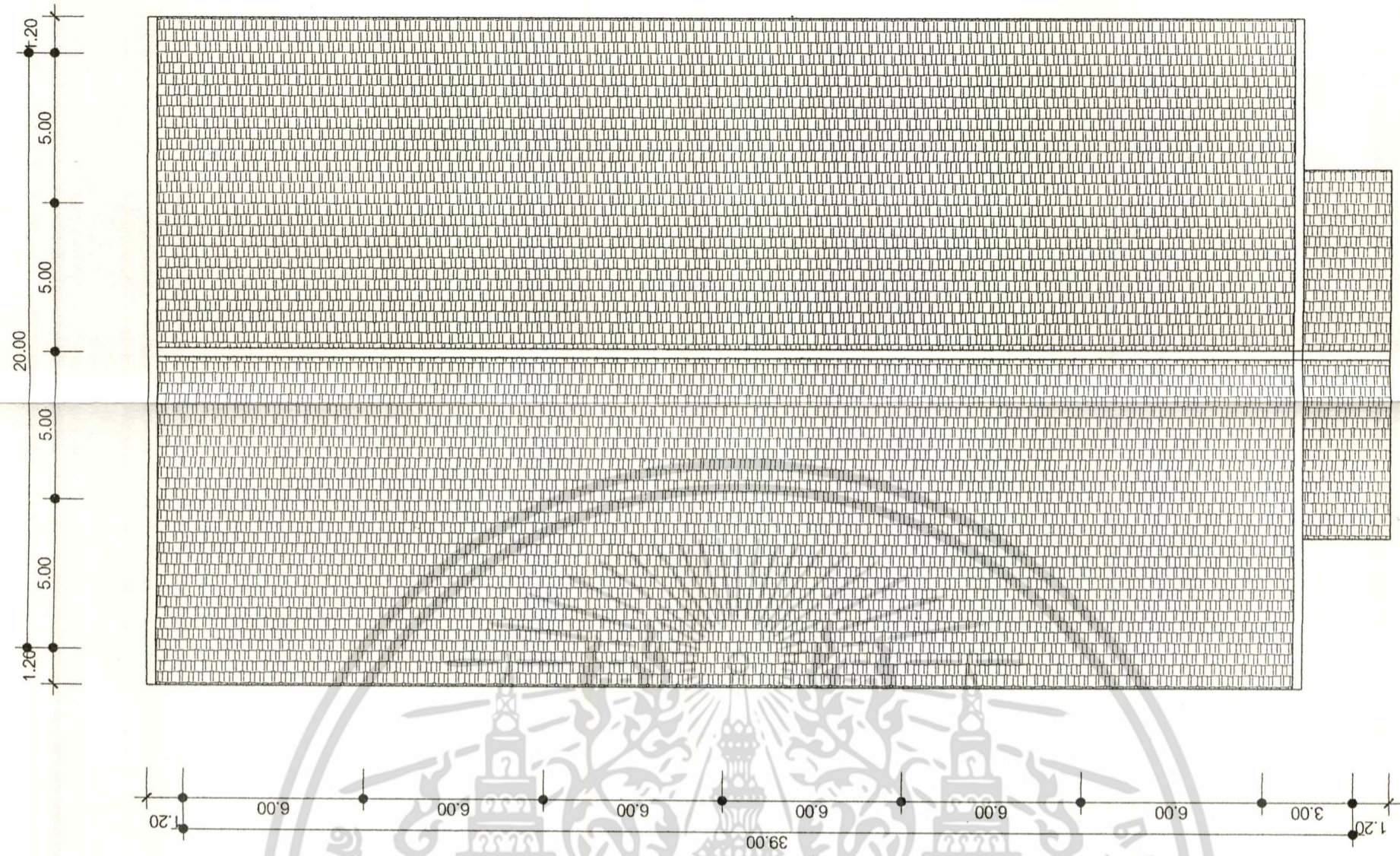
รูปตัด

ภาพที่ 5.10 แสดงรูปด้านขวา, รูปด้านซ้าย, รูปตัด อาคาร อบจ. พระนครศรีอยุธยา (ส่วนอาคารเดิม)

เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
กันได้ๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

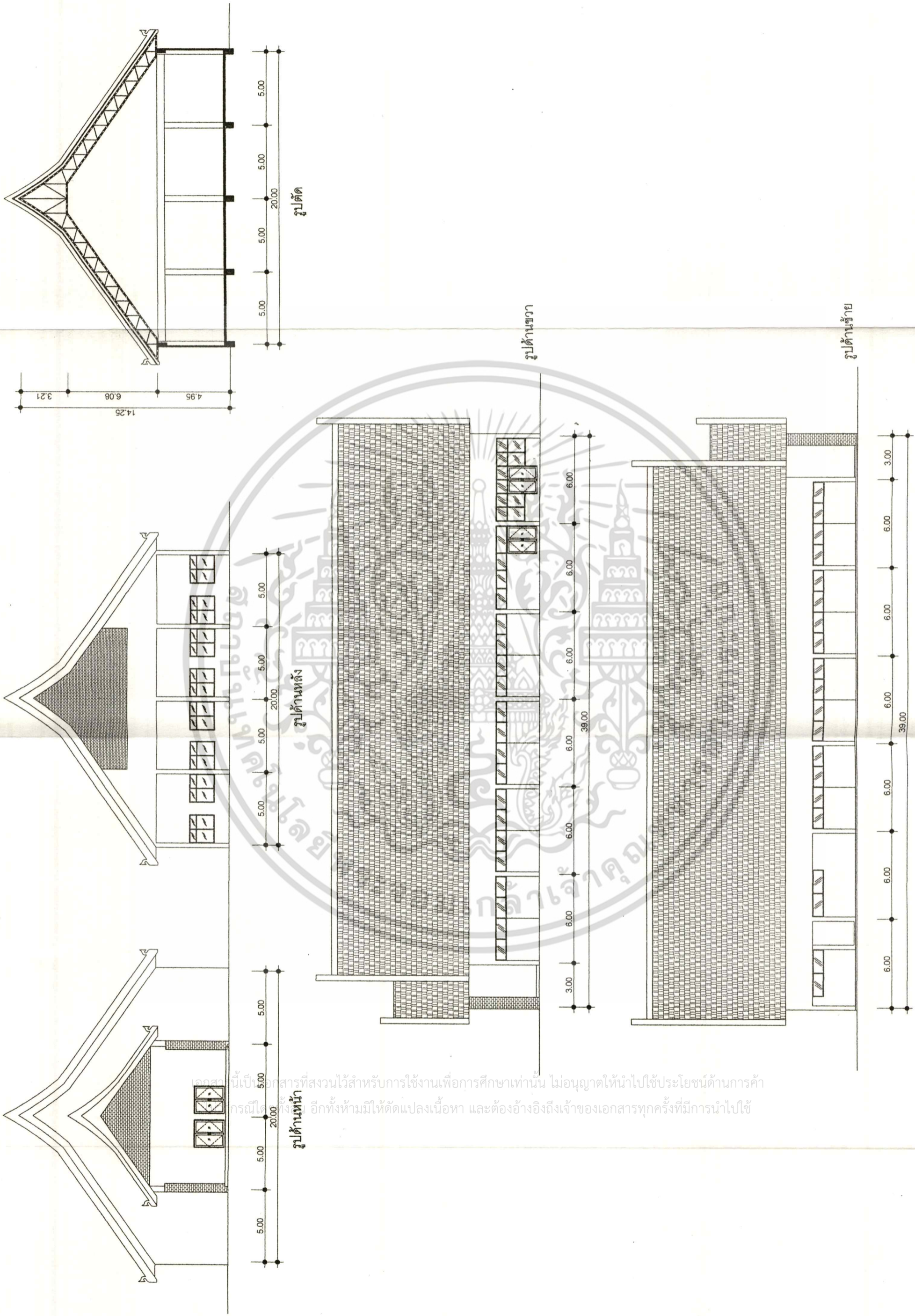


แปลนพื้นที่นํ้าล่าง



แปลนหลังคา

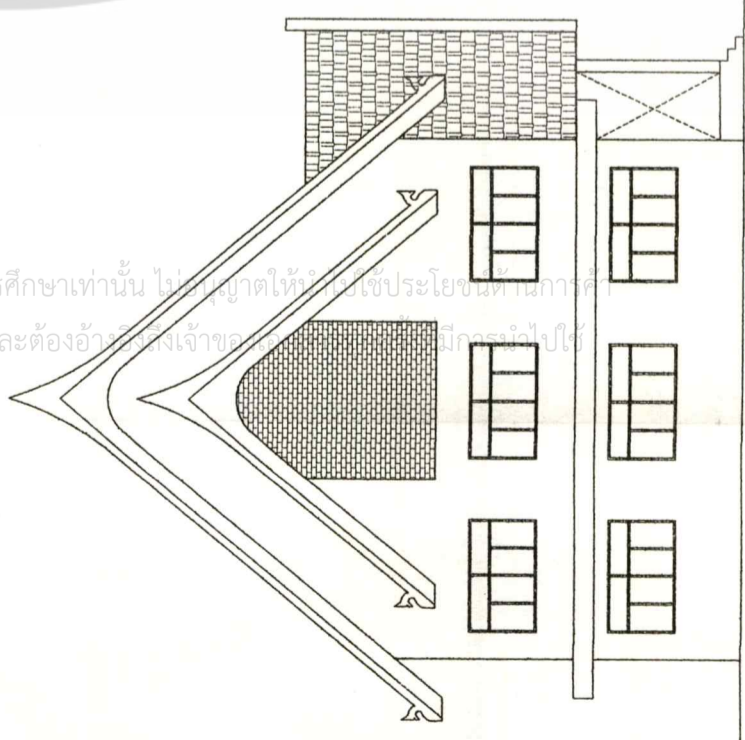
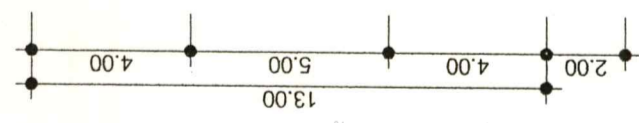
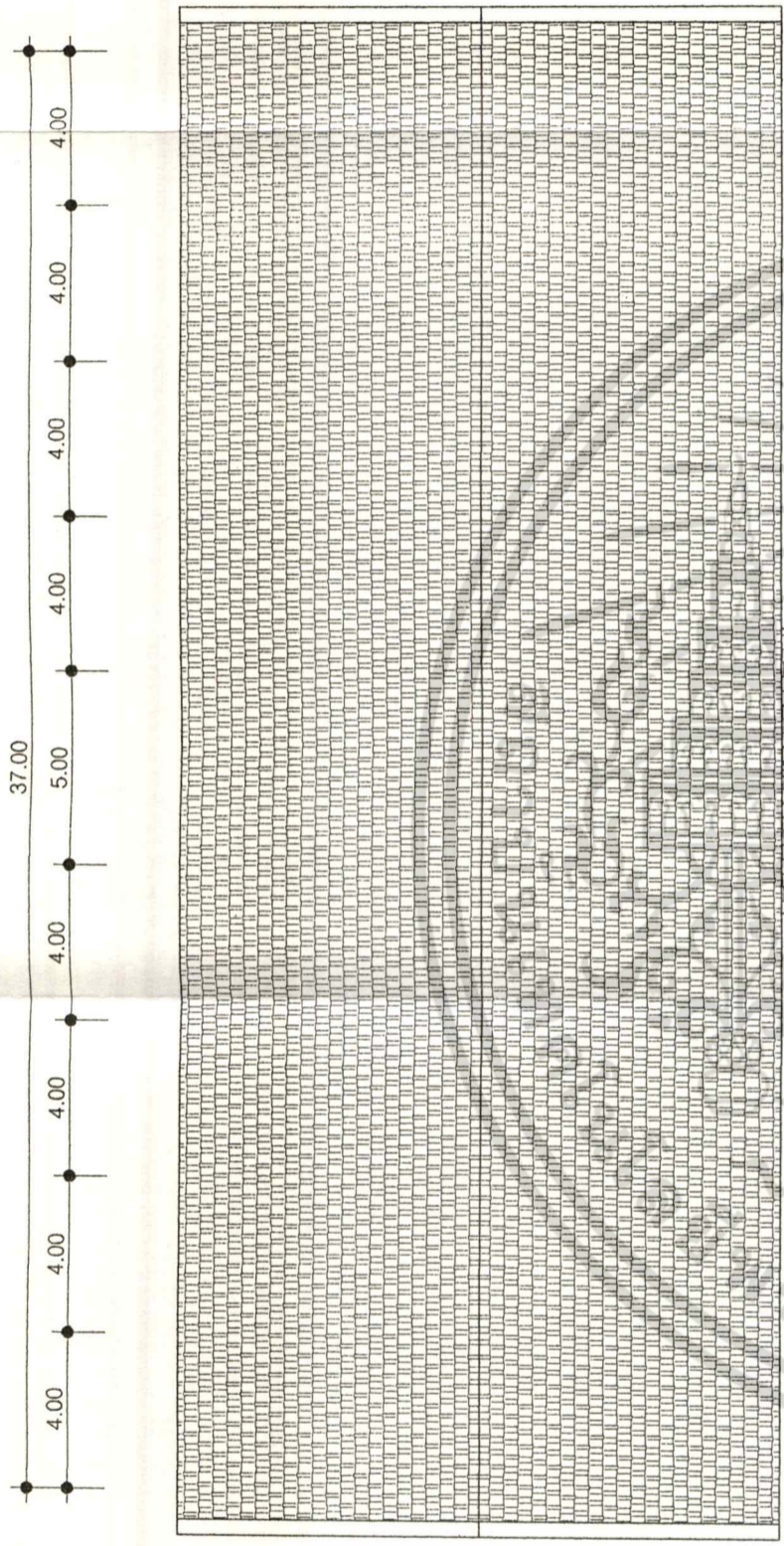
ภาพที่ 5.11 แสดงแปลนพื้นที่นํ้าล่าง , แปลนหลังคา อาคารหอประชุม



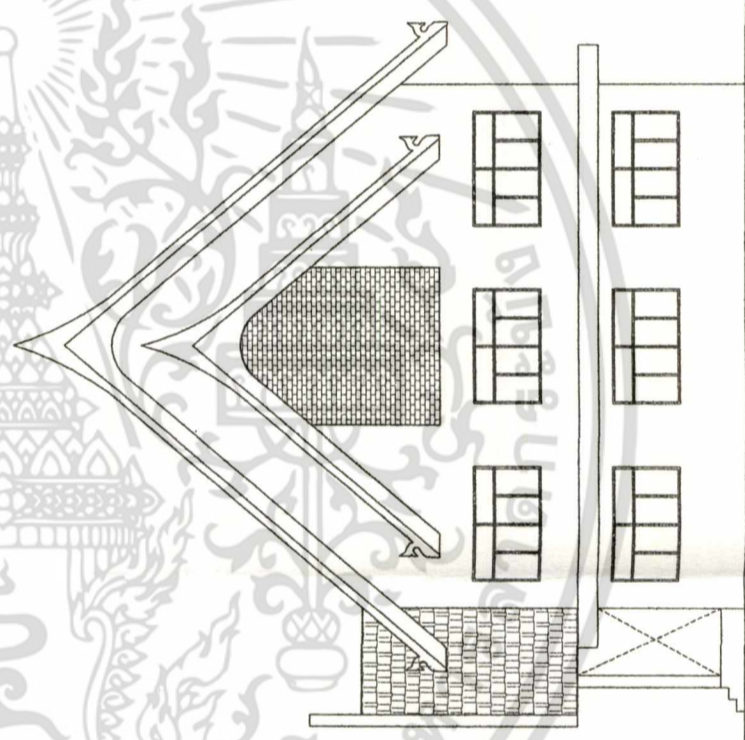
ภาพที่ 5.12 แสดงรูปด้าน , รูปตัด อาคารหอประชุม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
กรรมสิทธิ์ได้ ทั้งนี้ห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

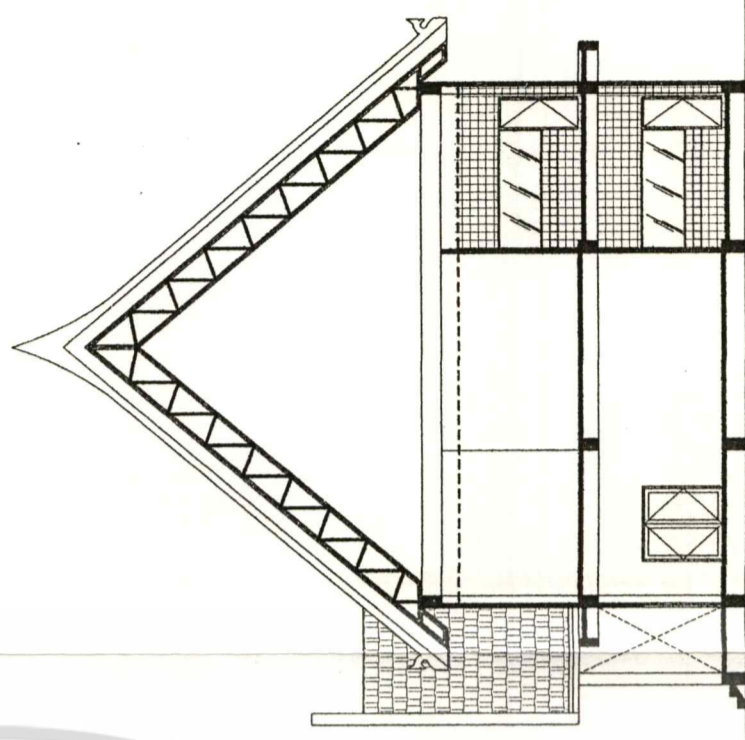




รูปด้านซ้าย



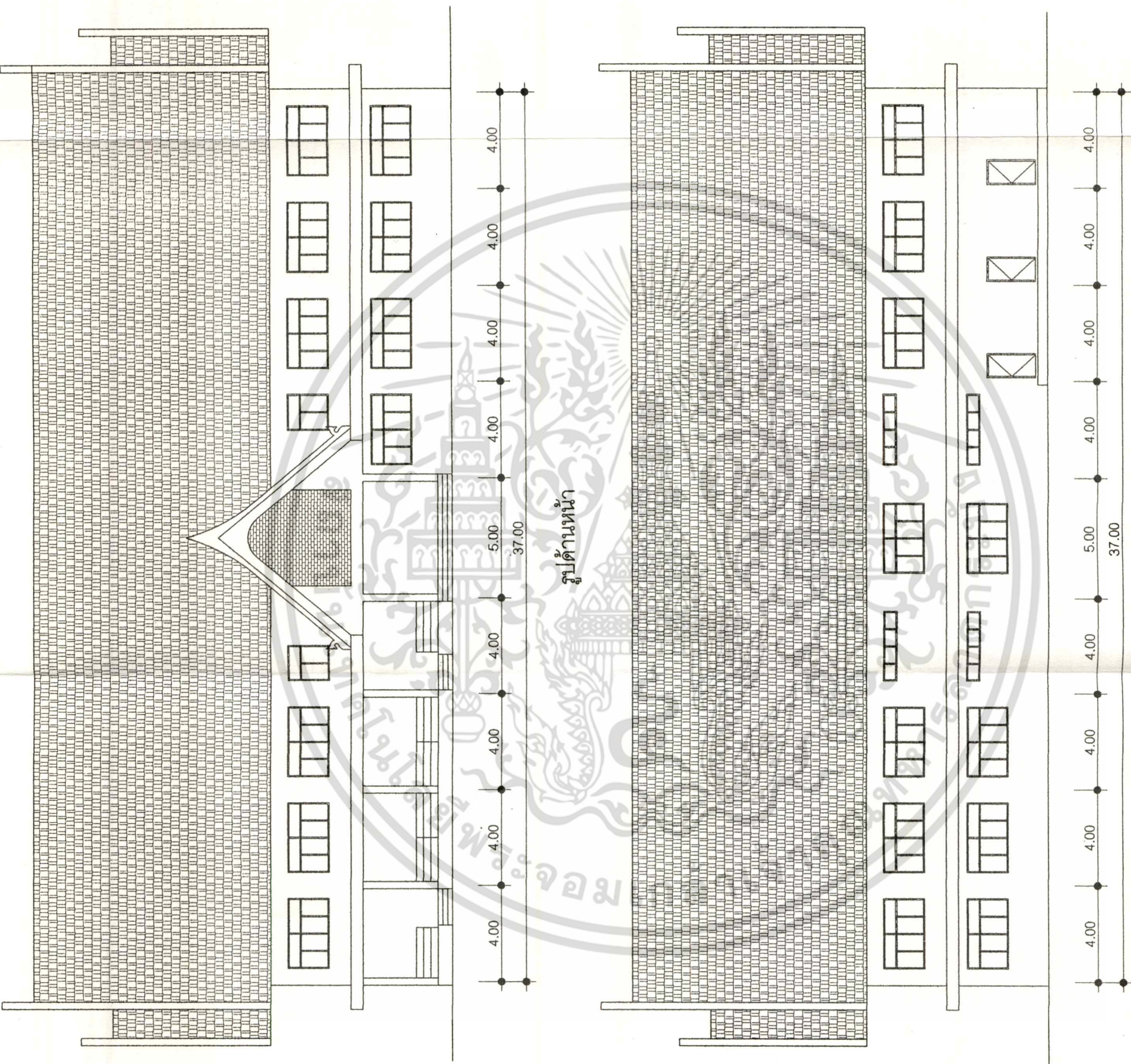
รูปด้านขวา



รูปตัด

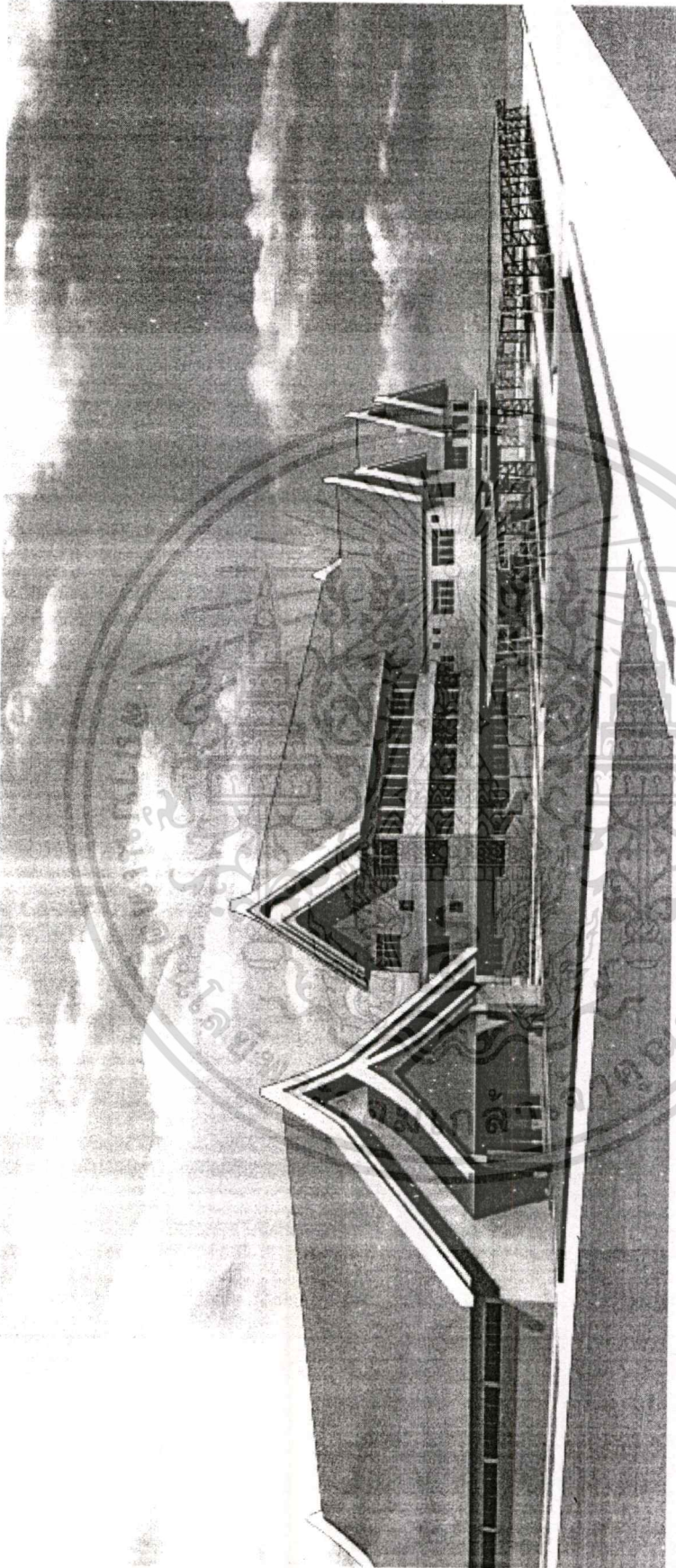
ภาพที่ 5.14 แสดงแปลนหลังคา, รูปด้านซ้าย, รูปด้านขวา, รูปตัด อาคารส่วนเพิ่มเติม อบจ.พระนครศรีอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ประโยชน์ทางการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของลิขสิทธิ์ทุกครั้ง



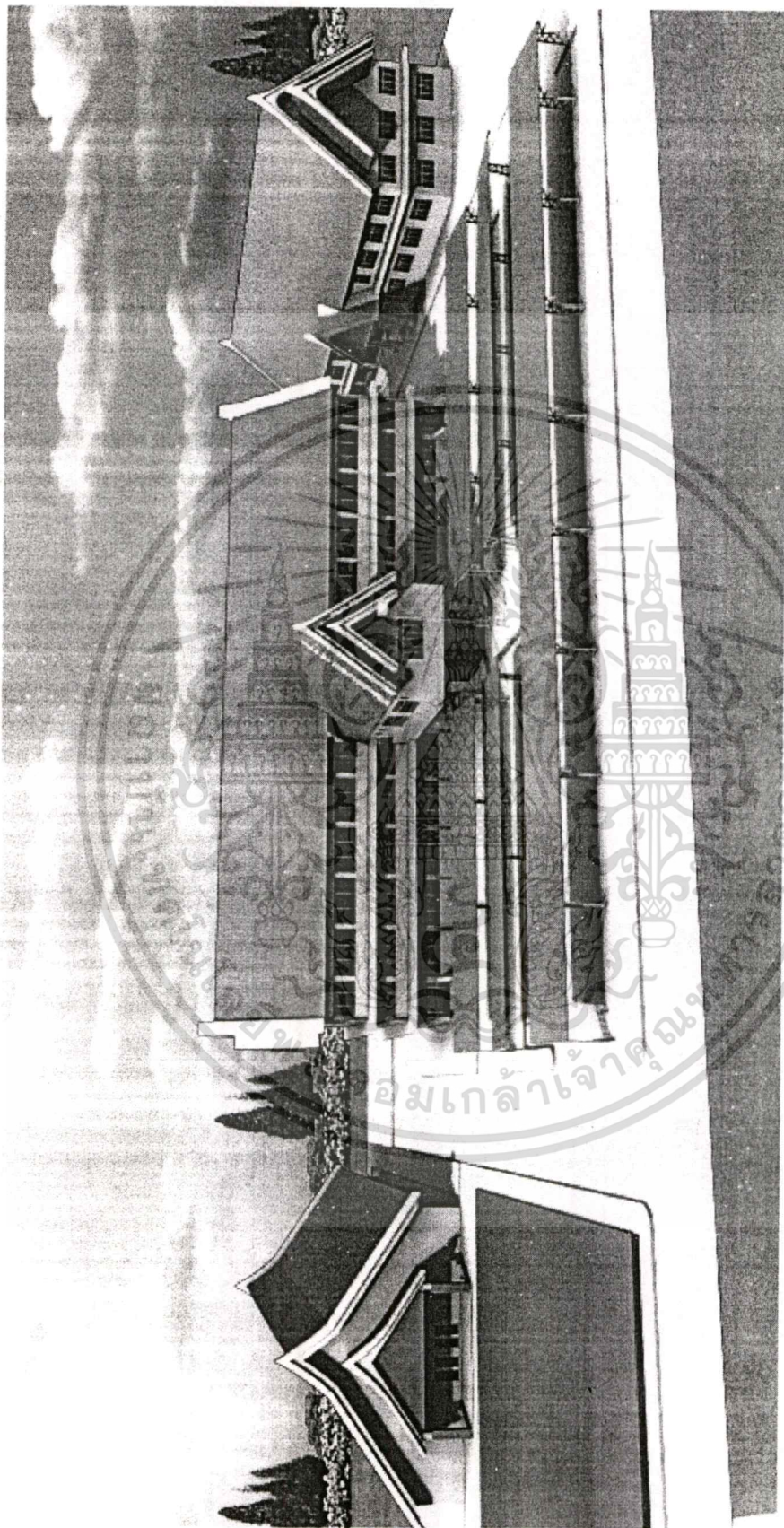
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.15 แสดงรูปด้านหน้า , รูปด้านหลัง อาคารส่วนเพิ่มเติม อบจ.พระนครศรีอยุธยา



ภาพที่ 5.16 แสดงทัศนียภาพภายนอกอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 5.17 แสดงทัศนียภาพภายนอกอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## บรรณานุกรม

กองกรรมาธิการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. 2540. ปัญหาการดำเนินการจัดตั้งและประสิทธิภาพของการบริหารงานของ อบต. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.

กองวิชาการและแผนงาน. 2547. บรรยายสรุปองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. พระนครศรีอยุธยา : นำอักษรการพิมพ์.

ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ลูกจ้าง องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้สัมภาษณ์, 18 ธันวาคม 2549. ภาคภูมิ ธงศรี ผู้สัมภาษณ์. แนวความคิดในการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ชวงค์ ฉายะบุตร. 2540. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิตพัฒน์ ประทานทรัพย์. 2528. “การประเมินอาคารสำนักงานให้เช่า.” ปรินญาณิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศรีใจ บูรณสมภพ. 2521. การออกแบบสถาปัตยกรรมเมืองร้อนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : นำอักษรการพิมพ์.

ธีระบุลย์ โปบุคคี และคณะ. 2539. การปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : บริษัทผดุงวิทยาจำกัด.

นรมิตร ลีวชนมงคล. 2538. รวมข้อมูลก่อสร้าง. กรุงเทพฯ : รุ่งแสงการพิมพ์.

บัณฑิต จุฬาศัย. 2539. แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประหยัด หงส์ทองคำ. 2546. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุสติ ทิพทัส. 2521. หลักการเบื้องต้นในการจัดการองค์ประกอบในงานสถาปัตยกรรม. กรุงเทพฯ : นำอักษรการพิมพ์.

ผู้มาใช้บริการ ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2550. ภาคภูมิ ธงศรี ผู้สัมภาษณ์. แนวความคิดในการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ไพโรจน์ แสงจันทร์. 2538. สถาปัตยกรรมพักอาศัย. ตำรา-เอกสารวิชาการ(64) : การพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยงานนิเวศฯ กรมการฝึกหัดครู.

มิตรภาพ พูนเพิ่มพันธ์. 2546. “แนวความคิดในการออกแบบอาคารปกครองส่วนท้องถิ่น.”

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.  
เอกสารนี้เป็นเอกสารทสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่นิยญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เลอสม สถาปิตานนท์. 2540. แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม. กรุงเทพฯ :  
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิจิตร วรุฒยงกูร. 2524. การวางแผนและการพัฒนาสถาบันการศึกษา. สมุทรปราการ :  
ขนิษฐาการพิมพ์.

วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. 2535. การจัดทำรายละเอียดโครงการ เพื่องานออกแบบสถาปัตยกรรม.  
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. 2535. พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมาน สังสิโยภฤกษ์. 2543. การปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศต่าง ๆ. กรุงเทพฯ :  
สำนักพิมพ์บรรณกิจ.

สถาบันดำรงราชานุภาพ, กองวิชาการและแผนงาน. 2539. ปัญหาการบริหารงานขององค์การ  
บริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่นกรมการปกครอง.

สถาบันดำรงราชานุภาพ, สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2539. บทบาทและความสัมพันธ์  
ของส่วนราชการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น  
กรมการปกครอง.

สาทิศ สุขพ่องศรี. 2524. แนวทางในการออกแบบอาคารสำนักงานของราชการประเภทศาลา  
เทศบาล. กรุงเทพฯ.

สุรัสวดี ราชกุลชัย. 2545. การบริหารสำนักงาน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์  
มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเทศบาลนคร นครศรีอยุธยา. 2545. โครงการจัดทำแผนสร้างทางจักรยานและ  
รณรงค์ขี่จักรยานแบบครบวงจรของเทศบาลนครนครศรีอยุธยา. อยุธยา :  
สำนักพิมพ์ทีพีเอ็ม.

ส่วนแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2546. แผนพัฒนา  
องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประจำปีพุทธศักราช 2545-2550  
องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2546. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นของ  
องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. อยุธยา.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2548. รายงาน อบจ.พระนครศรีอยุธยา.  
นนทบุรี : สำนักพิมพ์ทีพีเอ็ม.

Altman Irwin and Wohlwill Joachim F., eds. **Human Behavior and Environmental. Advances**  
in Theory and Research. 1. New York: Plenum Press.

Nichol K.W. 1977. **Urban Office Buildings: View Variables.** Human Response to Tall

เอกสารนี้เป็นเอกสารของ **Buildings.** Edited J. Conway, Stroudburg: Dowden Hutchison and Ross. ระโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Neufert Ernst. 1970. **Architect Data**. Edited and rev.by Rudolf herz. London: Cros by Lockwood.

P. Manning. 1976. **Office Design: A Study of Environment**. (Liverpool) Dept. of Building Science University of Liverpool.



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ให้บริการ

ชุดที่.....

## แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง

การออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

### คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ชั่วคราว ลูกจ้างภายในส่วนงานต่างๆ
2. ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 ข้อมูลการให้บริการและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในพื้นที่ของจังหวัด
  - ตอนที่ 3 ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายใน
    - ส่วนที่ 1 พื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงาน
    - ส่วนที่ 2 พื้นที่แกนสัญจร
  - ตอนที่ 4 ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกอาคาร

ในการตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน ผู้ตอบ โปรดตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริงที่สุด ทั้งนี้เพื่อจะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และนำไปสู่ผลการวิจัยเชื่อถือได้ และเกิดประโยชน์สูงสุด ข้อมูลจากการวิจัยนี้ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ และนำไปใช้เฉพาะในการวิจัยเท่านั้น

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคภูมิ รงค์ศรี

**ตอนที่ 1** ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. วุฒิการศึกษา

( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี

( ) ปริญญาตรี

( ) สูงกว่าปริญญาตรี

3. ระยะเวลาที่ท่านได้ทำงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

( ) ต่ำกว่า 5 ปี

( ) 6 – 10 ปี

( ) 11 – 15 ปี

( ) มากกว่า 16 ปี

4. สังกัดส่วนงาน.....

ตำแหน่ง.....

**ตอนที่ 2** ข้อมูลการให้บริการและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในพื้นที่ของจังหวัด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ควรมีจุดให้บริการกับหน่วยงานท้องถิ่นอื่นที่มาติดต่อ

( ) มี

( ) ไม่มี

2. การมีจุดให้บริการกับหน่วยงานและผู้มาติดต่อจะมีผล ( ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ )

( ) ประหยัดเวลาในการทำงาน

( ) ลดการรบกวนการทำงานจากบุคคลภายนอกในการทำงานของท่าน

( ) มีความรวดเร็วในการให้บริการกับหน่วยงานอื่นและประชาชนผู้มาติดต่อ

( ) อื่นๆระบุ.....

**ตอนที่ 3** ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายใน อาคาร โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

**ส่วนที่ 1** พื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ตาราง ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน

เรื่อง	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. ความเหมาะสมของขนาดพื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงานในปัจจุบัน			
2. การระบายความร้อนจากการใช้เครื่องปรับอากาศในสำนักงาน			
3. การระบายอากาศจากลมธรรมชาติ			
4. มีเสียงรบกวนจากภายนอกอาคารในการปฏิบัติงาน			
5. จำนวนพื้นที่วางอุปกรณ์หรือตู้เอกสารในสำนักงาน			
6. ขนาดพื้นที่พักคอยในสำนักงาน			
7. การจัดพื้นที่ให้มีความเป็นส่วนตัวในการทำงาน			

1. แสงสว่างจากหลอดไฟหรือแสงธรรมชาติภายในอาคารในสำนักงาน

( ) มากเกินไป

( ) พอดี

( ) น้อยเกินไป

**ส่วนที่ 2** พื้นที่แกนสัจจร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ปัญหาทางเดิน บันได (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) ทางเดินในบริเวณสำนักงานแคบเกินไป

( ) ขนาดบันไดในบริเวณสำนักงานแคบเกินไป

( ) แสงสว่างบริเวณบันไดไม่เพียงพอ

( ) การระบายอากาศบริเวณบันไดไม่เพียงพอ

( ) อื่นๆระบุ.....

2. ปัญหาห้องน้ำ/ส้วมที่ใช้เป็นประจำในหน่วยงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) จำนวนสุขภัณฑ์ไม่เพียงพอ

( ) การระบายอากาศไม่ดี

( ) แสงสว่างไม่เพียงพอ

( ) อื่นๆระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**ตอนที่ 4** ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกอาคาร โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

**ส่วนที่ 1** ที่จอดรถ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริง

1. วิธีการเดินทางมาองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยวิธีการใด

- ( ) รถยนต์ส่วนตัว  
 ( ) รถจักรยานยนต์  
 ( ) รถโดยสารประจำทาง  
 ( ) เดินเท้า  
 ( ) อื่นๆระบุ.....

2. การกำหนดเส้นทางเข้าออกของรถภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัด

- ( ) ควรเข้าออกทางเดียว ( ) ควรเข้าออกคนละทาง

3. ปัญหาที่จอดรถของเจ้าหน้าที่และพนักงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ตอบ ได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) พื้นที่จอดรถไม่มีความเพียงพอ  
 ( ) พื้นที่จอดรถขาดร่มเงา  
 ( ) ขาดความปลอดภัย  
 ( ) อื่นๆระบุ.....

**ส่วนที่ 2** มุมมองและทัศนียภาพ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ตาราง ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริง

เรื่อง	มาก	น้อย
1. สามารถมองเห็นอาคารสำนักงานได้ก่อนเข้าถึงตัวอาคาร		
2. พื้นที่เปิดโล่งภายนอกอาคารมีความเพียงพอ		
3. ความสวยงามการจัดทัศนียภาพภายนอกอาคาร		
4. การจัดพื้นที่พักผ่อนภายนอกอาคารมีความเหมาะสม		

**ข้อเสนอแนะ** เกี่ยวกับพื้นที่ภายในและภายนอกอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานี้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงข้อมูลของคุณ ในความกรุณาที่ท่านได้สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

ผู้รับบริการ

ชุดที่.....

## แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง

การออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

### คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้มาติดต่อหน่วยงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 ข้อมูลการให้บริการและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในพื้นที่ของจังหวัด
  - ตอนที่ 3 ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพทางกายภาพภายใน
    - ส่วนที่ 1 พื้นที่ใช้สอยในการปฏิบัติงาน
    - ส่วนที่ 2 พื้นที่แกนสัญจร
  - ตอนที่ 4 ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกอาคาร

ในการตอบแบบสอบถามทั้ง 4 ตอน ผู้ตอบโปรดตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริงที่สุด ทั้งนี้เพื่อจะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์แลนำไปสู่ผลการวิจัยเชื่อถือได้ และเกิดประโยชน์สูงสุด ข้อมูลจากการวิจัยนี้ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ และนำไปใช้เฉพาะในการวิจัยเท่านั้น

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคภูมิ ธงศรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**ตอนที่ 1** ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ
 

<input type="checkbox"/> ชาย	<input type="checkbox"/> หญิง
------------------------------	-------------------------------
2. สถานภาพ
 

<input type="checkbox"/> โสด	<input type="checkbox"/> สมรส
------------------------------	-------------------------------
3. อายุ
 

<input type="checkbox"/> 21-30 ปี	<input type="checkbox"/> 31-40 ปี
<input type="checkbox"/> 41-50 ปี	<input type="checkbox"/> มากกว่า 51 ปี
4. วุฒิการศึกษา
 

<input type="checkbox"/> ม.3	<input type="checkbox"/> ม.6หรือเทียบเท่า
<input type="checkbox"/> อนุปริญญา	<input type="checkbox"/> ปริญญาตรี
<input type="checkbox"/> สูงกว่าปริญญาตรี	
5. ระยะเวลาที่ท่านอาศัยอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 

<input type="checkbox"/> ต่ำกว่า 5 ปี	<input type="checkbox"/> 6-10 ปี
<input type="checkbox"/> 11-15 ปี	<input type="checkbox"/> 16-20 ปี
<input type="checkbox"/> มากกว่า 21 ปี	
6. ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพ
 

<input type="checkbox"/> รับจ้าง	<input type="checkbox"/> ค้าขาย
<input type="checkbox"/> เกษตรกร	<input type="checkbox"/> รับราชการ
<input type="checkbox"/> ทำงานอิสระ	<input type="checkbox"/> อื่นๆ โปรดระบุ.....
7. ที่ทำการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ห่างจากที่พักอาศัยของท่านเท่าใด
 

<input type="checkbox"/> 0-5 กิโลเมตร
<input type="checkbox"/> 6-10 กิโลเมตร
<input type="checkbox"/> 11-15 กิโลเมตร
<input type="checkbox"/> 16-20 กิโลเมตร
<input type="checkbox"/> มากกว่า 21 กิโลเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**ตอนที่ 2** ข้อมูลการให้บริการและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในพื้นที่ของจังหวัด

**คำชี้แจง** โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริง

1 ท่านใช้เวลาในการติดต่อกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด

- ( ) ไม่เกิน 10 นาที
- ( ) ไม่เกิน 20 นาที
- ( ) ไม่เกิน 30 นาที
- ( ) ไม่เกิน 40 นาที
- ( ) ไม่เกิน 50 นาที
- ( ) ไม่เกิน 1 ชั่วโมง
- ( ) มากกว่า 1 ชั่วโมง

2. การให้บริการภายในหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ท่านคาดหวัง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) ประหยัดเวลาในการทำติดต่อกัน
- ( ) มีความสะดวก รวดเร็วในการบริการประชาชน
- ( ) มีการให้บริการทั่วไปเกี่ยวกับวิธีการติดต่อกับราชการ
- ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. ท่านมีความต้องการจุดให้บริการ ในการประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่นอื่นภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัดของท่านหรือไม่

- ( ) ต้องการ
- ( ) ไม่ต้องการ

**ตอนที่ 3** ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายใน อาคาร โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้  
ส่วนที่ 1 พื้นที่ใช้สอยในการรับบริการ

**คำชี้แจง** โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) หรือ ตาราง ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน

1. ส่วนงานที่เคยมาใช้บริการในส่วนงานใดบ้าง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |                       |                            |
|-----------------------|----------------------------|
| ( ) หน่วยตรวจสอบภายใน | ( ) กองส่งเสริมคุณภาพชีวิต |
| ( ) สำนักปลัดอบจ.     | ( ) กองกิจการสภาอบจ.       |
| ( ) กองแผนและงบประมาณ | ( ) กองคลัง                |
| ( ) กองช่าง           | ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....    |

2. แสงสว่างจากหลอดไฟหรือแสงธรรมชาติภายในอาคารในส่วนที่ท่านมาติดต่อกับ

- ( ) มากเกินไป
- ( ) พอดี

เรื่อง	มาก	น้อย
1. มีเสียงรบกวนจากภายนอกอาคารในส่วนที่ท่านรับบริการ		
2. การระบายความร้อนจากการใช้เครื่องปรับอากาศในพื้นที่รับบริการ		
3. การระบายอากาศจากลมธรรมชาติ		
4. ขนาดพื้นที่ในการให้บริการในปัจจุบันมีความเหมาะสม		
5. ขนาดพื้นที่พักคอย		
6. การบริการเอกสารให้ความรู้		
7. ตำแหน่งการให้บริการนำคัมมีความเหมาะสม		
8. บรรยากาศในการพักคอยมีความเหมาะสม		

## ส่วนที่ 2 พื้นที่แกนสำคัญ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริง

- ปัญหาทางเดิน บันได (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - ( ) ทางเดินในบริเวณที่เข้าไปติดต่อในหน่วยงานแคบเกินไป
  - ( ) ขนาดบันไดในบริเวณที่เข้าไปติดต่อในหน่วยงานแคบเกินไป
  - ( ) แสงสว่างบริเวณบันไดไม่เพียงพอ
  - ( ) การระบายอากาศบริเวณบันไดไม่เพียงพอ
  - ( ) อื่นๆระบุ.....
- ปัญหาห้องน้ำ/ส้วมของผู้รับบริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - ( ) จำนวนสุขภัณฑ์ไม่เพียงพอ
  - ( ) การระบายอากาศไม่ดี
  - ( ) แสงสว่างไม่เพียงพอ
  - ( ) อื่นๆระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**ตอนที่ 4** ข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกอาคาร โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

**ส่วนที่ 1** ที่จอดรถ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริง

1. วิธีการเดินทางมาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

- ( ) รถยนต์ส่วนตัว  
 ( ) รถจักรยานยนต์  
 ( ) รถโดยสารประจำทาง  
 ( ) เดินเท้า  
 ( ) อื่นๆระบุ.....

2. การกำหนดเส้นทางเข้าออกของรถภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัดในปัจจุบัน

- ( ) เหมาะสม ( ) ไม่เหมาะสม

3. ปัญหาที่จอดรถของผู้ใช้บริการในองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) พื้นที่จอดรถไม่มีความเพียงพอ  
 ( ) พื้นที่จอดรถขาดร่มเงา  
 ( ) ขาดความปลอดภัย  
 ( ) อื่นๆระบุ.....

**ส่วนที่ 2** มุมมองและทัศนียภาพ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ตาราง ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริง

เรื่อง	มาก	น้อย
1. ความสามารถในการมองเห็นอาคาร ได้ก่อนเข้าถึงตัวอาคาร		
2. พื้นที่เปิด โล่งภายนอกอาคารมีความเพียงพอ		
3. ความสวยงามการจัดทัศนียภาพภายนอกอาคาร		
4. การจัดพื้นที่พักผ่อนภายนอกอาคารมีความเหมาะสม		

**ข้อเสนอแนะ** เกี่ยวกับพื้นที่ทั้งภายในและภายนอกอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

.....  
 .....  
 .....



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ที่ ศธ 0524.04/ 0220

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

19 มกราคม 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน นายกองจัดการบริหารส่วนจังหวัด ปทุมธานี

ด้วย นายภาคภูมิ ชงศรี นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม คณะครุศาสตรอุดมศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์จะขอข้อมูลเกี่ยวกับอัตราค่าจ้าง และจำนวนผู้ใช้บริการในแต่ละวัน เอกสารเกี่ยวกับแบบอาคาร องค์การบริหารส่วนจังหวัด ถ่ายภาพอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัด บริเวณภายในและภายนอกอาคาร เพื่อประกอบการจัดเตรียมหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวความคิดในการออกแบบอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัด-พระนครศรีอยุธยา”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กตินหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2326-4325

โทรสาร. 0-2326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ที่ ศธ 0524.04/ 0220

คณะกรรมการการอุดมศึกษา  
กระทรวงศึกษาธิการ  
ถนนจรัญสนิทวงศ์ เขตบางมด กรุงเทพมหานคร 10520

๑ มกราคม 2550

เรื่อง ขอลาความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา  
เรียน นายกองค้ำการบริหารส่วนจังหวัด พระนครศรีอยุธยา

ด้วย นายภาคภูมิ ธงศรี นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม คณะครุศาสตรอุดมศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์จะขอข้อมูลเกี่ยวกับอัตราค่าจ้าง และจำนวนผู้ใช้บริการในแต่ละวัน เอกสารเกี่ยวกับแบบอาคาร องค์การบริหารส่วนจังหวัด ถ่ายภาพอาคารองค์การบริหารส่วนจังหวัด บริเวณภายในและภายนอกอาคาร เพื่อประกอบการจัดเตรียมหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวความคิดในการออกแบบอาคารองค์การ บริหารส่วนจังหวัด พระนครศรีอยุธยา"

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็น  
อันดีว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)  
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา  
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

๗๓๓๐.5๐

หน่วยบัณฑิตศึกษา  
โทร. 0-2326-4325

โทรสาร. 0-2326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล	นายภาคภูมิ ธงศรี
วัน เดือน ปีเกิด	24 สิงหาคม พ.ศ. 2522 ที่จังหวัดเพชรบูรณ์
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 24 หมู่ 10 ต.บึงชำอ้อ อ.หนองเสือ จ.ปทุมธานี 12170
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในปี พ.ศ.2545 วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม สถาบันราชภัฏพระนคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทในปี พ.ศ. 2550 ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ประสบการณ์ทำงาน	พ.ศ. 2546-2548 ตำแหน่งสถาปนิก บริษัทอิมโมทอลอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด พ.ศ. 2548-ปัจจุบัน ตำแหน่งสถาปนิกอาวุโส บริษัทเจมิไนซ์ แอนด์ โซลูชัน จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้